Vísur Kórmâks.

Snorri. S. Hák. góða cap. 16. (úr Sigurðar drápu).

KORMAKS SAGA.



SUMTIBUS LEGATI MAGNÆANI.

H A F N I Æ.

MDCCCXXXII.

KORMAKS SAGA

SIVE

KORMAKI OEGMUNDI

FILII

VITA.

EX MANUSCRIPTIS LEGATI MAGNÆANI

CUM

INTERPRETATIONE LATINA, DISPERSIS KORMAKI CARMINIBUS AD CALCEM ADJECTIS ET INDICIBUS PERSONARUM, LOCORUM AC VOCUM RARIORUM.

HAFNIÆ.

SUMTIBUS LEGATI MAGNÆANI EX TYPOGRAPHEO H. H. THIELE.

MDCCCXXXII.

Præfatio.

Libellus, qvem hic e prelo emittimus, continet vitam poetæ Islandi seculo decimo florentis. Plura jam volumina similis argumenti in lucem prodierunt. Ad eandem enim historiarum classem pertinent Egils Saga, Sagan af Gunnlaugi Ormstúngu et Fóstbrædrasaga, ut illas taceamus vitas poetarum v. c. Þáttr Hallfredar Vandrædaskálds, Sneglu-Halla, Stúfs Skálds, voluminibus de rebus gestis regum Norvegicorum insertas.

Neqve mirum est Islandos pro sua in scribendo sollertia studiosiores fuisse in iis, qvæ poetis gentis suæ eximiis sive bona sive mala contigerint, enarrandis. Qvicunqve enim inter Islandos carminum svavitate

poetæ classici (Höfutskáld) olim existimati sunt, iidem qvoqve strenuissimi pugiles (hinir mestu kappar) plerumqve habiti. Vividiores scilicet animi sensus, qvibus incaluerunt, eosdem et ad jurgia et ad amores reddiderunt procliviores; idemqve ingenii fervor, qvi eos duxit ad carmina ore fundenda, manus qvoqve ad arma capienda reddidit promtiores. Accessit mentibus ingenuis magna laudis cupido et acerrimum honorem vindicandi studium. Multa igitur contigerunt poetis Islandis, qvæ non solum attentionem æqvalium excitaverunt, sed etiam tenaci posterorum memoria fuerunt servata.

Ita qvoqve sese habet vita Kormaki nostri, qvæ non tantum carminibus, sed etiam duellis præliisqve referta est. Hoc autem titulo præ cæteris, qvas nominavimus poetarum historiis descriptio vitæ, qvam hic damus, est insignis, qvod in ea carmina

non modo data occasione narrationi inserantur, sed qvod major narrationis pars carminibus allatis superstruatur. Hoc qvidem ab una parte fidem facit rebus ita traditis, ab altera vero parte arguit narrationem, qvalem nunc habemus, non a viva traditione fuisse acceptam, sed seriori ætati et qvidem litteratæ deberi.

Nostrum jam erit argumentis tam externis qvam internis probare historiam non fictam sed veram lectoribus hic exhiberi. Librum qvidem in aliis Islandorum monumentis nusqvam citatum invenimus, sed nominatur Kormakus cum matre et avo materno in libro originum Islandiæ (p. 62 *Ed. Joh. Finnæi). In historia regum Norvegicorum (Ed. Havn. vol. I p.* 140 *Saga Hákonar Goda cap.* 16) *legimus genus ejus paternum, citatur enim fragmentum carminis in honorem Sigurdi Jarli Hladensis a*

Kormako Ögmundi filio confecti. Sæpius occurrit nomen Kormaki in parte Eddæ Snorronianæ, qvæ Skálda dicitur, inter poetas clässicos, qvorum exemplis illustribus autor formulas loqvendi poeticas docet. Hæc carminum Kormaki specimina, qvæ Skalda exhibet, et in appendice hujus historiæ collecta et illustrata leguntur, præsertim ex carminibus majoribus ad laudem heroum compositis desumta sunt, qvo factum est, ut nulla horum carminum fragmenta in expositione vitæ Kormaki occurrant. Præterea affertur in Skalda sub nomine Kormaki tanqvam exemplum epentheseos versiculus ex carmine amatorio, ubi Þorketill ponitur pro Þorkell, addita mentione amicæ cum poeta sermocinantis. Jam vero non modo pater Steingerdæ, qvam deperiit Kormakus, nominatur Þorkell, verum etiam simili epenthesi, qvæ alias raro occurrit, in

libro nostro p. 170 *idem Þorkell appellatur Þorketill.*

Probant hæ citationes carmina Kormaki seculo decimo tertio et cognita et magno in pretio fuisse habita. Inde seqvitur ad finem usqve seculi decimi tertii farraginem versuum sub nomine Kormaki difficulter potuisse fingi, cum scilicet plura superessent eximii vatis carmina genuina, qvibuscum supposititia facile potuissent comparari. Seriori autem ævo, qvo forte carmina ipsius Kormaki oblivioni omnino tradita fuissent, vitam ejus consarcinatam statuere prohibet membrana exemplar libri nostri continens, cujus ætas ad initium seculi decimi qvarti adscendit, atqve libro Skaldæ non nisi paucis decenniis junior est.

Habemus qvidem duo exempla versiculorum, qvi ab autore nostro tribuuntur Kormako, ab aliis vero autoribus aliis; unus

enim in Skalda adscribitur Biornoni cuidam (*vid. infra p.* 277), *alter Gunlaugo Vermilingvi* (*vid. infra p.* 17). *Hoc autem fidem in authentiam reliqvorum versuum neutiqvam minuit; nam nostra qvoqve ætate fieri potest, ut sit in ambiguo, utri poetarum nuper defunctorum singularis qvædam stropha sit adscribenda, qvamvis integra utriusqve poetæ volumina manibus terantur.*

Gladius Sköfnúngr, qvem ceu ensem præstantissimum et magica qvadam vi præditum Kormakus, certamen singulare cum Bersio initurus, a Skeggio Midfjordensi svadente matre mutuo acceperat, in aliis qvoqve Islandorum historiis memoratur. Narratur scilicet de Skeggio (*in libro originum Islandiæ p.* 184 *et in historia Thordi Hredæ in collectione Marcussonii cap.* 3) *eum ad littus Sialandiæ appulsum effregisse tumulum Rolvonis, atqve inde gladium*

Sköfnung dictum et securim Hjaltonis cum multis aliis cimeliis abstulisse. Ulteriorem gladii historiam exhibet historia Laxdalensium. Hac teste Eidus, filius Skeggii, cum ipse ætate provectus ultionem de nece filii sumere haud valeret, gladium tradidit Thorkello Eyolfsonio. Ille nonnullis annis interjectis nave in sinu Breidafjordo subversa periit. Gladius vero Sköfnungus, qvem secum habuerat et costis naviculæ affixerat, ad littus insulæ ejectus fuit, qvæ nomen Sköfnúngs-ey inde nacta est. Thorkelli filius Geller gladium hæreditate accepit, et Romam profectus secum asportavit. Ex hoc itinere rediens Roskildiæ mortuus et sepultus est. Gladio autem nemo deinceps potitus est. (*Laxdælas. p.* 251, 327, 335). *Varia deniqve superstitiosa de gladio Sköfnungo narrantur in eadem historia, qvæ cum narratione autoris nostri optime conspi-*

rant his verbis (*ibid p.* 251): Talis gladii natura est: capuli globulus a radiis solis conservandus est; non stringi debet gladius in conspectu mulierum. Si qvis ab eodem vulnus acceperit, non potest illud sanari, nisi applicato vitali illo lapide, qvi gladium seqvitur.

Qvi secundas in historia nostra partes sustinet, Bersius, prior Steingerdæ maritus, in historia Laxdalensium appellatur Hólmgaungu-Bersi, qvod qvidem nomen apprime convenit cum illis duellis (*Hólmgaungum*), *qvæ ab eo hic leguntur suscepta. Consentit præterea Laxdælasaga cum nostro autore in eo, qvod Bersius, Saurbæi habitans, Olavo Pavoni, viro præpotenti, se tanqvam educatorem filii Haldoris obtulerit; et verbis fere iisdem* (*p.* 108) *affert versiculum, qvo Bersius hic* (*p.* 152–154) *senium coram alumno deplorasse legitur. Occasio qvidem*

versiculi sistitur diversa, sed ita ut in historia Laxdalensium levi de causa videatur prolata, in nostra autem tam arcte cum facinore qvodam jungatur, ut inde appareat, cur traditione fuerit servata.

Ex cæteris viris foeminisve, qvi in historia nostra occurrentes ab aliis qvoqve nominantur autoribus, in medium proferre sufficit primum: Thordum Arndisæ filium et Tintein posteriorem Steingerdæ maritum. Utriusqve mentionem facit Landnámabók, hujus nempe l. c. p. 206 *illius p.* 129, 171; *deinde Thordisam hariolam* (*Spákona*) *in Skagastranda habitantem, cujus qvoqve et historiola de Thorvaldo Vidförlio* (*cap.* 2 *ad calcem Hungurvakæ p.* 256) *et historia Vatnsdalensium meminerant* (*pag.* 186).

Si ad internam narrationis indolem attendimus, mores hominum et instituta rei-

publicæ islandicæ ita invenimus descripta, ut vivam priscæ ætatis imaginem veris coloribus depictam exhibere videantur. Modus, qvo duellum inter Kormakum et Bersium fuit peractum, ita sistitur, ut inde appareat, autorem qvidem ætate, qva res gestæ fuerint vixisse seriorem, sed nihilo tamen secius ævi antiqvioris consvetudines apprime calluisse. Superstitiosa nonnulla narrationi hic illic immixta fidem autoris potius augent qvam minuunt, dum opiniones et judicia, qvæ ea ætate viguerunt, fideliter exhibent. Ex his, qvæ de dotibus gladii Sköfnungi narrantur, qvædam vera esse possunt. Erat forte gladius veneno tinctus, cujus antidoton erat ille lapis vitalis, qvem possessor gladii gestavit collo suspensum. Vermiculus autem ille qvi porrecto gladio ex capulo repere, et deinde retracto gladio retro serpere visus est (*p.* 82) *eodem*

modo describitur in Vilkinasaga (p. 101) *addita explicatione, unde patet sermonem esse de qvadam serpentis imagine, haud dubie effecta per lineolas arcuatim in lamina ensis sinuatas* (*qvoqve in ensibus nostræ ætatis interdum conspicuas*) *qvæ pro ratione, qva gladius porrigeretur, formam serpentis nunc adscendentis nunc descendentis exhiberet.*

Qvod deniqve rerum gestarum ordinem attinet, historia nostra in duas discedit partes, qvarum una res in Islandia gestas sistit, altera Kormaki inter exteros fata describit. Harum prior nil continet, qvod fidem narrationis minuere posset. Provocaret forte aliqvis ad incantationes, qvibus teste autore effectum fuerit, ut Kormakus nuptias cum Steingerda, qvam diu deperiisset, celebrandas negligere sustinuerit. Sed neutiqvam inauditum est, adolescentem

amorem appetiisse vetitum, licitumqve fastidivisse, et talem inconstantiam philtris incantationibusqve olim fuisse attributam. Posterior autem narrationis pars nulla qvidem portenta, nullas superstitiones continet; sed talem rerum exhibet concursum, qvi suspicionem moveat, hunc ingenio narratoris fuisse effictum vel saltem exornatum. Primum qvidem satis mirum est Steingerdam cum eo, cui post Bersium nupserat, marito præter morem foeminarum islandicarum istius ævi peregrinationes suscepisse. Deinde fato plane singulari accidit, Steingerdam cum marito non semel sed bis a manibus piratarum per Kormakum ceu Deum ex machina fuisse ereptam. Suspicionem porro movent et mulcta a rege pro osculis Kormako indicta, qvæ modo repetitio videtur rei in Islandia semel gestæ, et ultimus Kormaki cum gigante Scotico conflic-

tus, qvo ille manibus gigantis male tractatus vitam finivit.

In ipsa narratione nulla notantur tempora, sed duæ tamen constituuntur epochæ, unde annos Kormaki computare licet. Ögmundus, pater Kormaki, sub initiis regni Erici Blodöxe Islandiam petiit, ibiqve uxorem duxit. Kormakus igitur non ante annum 938 *lucem adspexit. Anno autem* 962 *ad Norvegiam navigavit; nam hyemem apud regem Haconem Bonum transegit, et autumno seqventi cum ab expeditione piratica redux littora peteret Norvegiæ, audivit Haconem esse mortuum, et Haraldum Gráfeld illi successisse. Annus Kormaki emortualis plane est incertus.*

Unam ad editionem præsentem adornandam habuimus membranam in Bibliotheca Arnæ-Magnæana No. 132 *in fol., et qvidem bonæ notæ seculo decimo qvarto*

exaratam, qvæ plures continet historias Islandicas ex legato Arnæ-Magnæano jam editas. Laudatur pretium hujus codicis in prolegomenis ad vitas Viga-Glumi, Egilli Scallagrimii, Finbogi Robusti, historiam Laxdalensium et ad versionem latinam vitæ Niali p. XXII, ubi vero codex manifesto errore typographi dicitur haud antiqvior fine seculi XVII, x) *pro XIV. Scripturæ specimen ære incisum jam exhibet vitæ Egilli editio ex legato Arnæ-Magnæano facta Tab. I. Textum hujus membranæ exhibet editio nostra paucis modo locis exceptis, ubi svadente contextu autoritatem cæterorum codicum admisimus, et lectionem membranæ sub nota A infra apposuimus.*

Præter membranam ad manus fuerunt plures codices chartacei, scilicet.

1-3) *tres codices in* 4to *ex bibliotheca Arnæ-Magnæana.*

x) Recte, nam de primis tantummodo foliis dicitur.

No. 505 *insignitus littera B.*

No. 554 *F insignitus littera C.*

No. 554 *G insignitus littera D.*

4) *unus codex ex bibliotheca regia Stokholmiæ No.* 33 *in fol. insignitus litteris St.*

5-6) *duo codices qvos unus e collegio nostro Raskius in itinere suo Islandico sibi comparavit. Horum melior indicatur litera R, alter litteris Th.*

7) *Codex in Islandia scriptus, qvem alter e collegio nostro Finn Magnusen ex bibliotheca sua nobis commodavit. Citatur sub littera M.*

Tres codices chartaceos ultimo loco memoratos, duumviri e nostris, Magnusenius et Raskius contulerunt cum membrana. Cæterorum codicum collationes diligenter instituit stipendiarius Arnæ-Mag-

næanus Thorgeir Gudmundsen, ad ædem militiæ navalis catecheta, idemqve versionem latinam et indices sollerter elaboravit.

Ad enodationem carminum egregium habuimus præsidium in notis uberioribus ad collegium nostrum dudum transmissum a Gunnaro Pauli filio, Hjardarholtensi in Islandia olim Pastore et Dalensis Toparchiæ Præposito, cujus laudes præfationes ad duo priora volumina Eddæ Sæmundinæ jam continent. Hujus viri peritissimi annotationibus suas subjunxit Magnusenius noster, idemqve in appendice fragmenta carminum Kormaki in Skalda et Heimskringla servata edidit cum versione notisqve uberioribus.

Scribebamus Hafniæ die XV Maji MDCCCXXXII.

MONRAD. SCHLEGEL. WERLAUF. MÜLLER.
FINN MAGNUSEN. RASK. RAFN.

KORMAKS SAGA.

Kormaks Saga.

I. Kap.

Haraldr konúngr hinn hárfagri rèð fyrir Noregi, þá er saga sjá gerðist. Í þann tíma var sá höfðíngi í ríkinu[a]), er Kormakr hèt, víkverskr at ætt, ríkr ok kynstórr; hann var hinn mesti garpr, ok hafði verit með Haraldi konúngi í mörgum orrostum. Hann átti son, er Ögmundr hèt, hann var hinn efniligsti maðr, snemma mikill ok sterkr; þegar er hann hafði aldr ok þroska, lagðist hann í víkíng á sumrum, en var með konúngi á vetrum; hann aflaði sèr góðs orðs ok mikils fjár. Eitt sumar lagðist hann í vestrvíkíng, þar var fyrir sá maðr, er Asmundr hèt, hann var hinn mesti garpr, hann hafði sigrat marga víkínga ok hermenn; spyrr nú hvârr til annars ok

a) Víkinni, *Vikia*, St.

Vita Kormaki.

Cap. I.

Haraldus rex Pulchricomus regni Norvegici sceptra tenebat, cum in historia isthac memoranda gererentur. Erat in regno eo tempore magnas, nomine Kormakus, e Vikia oriundus, dives atqve generosus, item vir fortissimus, qui unacum Haraldo rege variis pugnis interfuerat. Filium habuit Ögmundum, optimæ spei juvenem, mature jam magnum fortemqve. Mox ubi per ætatem et vires licuit, æstate quavis piraticæ vacavit, hyemibus apud regem commoratus. Bonam famam ingentesqve opes sibi conciliavit. Æstate quadam (Ögmundus) occidentem versus piraticam suscepit, obviumque habuit Asmundum, virum fortissimum, qui multos piratas et milites superaverat. Horum unus de altero per nuntios certior factus, conveniunt, lo-

fara orð í milli þeirra, fundust þeir sjálfir, ok lögðu sèr orrostostað ok börðust. Ásmundr hafði fleira lið, ok lagði eigi öllu til orrosto. Þeir börðust IV daga; fèll mjök lið Asmundar, en hann flýði sjálfr, en Ögmundr hafði sigr, ok kom heim með fè ok frama. Kormakr kvað Ögmund eigi mundu meira frama fá í hernaði: ok mun ek fá [b]) þèr konu, Helgu, dóttur Fróða jarls. Þat vil ek, segir Ögmundr. Eptir þat gera þeir ferð sína til Fróða jarls. Tók hann vel við þeim. Þeir bera upp erendi sín. Jarl tók því vel, ok kallaði þó á liggja ótta nokkurn um skipti þeirra [c]) Ásmundar; en þó tókust þessi ráð, fóru þeir heim, ok var við veizlu búizt, ok kom til þeirrar veizlu fjölmenni mikit. Helga, dóttir Fróða jarls, átti sèr fóstru framsýna, ok fór hûn með henni. Þetta spyrr Ásmundr víkíngr, ok fer til fundar við Ögmund, ok býðr honum hólmgaungu. Ögmundr játar því. Fóstra Helgu var því vön, at þreifa um menn, áðr enn til vígs færi; hûn gerir svâ við Ögmund, áðr hann fór heiman; hûn

b) biðja, *poscam*, R. c) Ögmundar ok, *add.* R.

coqve pugnæ constituto congrediuntur. Asmundus plures habuit copias, at non omnes ad pugnam adhibuit. Ubi per quatuor dies pugnaverant, Asmundus sociis suis cæsis fugam cepit, Ögmundus vero victor, præda et laude onustus domum rediit. Kormakus Ögmundum haud majorem laudem e militia reportaturum asseruit, unde, addidit, uxorem, Helgam dynastæ Frodii filiam, tibi conciliabo. Ögmundus: id, inquit, ambio. Iter exinde ad dynastam Frodium suscipiunt, et ab eo benigne excepti negotium suum exponunt. Annuit dynasta, etsi gesta ejus cum Asmundo ex parte timenda esse moneret; nuptiæ tamen ad effectum venere; cum domum reversi essent, convivium paratum ingens hominum multitudo frequentavit. Helga Frodii dynastæ filia nutricem habuit sagacem, quæ eam comitabatur. His auditis Asmundus pirata Ögmundum convenit, ipsumque ad duellum provocat. Ögmundus annuit. Nutrix Helgæ homines, antequam dimicaturi se sisterent, leviter manibus contrectare solebat, ita etiam Ögmundum, antequam domo iret, contrectat, nullibi, aiens,

kvað hvergi stórum við hnýta. Þeir fóro síðan báðir til hólms ok börðust. Víkíngrinn færði við síðuna, ok beit ekki á; þá brá Ögmundr upp sverðinu skjótt [d]), ok skipti síðan í höndunum, ok hjó undan Ásmundi fótinn, ok tók III merkr gulls í hólmlausn.

II. Kap.

Í þann tíma andaðist Haraldr konúngr hárfagri, ok tók ríki Eiríkr blóðex. En Ögmundr vingaðist eigi við þau Eirík ok Gunnhildi; býr hann því skip sitt til Íslands. Ögmundr ok Helga áttu son, er Fróði hèt. Þá er skip var mjök búit, tók Helga sótt ok andaðist, ok Fróði son þeirra. Eptir þat lètu þeir í haf; þá kastar Ögmundr út öndvegissúlum sínum; þeir komu utan at Miðfirði, þar voru áðr komnar öndvegissúlur hans, köstuðu þar akkerum; en í þann tíma rèð þar fyrir Miðfjarðar-Skeggi, hann rèri til þeirra, ok bauð þeim inn í fjörðinn, [ok svå landskosti [e]); þat þá

d) hljótt, *taciturne*, R. e) v. í R; ok sjá landskosti, *ut terræ bona aspicerent*, Th. G.

magna tubercula esse. *) *Ambo exinde ad destinatum duello locum profecti confligunt. Pirata (Asmundus) sub ictum obliquat latus, quod sauciari nequit; Ögmundus hinc gladio celeriter elato altera, qua non prius tenebat manu, crus Asmundo amputat, tres marcas auri pro discedendi venia insuper reportans.*

CAP. II.

Mortuo hoc tempore Haraldo Pulchricomo in regnum successit Ericus Blodöx. Ögmundus autem Erici et Gunnhildæ amicitiam non consecutus, navem, qua in Islandiam veheretur, instruit. Ögmundo et Helgæ filius erat Frodius. Nave magna ex parte instructa, Helga et filius Frodius morbo correpti obierunt. Post hæc alto se commiserunt; Ögmundus dein columnas domus primarias in mare projicit, quæ in Midfjordum, antequam eó venirent, delatæ erant; anchoras ibi demittunt. Præerat eo tempore tractui Skeggius Midfjördensis, qui ad eos remigavit, et, ut sinum ingrederentur sedem-

*) Þat hnýtir við, *scabrum est, adhibetur de quavis scabritia imprimis tamen de ossibus fractis, quæ dum in statum pristinum restituuntur et quasi connectuntur et connodantur, nodum sive tuberculum relinquunt.* Th. G.

Ögmundr; hann mælti grundvöll undir hús. Þat var þeirra átrúnaðr, ef málit gengi saman, þá er optarr væri reynt, at þess manns ráð mundi saman gánga, ef málvöndrinn þyrri, en þróast, ef hann vissi til mikilleiks; gekk nú málit saman, ok var þrem sinnum reynt. Síðan lèt Ögmundr gera hús þar á melnum, ok bjó þar síðan. Hann fèkk Döllu, dóttur Önundar sjóna; þeirra synir voru þeir Þorgils ok Kormakr, hann var svartr á hár ok sveipr í hárinu, hörundsljóss ok nokkut líkr móður sinni, mikill ok sterkr, áhlaupamaðr í skapi. Þorgils var hljóðlyndr ok hægr. Þá er þeir bræðr voru fulltíða, andaðist Ögmundr, varðveitti Dalla búit með sonum sínum; annaðist Þorgils um bú við umsjá Miðfjarðar-Skeggja.

III. Kap.

Þorkell hèt maðr, er bjó í Túngu, hann var kvângaðr, ok áttu þau dóttur,

---

*) Bauð þeim landskosti, *proprie: ut bonis terræ uterentur invitavit; nam* landskostir *sunt dotes*

*que ibi figerent *), invitavit. Qvo accepto Ögmundus fundum domus determinat. Credebant, si mensura, sæpius experta, sibi ipsi responderet, rem hominis, si pertica deficeret, comminutum iri, sin magnitudinem promitteret, incrementa capturam; mensura vero ter experta constringebatur. Ögmundus exinde ædem in loco arenoso exstrui curans, ibi in posterum habitavit. Dallam Önundi Sjonii filiam uxorem duxit, ex qua duos suscepit filios, Thorgilsem et Kormakum, cui crines nigri, nonnullique capilli in orbem crispati, cutis vero albida; matri qvoque ex parte similis erat, statura et robore conspicuus, et perquam animosus. Thorgils taciturnus erat et modestus. Maturis fratribus Ögmundus obiit, Dalla vero villam cum filiis suis inhabitavit; Thorgils ad nutum Skeggii Midfjördensis villicationis curam gessit.*

Cap. III.

Thorkell nomen erat viro, qui Tungæ habitavit; susceperat ex uxore sua filiam

---

terræ naturales, sive bona in usum vertenda; strictiori sensu sumitur h. v. de feracitate, cfr.

er Steingerðr hèt, hûn var í Gnúpsdal at fóstri. Þat var eitt haust at hvalr kom út á Vaznes, ok áttu þeir bræðr Döllusynir. Þorgils bauð Kormaki, hvårt hann vildi heldr fara á fjall eðr til hvals. Hann kaus at fara á fjall með húskörlum. Maðr hèt Tosti, hann var verkstjóri, ok skyldi skipa til um sauðaferðir, ok fóro þeir Kormakr báðir saman, þartil er þeir komu í Gnúpsdal, ok voro þar um nóttina; þar var mikill skáli, ok eldar gervir fyrir mönnum. Um kveldit gekk Steingerðr fra dýngju sinni ok ambátt með henni; þær heyrðu inn í skálann til ókunnra manna. Ambáttin mælti: Steingerðr mín! sjáu [f]) við gestina. Hûn kvað þess enga þörf, ok gekk þó at hurðunni, ok stè uppá þreskjöldinn [g]), ok sá fyrir ofan hlaðann. Rúm var milli hlaðans [h]) ok þreskjaldarins, þar komu

f) sjáum, C, D. g) þrepskjöldinn, R. h) hleðans, A.

indic. ad Landn. Varia lectio: at sjá landskosti, *„ut terræ bona oculis lustrarent“ melioris est notæ et juxta contextum meliorem dat sententiam, his enim verbis Skeggius Midfiördensis modeste iis obtulit, ut tractum inhabitare terra-*

*Steingerdam, quæ Gnupsdali enutriebatur. Autumno quodam balæna in Vatnsnesum ejecta est, quam fratres, Dallæ filii, possidebant. Thorgils Kormako utrum in montana**) *an ad balænam***) *ire mallet, optionem dedit. In montem cum domesticis ire prætulit. Quærerentur oves ad nutum domestici, nomine Tostii, cui operarum cura; hunc Kormakus, donec Garpsdalum venirent, comitabatur; hic pernoctantur. Erat ibi cubiculum (hypocaustum) ingens, in quo foci ad homines calefaciendos succendebantur. Vesperi Steingerda a gynæceo suo unacum ancilla discedentes, homines ignotos intus in hypocausto audiunt. Videamus, Steingerda! ait ancilla, advenas. Steingerda regerit: neutiquam opus est; accedit tamen ad ostium, limenque ascensa supra struem speculabatur; in interstitio inter struem*

---

que frui possint, si ejus situs et feracitas iis placuerint. Th. G.

*) *Sc. ad pecora montivaga qværenda et colligenda; nam locutio* að fara á fjall *hæc etiamnum hodie involvit.* Th. G.

**) *Sc. secandam (pro prædæ portione adqvirenda).*

fram fætr hennar. Kórmakr sá þat ok kvað vísu:

Nú varð mèr í mínu
men-reið Jötuns leiði
rèttumst [i]) risti snótar
ramma ást fyrir skömmu;
þeir munu fætr [k]) at fári
fallgerðar [l]) mèr verða,
(alls ekki veit ek ella)
optarr enn nú svarra. [1])

Nú finnr Steingerðr at hûn er sèn, snýr í skotið [m]), ok sèr undir skègg Hagbarði. Nú berr ljós í annlit henni; þá mælti Tosti: Kórmakr! sèr þú augun utar hjá Hagbarðs höfðinu? Kórmakr kvað vísu:

Brunnu beggja kinna
björt ljós á mik drósar

i) rèttomst, C, R; rèttvins, D, St; rættumst, G. k) fáir, D, St., *prave.* l) faldgerðar, G. m) þar var hlaði fyrir dyrum ok Hagbarðr á vegg, þat var líkneski Hagbarðs, *ibi strues ante fores erat, Hagbardusqve in pariete, sc. effigies Hagbardi, add.* St.

[1]) Menreið *appellatio fæminæ, á* men, *monile, ornamentum aureum v. argenteum et* reið, *rheda, sedes.* Th. G. Jötunsleiði *quid sit, tantum conjicere licet, sepultum fuisse sc. aliquando gigantem aliquem in loco quodam animo aut cordi cognomini,*

limenque pedes ipsius cernebantur, quod animadvertens Kormakus cecinit:

Nunc puella meæ
menti includebatur;
Porrecta virginis planta mihi attulit
fortem (acerbum) amorem nuper.
Illi erunt pedes periculo
lapsus mihi [pepligeræ]
(alioquin plane nihil scio)
sæpius quam nunc mulieris.

Comperit nunc Steingerda se visam esse, in angulum se recipit, ut sub Hagbardi barba inspiceret. Lumine vero in faciem ejus refulgente, quærit Tostius: videsne, Kormake! oculos exterius ad caput Hagbardi. Kormakus cecinit:

Arserunt utriusque genæ
lucidæ faces in [adversus] me mulieris

---

atque adeo cor, pectus, animum ænigmatice dici Jötunsleiði *ɔ: gigantis tumulum.* G. P. *Gunnarus Pauli primas lineas ita verterat:*

Nunc erat mihi (egregia) in meo
Monilíproma corde
irradicavi mihi viraginis etc.

Prætulit ita lectionem rættumz, *at vocem* risti *minime tetigit. Errat cæterum vir doctissimus illud* leiði *pro sepulchro sumens; est enim synonymum*

(oss þlægir [n]) þat eigi)
eldhúss of við feldan;
en til ökla svanna
ítrvaxins gat ek líta
(þrá [o]) muna [p]) oss um æfi
eldast) hjá þrepskeldi. [2])

Ok enn kvað hann:

Brámáni skein brúna
brims und ljósum himni
Hristar hörvi glæstrar
hauk-frán á mik lauka;
en sá geisli sýslir
síðan gullhríngs Fríðar
hvarmatúngls ok hrínga
Hlínar óþurft [q]) mína. [3])

n) hægir, *commodat*, G. o) þik, *te*, D. p) þeir muno, R. q) óþarft. St.

---

cum voce byrr, *ventus secundus, aura prospera; at gigantis aura vetustis poëtis mensem vel animum sæpissime significavit (ut* jötuns byr, gríðarvindr *etc.)* F. M. Fallngèrðr *v.* faldgèrðr, *est fæmina apicigerula v. pepligera.* G. P.

[2]) Björt ljós kinna, *lucida lumina genarum, oculi.* Viðr, *gen.* viðar, *acc.* við, viðinn, *materies, ligna.* Itrvaxins, *præstantis formæ v. staturæ, gen. ab* ítrvaxinn, *qv. ab* ítr *eximius, præstans, et* vaxinn *partic. a verb.,* ek vex, *cresco.* Þrá *desiderium a. v.* ek þrái *v.* ek þreyi *desidero.* Th. G.

[3]) *Ordo prioris partis est:* Haukfrán brámáni hörvi

(nobis id non risum movet)
juxta culinæ stratam silvam.
Ast talos feminæ
pulchræ staturæ mihi contigit cernere
(desiderium nobis non per ætatem
senescet) apud limen (v. in limine).

Et præterea cecinit:

Ciliorum luna fulsit
sub lucido cœlo superciliorum fontium (fronte)
fœminæ lino ornatæ
acutus adversus me, ut accipitris.
Ille vero radius efficit
deinceps mulieris
oculi
illius et meum incommodum.

---

glæstrar lauka Hristar skein á mik und ljósum brúna brims himni: *Accipitrini instar lucidus mulieris lino ornatæ oculus affulsit mihi (lucem in me conjecit) sub lucida fronte. Posterioris:* En sá gullhríngs Fríðar hvarmatúngls geisli sýslir síðan óþurft hrínga-Hlínar ok mína (G. P.): *ille vero mulieris aureo annulo ornatæ superciliorum lunæ (oculi) radius efficit exinde incommodum monilium gestatricis (mulieris) et meum.* Brá-máni *ex* brá, *cilium, palpebra, et* máni, *oculus; poetice quasi luna palpebrarum.* Th. G. Brims *genit.* του brim, *æqvor (p. p.) (non, ut voluit* G. P. *vocis ignotæ* brím, *ignis n., alioqvin* brími *m.); hic* brúna brim *(superciliorum æqvor) innuit oculos, limpidis fontibus assimilatos;* ljós brúna brims himin, *lucidum cœlum fontes super-*

Tosti mælti: starsýn gerist hûn á þik. Kórmakr kvað:

Hóf-at lind, nè ek leynda
líðr hyrjar [r]), því stríði,
bands man ek beiða Rindi,
baugsæm [s]) af mèr augu;
þá húm [t]) knarrar hjarra
happ þægi bil [u]) krappra [x])
helsis sæm á hálsi
Hagbarðs á mik starði [4]).

r) hyrjar, R. s) baugsæn, G.; baugsærr, R. t) *ita* G; hún, *cæteri.* u) til, R. x) krapta, C, D, R, St.

---

ciliorum tegens vel superans, frontem serenam indicat. F. M. Hrist, *nom. propr. pocillatricis Odinis, adhibetur poetice h. l. de Steingerda, qvæ hic nominatur* lauka-Hrist, *pr. alliorum foemina, quod olera v. cibaria tractet vel promat.* Th. G. *De τῳ* glæstrar *hæc modo non abs re forte fuerit monere:* ek gljái *et* glói, *splendeo; confer.* gljárr *et* glærr *adj. lucidus, splendens;* gler *(Dan.* Glar*),* glas, *glessum, vitrum, res vitri instar, aut vitrefactum qvid;* glys *s.* glis *(utrumqve invenitur) splendens res sive polita;* glisligr *et* glossaligr, glæsiligr *adj.; inde* glisgjarn, *pulchrarum rerum appetens;* Glæsir *et* Glasir, *arbor aurea fronde;* Glæsisvellir; ek glæsi, *polio, exorno, unde partic.* glæstr; gló, gljá, *politura;* glóbjartr, *cui albus capillus;* glýr *risus;* glýaðr, *hilaris; cfr.* glæra, glóra, eldglæríngar, glæruskin, þat glórir i, glyrnur. G. P. Haukfránn, *accipitris instar acutis oculis instructus, ex* haukr, *accipiter, et* fránn, fráinn, *politus, nitens; in Jomsvi-*

Ad hæc Tostius: oculos in te figit. Kormakus cecinit:

Non divertit mulier, nec celavi,
ignem sentiens, illum dolorem,
(rogaturus sum illam)
annulis ornata a me oculos;
cum fœmina, commodam sortem adepta
ab arctis ædis cardinibus,
collari decorata in collo
Hagbardi me intuebatur.

---

kingas. occurrunt ormfrán augu *serpentis oculi renitentes.* Sýslir, *ab v.* ek sýsli, *operor, efficio.* Fríð *est una e novem Mengladæ nymphis, cfr.* Fjölsv. M. 39 *(appellatio fœminæ frequens) adhibetur h. l. de Steingerda, epitheto* gullhrings *adjecto, itaque fœmina annulo aureo ornata.* Hvarmatúngl *superciliorum lunæ, poet. oculi.* Hlín *Deæ nomen, adhibetur h. l. de foemina, epith.* hrínga *adjecto, foemina annulis ornata. Cæterum integra ista Stropha invenitur in* Gunnlaugs Ormstúngu saga *pag.* 164 *cum nonnullis variis lectionibus et locupletibus annotationibus adornata, ad qvas lectores ablegamus; ibi tribuitur ista stropha Gunnlaugo, hic vero Kormako, sed, ut ibi bene observatum est, omnis apparens contradictio evanescit, cum observetur, verbum* kvað *duplici uti notione sc. pangere et canere, Gunnlaugum itaque hoc carmen, cujus auctor Kormakus reverâ est, in suum usum convertisse.* Th. G.

[4]) Lind, *tilia, arbor f. g. semiplena appellatio.* Hyr *ignis, gen.* hyrjar; Hyrjar líðr, *qui ignem*

Nú gánga þær í skálann ok setjast niðr. Kormakr heyrir hvat þær tala til yfirlita hans. Ambáttin kvað Kormak vera svartan ok ljótan. Steingerðr kvað hann vænan ok at öllu sem bezt; þat eitt er lýtið á, at hárit er sveipt í enninu. Kormakr kvað vísu:

Eitt lýti kveðst íta
eldbekks[y]) á mèr þikkja[z])

y) elbiks, D.; eldbliks, G.; eldsiks, St. z) þekkja, R.

(*internum hoc loco) patitur;* liðr *a. v.* ek líð, *patior.* Band, *ligamen; hic vel quod gestatur, vel quod paratur; ejus* Rindr (*nomen mulieris Odini amicæ) fæmina;* man *pro* mun (μελλω) *ut alias sæpe; vel forte memini, et tum fuerit (ut* beiði-Sif) beiði-Rindr *sc. fæminam expetendam, dignam quam procer.* Baugsæm lind, *mulier annulo ornata;* sæmr, *decorus, honestus, comp.* sæmri, *superl.* sæmstr. Hann hefir setit sæmri daga, *dicitur de eo qui tempus commodius omisit, et jam alieno rem aggreditur.*

Posterioris partis ordo est: þá er happþægi-Bil krappra hjarra knarrar húms starði á mik helsis-sæm á Hagbarðs hálsi. Húm, *crepusculum, tenebræ;* (opt kom heim í húmi, Grettirs S.). Knörr, *navis;* Hjar, *n. g.* hjara (*quibusdam) f. g., in plur.* hjör *et* hjörur, *cardo, cardines;* krappr, *incurvus, arctus, aduncus;* krappra hjarra knörr, *domus; latebram autem intra domum quærebat Steingerda.* Happ, *ca-*

Fœminæ hypocaustum ingressæ consident. Kormakus ea, quæ de vultu ejus conserunt, audit. Ancilla Kormakum nigrum atque turpem esse asserit. Steingerda eum venustum et in omnibus conspicuum, uno nævo excepto, qvod crines in fronte in orbem contorti sint. Kormakus cecinit.

Unum virorum dehonestamentum,
sed tamen exiguum, dixit fæmina,

---

sus secundus; ek þigg, *accipio; inde* þægr, δεκτος, *acceptus:* húms þægi Bil, *tenebrarum appetens fœmina.* Happ *a. referri potest vel ad intentionem et judicium puellæ, vel ad id, quod consecuta est (videre sc. Kormakum) v. denique ad ejus laudem, qs. beatificam diceres.* Hún *si legas (pronominaliter* *illa*, *substantive* *ansa januæ) minus, ut videtur, commodam habebis mulierculæ periphrasin, uti nec domus sive ædiculæ.* Helsi, *collare, ab* Háls *collum, mutata aspiratione in palatinam; ut et in voce collis, quod nobis* háls *et* hóll; helsótt kýr *dicitur vacca anteriore parte usque ad armos (saltem collo) ruffa, postica alba; quod in genere ovillo est* höttótt, *quod nimirum* höttr *s. cucullus collum hominis obtegat; hinc et* fángelsi, *Dan.* Fængsel, ɔ: fánga-helsi. Ek stari, *Dan.* stirrer, *limis aspicio.* G. P. [*Has lectiones et versionem prætuli:* þá er helsissæm krappra húnknarrar hjarra happþægibil *etc.* ɔ: happ *commoda sors;* húnn *columna capitata;* húnknörr, *talium columnarum navigium* ɔ: *ædes.* F. M.]

Eir[a]) of aptan skærur
allhvít ok þó lítið;
hauk mærar[b]) kvað hári
Hlín velborin mínu
(þat skylda ek kyn kvenna
kenna) sveipat[c]) í enni[5]).

Ambáttin mælti: svört ero augun, systir!

a) er, C. R. b) haunkmarar, R. c) sveip, R. Th.

---

[5]) Lýti *n. g. a* ljótr *(turpis) nævus, macula, qvicqvid dedecori est.* Ek ýti *(ab* út *foras, extrorsum) protrudo;* ýtir, *qui protrudit (ut navim frequ.) promit, exserit etc. quovis modo, ut annulos, aurum, gladium; in fæmin. gen.* ýta *ut h. l. non passim certe obvium.* Eldr, *ignis;* bekkr, *rivus,* a bakki, *ripa, (Dan.* Bank); eldbekkr *potest dici vinum, rivus igniarius, quod ad focum potare veteribus non insolens, uti nec pocillatricum ministerium mulieribus. Potest etiam* bekks *s.* bekkjar eldr *dici aurum, et per hypallagen* eldbekkr; *sed et* biks *(picis) quod cum verbo* þikkja *apprime consonat, nec tamen satis decenter hic adhiberetur, forte factum ex* bliks, *rei splendentis v. fulgidæ s. fulgoris; et tum legendum esset non* eldbliks *sed* elfbliks *vel* ald- *aut* öldu-bliks ɔ: *auri, quod cujuslibet aquæ ignis vel splendor dicitur, et ejus proma v. datrix, fæmina. Item* eldblik, brent gull, *aurum igne purgatum et probatum, in igne et ex igne candens ac splendens.* Eir, *repetitio mulieris appellationis pleonastica, et simul semiplena, nisi*

admodum candida, in vespertina disputatione, in me sibi videri.

Dixit illa capillum
mulier nobilis meum
(illud [tale] oporteret me mulierum genus noscere) circulatim contortum in fronte.

Nigri, ait ancilla, sunt, soror! oculi, quod

---

forte prius pro íta *v.* ýta *legendum* hin ítra, *egregia.* Aptan-skærur: *vix hic locum habet sectionis aut stragis notio, qualem habet* Ragnars kviða: mær grèt morgin skæru, *et* skæri-bíldr *gladius ibidem, a verbo* ek sker, *seco; sed* skæra *tamen et indidem bene dici potest instrumentum quodlibet secans, ut Lat. forfex, nobis* skæri *neutr. pl.* Aptan-skærur *ergo sunt digiti puellares, quibus linum etc. forficem tenens vespertinis horis secat, a quorum candore laudatur; vel etiam* aptan-skærur, *crines a tergo tonsi, decenter castigati, et tum* allhvít *abs. positum, conjunctum cum τω* Eir *et ordo hujusmodi:* allhvít Eir kvaðst þikkja eitt lýti (en þó lítit) á mèr of aptan skærur, *quod mox explicatur.* Haunkmærar Hlín *cum quid sit, assequi non possim, substituo* haunkmarar *quod idem est; ab* haunk *(genit.* hánkar) *spira lanæ tractæ aut fili, hujus* mar *(equus v. fulcrum) est colus, et hujus* Hlín *fœmina.* Sveipr *circus pilorum orbicularis (s. vertex) qualis est et dicitur supra armos bovinos, a. v.* at sveipa *(Dan.* svöbe) *involvere, circumvolvere:* kona sveip ripti; Rígsþula. Sigurðr sveipr í ripti; (Brynh. Buðlad.) G. P.

ok samir þat eigi vel. Þetta heyrir Kormakr ok kvað vísu:

Svört augu ber ek, Sága
snyrtigrund til fundar,
þiki erma ilmi [d])
allfölr [e]) [ek lág [f]) sölva [g]);
þó hefi ek mèr hjá meyjum
mengrund komit stundum
hríngs við [havru at mánga [h])
hagr sem drengr enn fagri [6]).

d) ilna, G.; eikju, Th. e) allfölu, R. f) *ita ex conject.* G.; er lá *cæteri.* g) hinn snjalli, Th. h) haurnar mángi, D., St.; hörvar mángi, Th.; Hlökk at mánga, R.

Priorem strophæ partem ita legendam censeo: Eitt íta lýti, ok þó lítið, kveðst allhvít eldbekks eir, of aptan-skærur, þikkja á mèr. Ita *simpliciter genit. pl. a τω* ítar, *viri.* Eldbekks eir, *mulier scamnum foco propinqvum occupans vel adamans.* Aptan-skærur, *vespertinæ disputationes; vel etiam: vespertinæ (eroticæ) lites;* skærur *(vox fere vulgaris) lites, disputationes.* F. M.

[6]) Sága snyrti grund, *repetitio pleonastica, nisi forte prius legendum* Ságu *et referendum ad το* fundar, *vel* Sága! snyrtigrundar til fundar ɔ: *ad conventum mulierculæ.* Snyrtimaðr *et* snertimaðr *conjunguntur in Skalda cum* ofláti, glæsimaðr, prýðimaðr, *ornatus, ornatui deditus, cultus; et* snyrtiligr *de rebus et hominibus, pulcher, elegans, a. v.* ek snerti, *tango; qvod enim pulchrum est, liben-*

non decorum. His auditis Kormakus versum fudit:

Nigros oculos gesto, fœmella!
elegans fœmella, ad conventum,
si videar illi,
illi, inquam, admodum pallidus;
attamen ego apud virgines,
o fœmella! acceptus interdum fui,
ad colloquendum cum muliere
dexter, haud secus ac vir pulcher.

---

ter attingimus: vel per metath. ex snotr, *elegans.* G. P. [Sága *vel* Saga *alioqvin una Dearum septentrionalium; inde adhibetur poetice de fœminâ, variis epithetis adjectis e. gr.* Öl-sága *pocillatrix.* Th. G.] Armr, *m. g. brachium;* ermi, *f. g. manica; sed et forte* ermr, *f. g. id. quod* armr, *tam v.* ermi *quam* ermr *habet gen. plur.* erma. Ilm *v.* ilmr, *gen.* ilmar, *dat.* ilmi, *potest dici mulier, a. v.* at ilma, *bene olere; atque adeo hic* ermar ilm, *brachiis bene olentibus, vel in ulnis viri bene olens.* Ermar ilna, *alterius lect. est brachii calefactrix. Convenit autem* ilmr, *odor, fragrantia, et verbum,* at ilma *(act. et abs.) cum verbo lat. oleo, quo et referri potest Lat. odor, et Græc.* οζω *et* οςμη *v.* οδμη. *Grettis S.* dýrit hafði veðr *(odorem)* af manninum, *et* viðra um kríng eðr þefa, *odorem captare.* G. P. [Ilmur, *vocatur, in Edda juniore Asyniarum una, odori verisimiliter præfecta.* F. M.] Mánga, *blaterare, adhibetur usitatissime de vendentibus et ementi-*

Þar voro þeir um nóttina. Um morgininn er Kormakr reis upp, gekk hann til vatnkakka[i]), ok þó sèr; síðan gekk hann til stofu, ok sá þar engan mann, ok heyrði manna mál í innri stofu, ok snýr hann þagat; þar var Steingerðr ok konur hjá henni. Ambáttin mælti til Steingerðar: hèr ferr nú hinn væni maðr, Steingerðr! Hún svarar: víst er hann vaskligr maðr. Steingerðr kembdi sèr. Kormakr mælti: viltu ljá mèr? Steingerðr rètti til hans. Hún var hærð kvenna bezt. Ambáttin mælti: þó mundir þú miklu kaupa, at kona þín hefði slíkt hár sem Steingerðr, eða slík augu? Kormakr kvað vísu:

Avl-Ságu[k]) met[l]) ek auga
annat beðjar[m]) Navnnu,

i) vatnsbakka, R, St. k) avls augu, D. l) mer, C, D, St. m) beðja, R.

---

bus, sensu non nimis honesto; hic etenim multis sæpe, nec nimis veris aut fidis verbis opus; unde et in Spec. Reg. mángari, *mercator fallax et iniqvus, re, non minus qvam nomine, olim exosa, utcunqve se res hodie vulgo habeat.* — Allfölr lág sölva, *emendatio, qvam hic qvæsivi, mihi visa cum vera, tum necessaria; est vero*

Noctem ibi transigunt. Mane sequenti cum Kormakus surgeret, vas accedit aquaticum seque lavat; triclinium exinde ingressus, neminem vidit, loquentes vero in æde interiori audit, eoque vergit. Erat ibi cum fœminis Steingerda, quam ancilla alloquitur: hic, ait, Steingerda! it vir ille venustus. Steingerda regerit: certe alacritatem præ se fert. Steingerda se comebat. Kormakus: visne, inquit, (pecten) mihi commodare? Illa tradit. Aliarum mulierum ejus capilli præcellebant. Multum profecto, inquit serva, impenderes, quo uxor tua tales haberet capillos vel oculos quales Steingerda? Kormakus versum fudit:

Pocillatricis (puellæ) æstimo oculum
alterum mulieris

---

sölva lág *cibi datrix v. proma;* lág (ξυλον, *lignum) arbor strata, trabs jacens, et* söl *neutr. pl. alga escaria.* G. P. [Allfölr, *admodum pallidus* Th. G.] Komit *a. v.* ek kem, *venio; transit. (ut etiam Dan.) pono, colloco;* ek kem mèr, *me ipsum promoveo, colloco, abscondo etc.;* að komast, *idem;* að koma sèr vel eðr illa, *bene v. male se gerere, acceptum v. exosum, suo merito, fieri, per meton. anteced.* Hrings hörn, *fœmina, vel a lino* (hör), *vel a cornu* (horn). G. P.

þat er í ljósu líki
liggr, hundraða þriggja;
þann met ek hadd er[n]) hodda
hörbeiði Sif greiðir
(dýr verðr fægi[o]) Freyja)
fimm hundraða snimma [7]).

Ambáttin mælti: jafnaðarþokki er með ykkr, en þó muntu dýrt meta hana alla. Kormakr kvað vísu:

Alls met ek auðar þellu[p])
Íslands, þá er mèr grandar[q]),
Húnalands ok handan
hugstarkr sem Danmarkar;
verð ek[r]) Engla jarðar
Eir há-þyrniss[s]) geira,
sólgunni met ek svinna
sunds ok Íra grundar [8]).

n) *ita*, G.; en, *cæteri.* o) færi, R. p) þollu, St. q) grundar; D. r) er, R.; virð ek, G. P. s) *ita* G; há-dyrnis, *cæt.*

---

7) Öl-Sága *appellat. fœminæ poet. ab* öl (avl *v.* aul) *cerevisia et* Sága *Deæ nomen, inde fæmina pocillatrix, cfr. infra* ölstafns lýsigrund. Th. G. Beðjar, *genit. a nominat.* beðr, *m. g. lectus, h. l. sc. serpentis, lectus sperpentis est aurum, cfr. Gunnl. Ormst. S. p.* 98. Nanna, *nom. propr. Nymphæ, mulieris vero appellativum.* Hundrað,

quod in candido corpore
jacet, trium centussium;
Illum æstimo capillum, quem
fæmina pectit
(prætiosa fiet elegans fæmella)
quinque centussium tempestive.

Ancilla dixit: arbitrium vobis æquale, eam tamen integram magni æstimabis. Kormakus cecinit:

Totius æstimo fæminam
Islandiæ mihi nocentem
Hunnorum regionis et ultra (mare sitæ),
animo fortis, Daniæ.
Æstimo Anglorum terræ
mulierem,
virginem æstimo egregiam
etiam Hiberniæ.

---

de hac voce videri potest Arngrimus in Crymog. et Excurs. in Kristni-Saga. Haddr, *coma muliebris.* Hodda, *gen. pl. annulorum;* Sif, *nom. propr. Divæ;* Hodda-Sif *appell. poet. fæminæ.* Hör-Sif, *idem pleon. nisi forte* το hodda *ad seqvens semiplenum* fægi-Freyja *referre placeat, ut* hodda fægi-Freyja *sit mulier annulos atterens ac poliens,* o: *iis ornata.* G. P.

8) [Þella *v.* Þöll *f. g. arbor, pinus; appellatio fæminæ poetica, nam secundum Skáldam appella-*

Tosti kom þar ok bað Kormak gá nokkurs. Kormakr kvað vísu:

Lèttfæran skaltu láta
(ljóstu vendi mar [t]) Tosti)
móðr of miklar heiðar
minn hest und þèr renna;
makara er mèr at mæla,
enn mórauða sauði
um afrèttu elta,
orð mart við Steingerði. [9])

t) maðr, D, St.

---

tiones fæminarum poeticæ ab omnibus arborum nominibus fæm. gen. recte petuntur, cfr. Gunnl. Ormst. S. Th. G.] Auðarþella *arbor aurigera, mulier. Fæmina prima,* Embla, *ex arbore creata fuisse septemtrionalibus fingebatur.* F. M. Háþyrnis: há, *pellis equina, quibusdam etiam gramen post fænisecium enascens; aliis* þá *ut in* Hávamál *utrumque fæm. g.* Háþyrnir *ergo s. spina graminea, serpens (etsi in illa herba vix angvis latuerit) et ejus* geiri *(portio terræ graminea præcisa) aurum, cujus* Eir, *fæmina.* Eir háþyrnis geira *potest etiam dici mulier vel physice v. maritaliter. Ab* há, *pelle equina, dictum forte* þat háir honum ɔ: *vires, sanitatem etc. atterit v. conficit, in partem deteriorem usurpari solitum; quo enim strigosior fit equus, eo crassior cutis, quemadm. et aselli piscis; unde et vulgatum,* at láta gánga sèr til húðar, *strenuo*

Tostius superveniens, Kormakum ut rei cuidam attenderet rogat. Kormakus versum fudit:

Levipedem facies
(percute virga equum, Toste!)
anhelus per lata tesqua
meum equum sub te currere.
Commodius est mihi loqui,
quam verveces ruffos
per remota pascua persequi,
verba multa ad Steingerdam.

---

labore equum ob cutem fatigare ac macerare, quo etiam suum facit hiemis inclementia, cui etiam objiciuntur equi, neci destinati, a sævioribus nimirum dominis, quod bonus vir vix sine necessitate fecerit. Et sane illud at há *sæpissime de equis usurpatur;* þat háir *(personaliter) pellem procurat* ɔ: *crassiorem;* há *fortassis ab* hári, *(utut* r *in obliquis et derivatis retinente) pellis cum suis pilis.* Sunds sól, *aurum; ejus* Gunnur, *mulier.* G. P.

9) Ek lýst, laust, ljósta, *ferio, eadem forma ac* býð, sýð, rýð, brýt, hlýt, nýt *etc. convenit Lat. lædo per echtlipsin* του s, *nec minus ejus compositorum notio cum nostri hujus verbi significatu; hinc* ljóstr *venabulum, Dano-Norveg.* Lyster. Mór *est terra ruffa jam superne, ut* hrísmór, berjamór, língmór, *et id quidem dilute; jam interne, colore magis saturo ut* smiðjumór, brasmór, *utrumque varie æmulatur ovium color, gradibus hic non describendis. Vix bene dici*

Tosti kvað honum þat mundu þikja skemtiligra; ferr hann, en Kormakr sitr at tafli ok skemtir sèr. Steingerðr kvað honum betr orð liggja, enn frá var sagt. Sat hann þar um daginn. Þá kvað hann vísu:

Saurfirðum veit ek svarðar [u])
sefþeys at mèr freyja
grepps [reiðu man ek [x]) góða
geirteins [y]) skarar beina;
þó vâru vèr þeirri [z])
þavll hyltínga [a]) vallar [b])
(minnumst [c]) Eir at unna
unn-fýrs) meðal-kunnir. [10])

u) *Ita*, R, Th; Saurfirðum sverðar, A. x) ræðu trautt, R, Th. y) gentess, C.; gnýrteins, D, St. z) þeirra, D, St, R, Th. a) *ex conject. G. Pauli;* hyllínga, *cæteri.* b) mollar, Th.; mollu, R. c) minnst at (af) (minnumk, C.) viðum verðir valfýrs mengdar skjala, R, Th.

---

puto quibusdam morauðr *per* o *tenue.* G. P. Afrètt *pascua in montibus vel tesqvis communia, remota, ubi pecora æstivo tempore pascuntur; hinc locutio:* at reka í afrètt, *de pecoribus pascuis montanis immittendis.* Th. G.

[10]) ... Saurfirðum svarðar, *manifeste deest vox aliqua unius aut duarum syllabarum,* [veit ek] *quam verisimiliter* (mati *v.* kosti) *supplere visum; Sverðar* [svarðar] *verbum mihi ignotum, cujus tamen sensum materia suggerit.* G. P. [Saurfirðr;

Tostius id ipsi, inquit, majoribus fore deliciis. (Tostius) discedit, Kormakus vero remanens aleæ lusu delectatur. Steingerda effata ejus meliora quam ferebantur asserit. Ibi diem illam (Kormakus) commoratus cecinit:

Escam immunditie carentem apponit
mihi juncodora mulier,
prandium poetæ lautum exhibitum memini
frustatim dissectum cibum.
Eramus tamen illi
mulieri
(meminerimus istam diligere
fœminam) mediocriter noti.

---

immunditie carens, ex saur, *stercus, cœnum, quævis immunditiеs et* firðr *pro* firtr *orbatus, spoliatus ab v.* at firra *orbare.* Th. G.] Sef, *Dan.* Siv, *juncus.* Þeyr, *ventus calidus, hic exhalatio, effluvium; amant autem mulieres suo mundo herbas odoratas apponere atque involvere; hinc igitur fœmina* sefþeys-Freyja, *cultus studiosa, supra ad v.* ilma *pag.* 23. *In* Skálda *occurrit* hvarm-þeyr, *lacrymæ.* Reiða *id quod promitur; a. v.* ek reiði, *libro, veho, vibro quod a. v.* ek ríð, *vehor, libror.* Beini, *m. g. idem, ministratio cibi et potus, tum etiam quicquid hospiti officii præstatur;* beinn, *rectus, Dan.* lige; bein, *os, in specie, tibia, os longum et rectum.* Ek

Tosti kemr af fjalli, ok fara þeir heim. Eptir þetta venr Kormakr gaungur sínar í Gnúpsdal at hitta Steingerði, ok bað móður sína gera sèr góð klæði, at Steingerði mætti sem bezt á sik lítast. Dalla kvað manna mun mikinn, ok þó eigi víst at til yndiss yrði, ef þetta vissi Þorkell í Túngu.

IV. Kap.

Þorkell spyrr nú brátt hvat um er at vera, ok þikir sèr horfa til úvirðíngar ok dóttur sinni, ef Kormakr vill þetta eigi meirr festa; sendir eptir Steingerði, ok ferr hún heim. Narfi hèt maðr, er var með Þorkeli, hann var hávaðamaðr ok skapheimskr, hælinn ok þó lítilmenni. Narfi mælti til Þorkels: ef þèr ero úskapþekkar

beini ɔ: gjöri beint, *rectum facio, item, expedio, promoveo, adjuvo;* at beina leið annars, *iter ejus expeditum reddere; et hinc* beini *ut modo dictum.* Geirteinn *hic dici videtur digitus v. brachium mulieris, et ejus* skör *vel* skara *(a. v.* ek sker *seco) cultellus, quo cibus secatur.*

Hyltíngr *an serpens dici possit, non definiverim; certe á* stóll *nemo fecerit* stollúngr, *vel ab* hæll, hællíngr, *sed* stólúngr, hælíngr, *ex casu obliquo non recto; atque ita ab* hóll *collis, tumu-*

Tostius a monte redux, domum cum fratre redit. Post hæc Kormakus Steingerdam conveniendi causa Gnupsdalum frequenter it, matremque suam rogat, ut pretiosas sibi conficiat vestes, quo Steingerdæ perplaceret. Dalla magnum eorum discrimen esse prædicavit, prætereaque incertum, utrum jucundum foret, quando Thorkeli Tungensi innotesceret.

CAP. IV.

Thorkell cito ea, quæ struebantur, inaudiens, in sui suæque filiæ dedecus spectare censet, si Kormakus hæc ulterius firmare negligat, unde quendam, qui Steingerdam domum reduceret, misit. Narvius nominabatur homo Thorkeli adhærens, garrulus, stultus, gloriosus, attamen vilis. Narvius Thorkelem allocutus est: si tibi displi-

---

lus, quod hic spectari videtur, rectissime diceretur hælíngr, *ut* Esphælíngar *in* V. Gl. S. Hyltíngr *autem ab* holti *(quod aliis est locus incultus et inæqualis, aliis locus lapidosus editior) optime diceretur serpens, et ejus* völlr *s. campus, aurum; sic a prædio* Holt, *appellat* Svarfd. S. Hyltínga naust, ɔ: *Holtensium navale.* Unn, unnr, uðr, *oceani filiarum una, poet. mare, lat. unda; ejus* fýr (πυρ) *s. ignis, aurum, a* fjör, *vita, vigor; ejus* Eir, *mulier; cognatum est* fura *abies.* G. P.

kvâmur Kormaks híngat, þá má ek þar skjótt atgera. Því játti Þorkell. Um haustið annaðist Narfi um slátra-starf. Þat var eitt sinn, er Kormakr kom í Túngu, sá hann Steingerði í soðhúsi; Narfi stóð við ketil, ok er lokit var at sjóða, vâ Narfi upp mörbjúga, ok brá fyrir nasar Kormaki, ok kvað þetta:

> hversu þikja Ketils þèr,
> Kormakr! ormar?

Hann svarar:

> góðr þikir soðinn mör
> syni Ögmundar.

Ok um kveldit, er Kormakr bjóst heim, sá hann Narfa, ok mintist hæðiyrða hans. Kormakr mælti: þat hygg ek, Narfi! at þat muni fyrr framkoma, at ek mun ljósta þik, enn þú munir ráða ferðum mínum; ok laust Kormakr hann exar-hamars-högg, ok kvað:

> Hvat skaltu örva Ali
> ófróðr [d]) um mat ræða?

d) ófríðr, *deformis*, D, St.

cet, quod Kormakus huc veniat, sine mora avertere possum. Acceptat Thorkell. Autumno instanti Narvius mactatus opus curabat. Aliquando cum Kormakus Tungam veniret, Steingerdam in culina conspicit; Narvius aheno adstans, coctione finita, sublatum botellum naribus Kormaki raptim admovet, his verbis adjectis:

quomodo tibi, placent aheni,
Kormake! vermes?

Ille respondet:

Bene placet cocta arvina
filio Ögmundi.

Vesperi cum Kormakus reditum domum pararet, Narvium conspiciebat, ejusque cavillationis recordatus, ita eum alloquebatur: Cogito fore, Narvi! ut prius te percutiam, quam iter ad nutum tuum instituam. His dictis Kormakus malleo securis ei ictum dedit cecinitque:

Quid tu, vir
rerum ignare! de cibo loquare?

þèr var þeirrar kerski
þörf eingi við mik, Narfi! [11])

Ok enn kvað hann:

Spurði [e]) frenju-fæðir
fréttinn, hve mèr þætti
(hann sýnist mèr heima
hvarmrauðr) ketil-ormar;
veit ek at hrímugr hlúki, [f])
hrókr saurugra flóka,
sá er túnvöllu taddi,
tíkur [g]) erendi hafði [h]). [12])

e) spurði, D. f) hlukki, D; hlakki, St; hljóti, R. g) tíkar, R. Th. h) líkr, R. Th.

---

[11]) Ali *s.* Áli, *Odini nominum unum;* örva *(sagittarum)* ali, *vir.* Ála el, *Odini nimbus, prælium, vid.* Stiklastaða bardagi. [Ofróðr, *iners, imperitus, qui pauca callet.* Th. G.] Keski *petulantia;* keskinn *petulans;* keskni *(inde) petulantia; lit.* r *hic videtur epenthetica, ut in* faurstu *(pro* faustu) *et quibusdam aliis, et hinc forsan ortum, Dan.* karsk. Kaskr *autem á* kavttr *(animali vegeto ac ludibundo) nunc ut ante ductum mihi videtur per echtl.* τοῦ t. Þörf *opus;* ek þarf, *egeo, mihi opus est. Vulgo dicitur:* opt er þörf, en nú er nauðsyn; *sæpe opus est, nunc autem necesse s. necessitas.* G. P.

[12]) Frenja *dicitur vacca; ejus* fæðir *(pastor) bubulcus,* G. P. [*contumeliose de Narvio dictum.* Hvarmrauðr, *dicitur is cujus palpebræ vel cilia*

tibi ea petulantiâ
nihil opus erga me, Narve!

Porro cecinit:

Interrogavit bubulcus
curiosus, ut mihi placerent [saperent]
(ille videtur mihi domi
rubricilius) ahenarii vermes;
Scio pruinosum [fuliginosum] tenebrionem,
longurionem immundarum lanarum,
qui campos fœnarios stercoravit,
caniculæ instar exceptum fuisse.

---

rubra sunt, ex hvarmr *palpebra et* rauðr *ruber.* Hrímugr, *fuligine teter v. pruinosus, ex* hrím *fuligo, pruina.* Th. G.] Hlúki *convicium in hominem nihili s. vappam, fungum; alibi an occurrat, aut usquam hodie usurpetur nescio. Varia lectio* hlúkki *est forsitan vir gibbosus, quod ab* hlikkr *v.* lykkja *derivari potest.* Hrókr *est homo magni corporis s. potius ingentis nec tamen admodum decentis staturæ; conviciolum.* Hryki *vulgo idem, cfr.* Hróm. Greips. S., *convenit* hroki, *fastus, quasi sui ipsius exaltatio.* Flóki *floccus densior, lana condensata, jam infecta, jam facta ex. gr. pilei materia; de filo, funiculo;* flækja *nom. et verb.* flókit hár, *capilli innodati;* flókit trè, *lignum perplexum.* Taddi *præt. v.* at teðja, *stercus emittere (de equis potiss. usurpatur) it. stercorare.* Tað, *stercus.* Tíkur erendi hafði: tík, *genet.* tikar *v.* tikur, *canis fæm.;* erindi hafði,

V. Kap.

Þorveig hèt kona, hûn var mjök fjölkunnig, hûn bjó á Steinstöðum í Miðfirði; hûn átti II sonu, hèt hinn ellri Oddr, en hinn ýngri Guðmundr; þeir voru hávaðamenn miklir. Oddr venr kvâmur sínar í Túngu til Þorkels, ok sitr á tali við Steingerði. Þorkell gerir sèr dátt við þá bræðr, ok eggjar þá at sitja fyrir Kormaki. Oddr kvað sèr þat ekki ofrefli. Þat var einhvern dag, er Kormakr kom í Túngu, var Steingerðr í stofu, ok sat á palli. Þorveigar synir sátu í stofunni, ok voru búnir at veita Kormaki tilræði, er hann gengi inn; en Þorkell hafði sett öðrumegin dyra sverð brugðit, en öðrumegin setti Narfi ljá í lángorfi. En þá er Kormakr kom at skáladyrum skaraði [i]) ofan ljáinn, ok mætti hann sverðinu, ok brotnaði í mikit skarð. Þá kom Þorkell at ok kvað Kormak mart[k]) íllt gera, ok var málóði; snýr inn skyndiliga

i) hann, *ille*, *add.* D, St. R. Th. k) mikit, D, St. *idem.*

propr. negotium habuit; dicit Kormakus Narvium caniculæ instar tractatum fuisse; canis autem

CAP. V.

Thorveiga nomen erat fœminæ, arte magica insigni, quæ Steinstadis in Midfjördo habitavit; huic filii duo, Oddus natu major, Gudmundus natu minor; erant perquam garruli. Oddus Thorkelem Tungensem frequenter convenit, et cum Steingerda colloquitur. Thorkell fratres, ut Kormako insidias struant, blanditiis inducit, cui negotio pares vires Oddus sibi asserit. Die quodam, cum Kormakus Tungam veniret, Steingerda in coenaculo versabatur, tabulato insidens. Filii Thorveigæ in coenaculo sedebant, Kormakum ingredientem adorturi; Thorkell enim ex altero forium latere gladium vibratum, ex altero vero Narvius falcem manubrio longo affixam collocaverat. Verum cum Kormakus ad hypocausti fores veniret, falx delapsa offendebat gladium et partem aciei haud exiguam effringebat. Accedens tunc Thorkell, Kormakum multa mala patrare asseruit, furioseque locutus est; repente ingressus, Stein-

---

extrarius (ut est in fabulis) si se alicubi ingesserit, fuste abigitur, si quem appetierit, cæditur.

ok kveðr Steingerði af stofunni; gánga þau út um aðrar dyr, ok lykr hann hana í einu útibúri; kvað þau Kormak aldrí sjást skulu. Kormakr gengr inn [l]), ok bar hann skjótara at, enn þá varði, ok varð þeim bilt. Kormakr litast um, ok sèr eigi Steingerði, en sèr þá bræðr, er þeir [stukku upp ok tóku [m]) vâpn sín; snýr í brott skyndiliga, ok kvað vísu:

Hneit við Hrúngnis fóta
hallvitindum [n]) stalli
(inn kom [o]) ek ilmi [p]) at finna)
eingi sár of fengin;
vita skal [q]) hitt ef [r]) hættir
handviðris mèr grandi
([nè yggs [s]) fyrir lið leggjum)
lítis meira vítiss. [13])

l) þángat er þeir bræðr sátu *eo ubi fratres sedebant, add.* R. m) *ita,* D, St, Th; stuku, A. n) hallinnlind minn, St.; hallin lind um, D. R. Th. o) var, *eram,* A. p) ítr, St.; ítra, R. Th. q) ek, *add.* St. r) hann, *add.* A. Th. s) neygg, *ex conj.* G. P.

---

[13]) *Prioris partis ordo est:* Eingi fengin sár hneit (*pro* hnitu *sing. pro plur.*) við hallvitindum Hrúngnis fóta stalli.

Hneit, *Præt. cfr. supra pag.* 7 Ragnars Kv.: Syni mínum hneit snemma slíðrþorn við hjarta;

gerdam ut exeat jubet; unde cum per alias fores egressi essent, ipsam in penuario solitario includit, dicitque ut Kormakum abhinc nunquam conspiceret. Kormakum, spe eorum citius ingressum, cum viderent obstupuere. Kormakus vero circumspiciens, non Steingerdam, sed fratres exsilire armaque capessere videt, confestim discedit canitque:

Inciderunt in Hrungneri pedum
lapideum nobile solum (ɔ: clypeum)
(intus veni virginem conventurus)
nulla vulnera accepta;
Sciet ille, si mihi intentaverit
prœlium
(nos scutum artubus obtendemus)
paulo majorem noxam (ɔ: sibi inferendam).

Præsens oportet esse, ek hnít (*ut* bít, beit; slít, sleit). *Cognatum videtur* at hnota, *minutis ictibus petere, minutim carpere, quemadmodum fœminæ capita infantum; caniculæ suos catellos vellicare solent. Cognatum et* hnot, *nux, avellana; has carpere et his ludere olim jucundum habitum, et harum quidem, cum mutuo jactu ludere visum; ictus non graves sed tamen ictus. Hrungnerus gigas saxeo capite præditus, ejus* fóta-stallr, *clypeus, cfr.* Sn. Eddam. Hallvitindum: *hæret*

Kormakr finnr eigi [t]) Steingerði ok kvað vísu:

Braut hvarf or sal sæta
sunns erum [u]) hugr á Gunni
hvat-merkir nú herkiss
höll þverligar alla [x]);
renda [y]) ek allt it iðra
Eirar geirs at þeirri,
Hlíns erumk Havrn [z]) at finna,
hús brágeislum [a]), fúsir. [14])

t) *deest in*, A. u) er um, D, St.; èr mèr, R. x) valla, R. Th. y) reið, R. Th. z) er mèr hoddir, R. a) hús brá geislum, D, St.

---

circa hanc vocem aqua; potest enim duci prior vocis pars tum ab hallr, *lapis; tum a. v.* at halla, *inclinare; sæpe quippe ictus scuto oblique excepti et aversi; hinc a. v.* at halda, *tenere; et sic vox vel ad hominem (homines) vel ad clypeum referri, incerto etiam manente numero singulari v. plurali. Sed in his tenebris diu palpitare an operæ pretium sit, vix satis scio, aut etiam lectionem solicitare, cum in mentem venit* halltinduðum *v.* hallvituðum. *Nec fere melius cum posteriore parte agitur.* Vita skal, *forte:* vætta ɔ: vænta, *sperabit;* vætta ek míns vinar; vættir Voli dráttar *cet.; hujus enim verbi casus est genitivus; alteri autem,* at vita, *an usquam adjungatur, dubito, nisi mediante præpos.* til, *quam et hic per ellipsin omitti, non plane negaverim.* Hættir, *periculum facit, in-*

Kormakus Steingerdam non invenit canitque:

Disparuit ex domo mulier
mihi cupita
celeriter (acute) jam observans
per aulam transverse totam;
currere feci per totam, inquam, interius
eam quærentes mulierem
(linificam sumus cupidi inveniendi)
domum oculos (ciliorum radios).

---

tentat, forte heitir ɔ: *minatur; quanquam non alterum improbo.* Hand-viðris grand *dici hic potest tanquam* handar-grand Viðris ɔ: *Odini;* handviðri *alias esset manualis tempestas. Quid si et forte* Hamdviðris, Hamdis veðr *eod. sensu?* Nè yggs *etc. non intelligo. Alterius autem boni codicis* neygg *dictum videtur pro* negg, *quod tum lapidem (qui alias* naggr), *tum cor significat vel elliptice, vel adjecta nota discretiva, ut* þróttar *etc. Convenit, sive potius hinc ortum* at hneggja, *hinnire, quasi lapideum quid sonare, simili modo ac avicula passerum generis, cujus vox lapillorum collisorum sonum æmulatur, dicitur* stein-depill. G. P.

[14]) Sunds Gunnur, *fœmina, omisso vocabulo, ignem vel aliquid simile significante.* Hvatmerkir *adj. a* hvatr, *celer, et* merkr, *attentus, a. v.* ek merki, *noto, observo.* Herkis *genit. vel a nominat.* herkir, *ut referatur ad* höll, *et* herkis höll *dicatur domus patris Steingerdæ; vel altero nominat.* herki *n. g. ut intelligatur factum durum; utrumvis ab* harka,

Eptir þat gekk Kormakr at húsi því er Steingerðr var í, ok braut upp húsit, ok talaði við Steingerði. Hún mælti: þú breytir óvarliga, sækir til tals við mik, þvíat Þorveigar synir ero ætlaðir til höfuðs þèr. Þá kvað Kormakr:

Sitja sverð ok hvetja
sín andskotar mínir,
eins karls synir inni,
erat þeir banar mínir;
enn (ef) á víðum velli
vega tveir at mèr einum

---

durities, quod ab harðr *durus. Et* herkis *posteriori modo acceptum conjungi potest cum τω* hvatmerkir *substantive spectato. Missis igitur his incertis, ordo sex posteriorum versuum hic est:* nú renda ek brá-geislum þverliga (ɔ: þvert) (um) alla höllina eðr húsið hið innra at þeirri geirs-Eiri: (vèr) erum fúsir at finna (þá) líns-hörn: *conjeci transverse per totam aulam s. domum intus oculos, mulierculam (conveniendi cupidus) quærens.* Ek renn, *molliter feror v. incedo, de equis (ut Str. 9) et ovibus; de aquis: fluo, sæpe etiam est fugio; hinc transitivum* renni, *fluo, fugio, incedo vel ferri facio.* Þeirri, *dativ. pronominis, et* Eirar, *genit. substantivi convenire non possunt, unde pro* Eirar *reponendum* Eiri. Hlíns *pro* líns, *propter metrum,*

Kormakus exinde domum, in qua Steingerda erat, accedens fores effregit et cum ea collocatus est. Incaute, ait illa, agis, colloquium meum ambiens, filii enim Thorveigæ neci tuæ destinati sunt. Kormakus versum fudit:

Sedent et gladios acuunt
suos mei inimici (adversarii)
unius rustici filii intus,
qui (tamen) me non periment.
Qvodsi in lato campo
(illi) duo me armis petant,

---

et hörn *ut supra Str.* 6. *Forte et* hlinr *et* hlein *(de quibus supra) arbor quædam linifera, latifolia, umbrosa, cfr. Eddam de dea* Hlín *et v.* at hleyna, *cum quo convenit* at leyna, *tegere, occultare; et* hlaun *dicitur podex, haud dubie, quod animalia hunc s. posticam partem ac caudam tempestatibus obvertant. Vel etiam hoc modo:* hvat merkis (hvað fyrir hark) merkir nú þverligar alla höll? *quis (s. qualis) strepitus facit jam pertinaciter totam aulam notabilem?* Ek renda brágeislum alt húsit hit innra at þeirri geirs (*pro* geira) Eiri; erumk fúsir at finna hlíns hörn. *Item:* at þeirri linns *(serpentis)* geira Eiri, *ut* linns geiri *sit aurum, et ejus* Eir, *fœmina, vid. ad Str.* 8, *et tum* hörn *absolute ac sine adject. fœminam significat.* G. P.

þá er sem ær at [b]) úlfi
óræknum fjör sæki. [15])

Þar sat Kormakr um daginn. Nú sèr Þorkell at þetta ráð er farit, er hann hafði stofnat. Nú biðr hann Þorveigar sonu, at sitja fyrir Kormaki í dal einum fyrir utan garð sinn, ok mælti: Narfi skal fara með ykkr, en ek mun vera heima, ok veita ykkr lið, ef þèr þurfit. Um kveldit ferr Kormakr í brott, ok þegar er hann kemr at dalnum, sá hann menn III, ok kvað vísu:

Sitja menn ok meina
mèr eina gná steina
þeir [hafa víl at vinna [c])
er mèr varða gná borða;
því meira [d]) skal ek þeirri,
er þeir ala stærri
öfund um okkar fundi [e]),
unna sölva-Gunni. [16])

b) ærit, C. R. c) halda vèla völdum, R. Th. d) meiri, D. St. e) *ita*, R. Th; vârar göngur, A.

---

[15]) Hvatr, *celer, acutus; inde* ek hvet, *acuo.* Andskoti, *adversarius, ab* and, *contra, et* skjóta, *jaculari; hodie fere de solo Diabolo usurpatur.* Ær, *agna, ovis; Dat. et Accus.* á, *cum quo convenit*

tum perinde erit, acsi agna lupum
vitæ prodigum impetat.

Kormakus diem istam ibi transegit; Thorkell vero nunc captum a se consilium incassum fieri animadvertens, filios Thorveigæ ut in valle quadam extra septum Kormako insidiarentur rogat, addens: Narvius vos sequetur, ego vero domi remanebo, opem, si quá indigeatis, vobis laturus. Vesperi Kormakus discedit, cum vero ad vallem veniret, tresque homines videret, versum fudit:

Sedent (insidiantur) homines et negant
(invident)
mihi unam mulierem,
(sed) misere laborant (nihil agunt)
qui me illá prohibent.
(Etenim) eo magis ego illam
quo magis illi alunt
invidiam de nostris itineribus,
amabo fœminam

Gr. οἶς et Lat. ovis. Ek ræki, *curo, colo;* rækinn, *qui curat,* órækinn *contra;* frændrækinn, *in propinquos benignus;* ekki er fjandinn frændrækinn, *non curat consanguinitatem hostis;* fjörs órækinn, *vitæ negligens v. prodigus, suæ vitæ non parcens, o: acriter pugnans.* G. P.

16) Vil, *voluntatem vincendi; non utique male, et*

Þá hljópu Þorveigarsynir upp, ok sóttu at Kormaki lengi. Narfi skrjáði um it ytra. Þorkell sèr heiman, at þeim sækist seint, ok tekr vâpn sín. I því bili kemr Steingerðr út, ok sèr ætlan föður síns; tekr hún hann höndum, ok kemst hann eigi til liðs með þeim bræðrum. Lauk svâ því máli, at Oddr fèll, en Guðmundr varð óvígr, ok dó þó síðan. Eptir þetta fór Kormakr heim, en Þorkell sèr fyrir þeim bræðrum. Litlu síðar ferr Kormakr at finna Þorveigu, ok kveðst ekki vilja bygð hennar þar í firðinum: skaltu, segir hann, flytja þik í brott at ákveðinni stundu, en ek vil allra bóta varna um sonu þína. Þorveig mælti: þat er líkast at því komir þú á leið, at ek verða hèraðflótta, en synir mínir óbættir, en því skal ek þèr launa, at þú skalt Stein-

sic dicitur: mèr, þèr *etc.* í vil, *ad placitum; sed voluntatem vincendi habent omnes, et de his insidiatoribus id certissimum, unde potius legendum* víl *sono acuto, quod animi miseriam, desperabundas querelas et* ἀπορίαν *notat;* Hugar víl, *talis animi status dejectus;* vílpoki, *homo ejusmodi;* at víla fyrir sèr, *pusillanimitate absterreri. Et reddit mox poeta rationem, qvi ita:* því meira skal

Tunc Thorveigæ filii exsilientes Kormakum diu petunt. Narvius circa eos vagatur. Thorkell domi pugnam haud succedere videns, arma sua capessit. Steingerda eodem momento egressa, patris consilio perspecto, manibus eum tenet, quo fratribus auxilium ferre nequiret. Ejus pugnæ is erat eventus, ut Oddus caderet, Gudmundus vero pugnando impar exinde moriretur. Post hæc Kormakus domum it, Thorkell vero fratribus prospicit. Kormakus paulopost Thorveigam conveniens, habitationem ejus ibi in tractu se recusare asserit: præfinita, inquiens, hora migrato, ego vero, ne cædes filiorum tuorum tibi rependatur, omnino prohibebo. Thorveiga regerit: verisimillimum est te efficere, ut e tractu fugiam, filiorum vero meorum cædes omnino non expiatur; eo vero tibi rependam, ut Steingerda frui nunquam tibi liceat. Ejus,

---

ek *etc. se sc. sua pervicacia eorum invidiam eo magis inflammaturum etc.* Öfund, *Dan.* Avind, ɔ: af-und, af-unan, mis-unan, *a. v.* ek ann. *(J. Ol. Hypnonens.)* Sölva-Gunnr, *mulier algiproma, non equidem male: crediderim tamen facile potius dixisse poetam* Sörva G. *a gemmis collaribus.* G. P.

gerðar aldri njóta. Kormakr segir: því mantu ekki ráða, en vånda kerlíng!

VI. Kap.

Síðan ferr Kormakr at finna Steingerði jamt sem áðr; ok eitt sinn er þau tala um þessa atburði, lætr hún ekki illa yfir. Kormakr kvað vísu:

Sitja menn ok meina
mèr ásjánu þína,
þeir hafa laugðis loddu [f])
linna fætr at vinna;
þvíat upp skulu allar, [g])
avlstafns, áðr ek þèr [h]) hafna,
lýsi-grund, í landi
linniss [i]) þjóðar renna. [17])

Mæl þú eigi svå mikit um, segir Steingerðr, mart má því bregða. Þá kvað Kormakr vísu:

f) landdýs lofu, R. g) enn þó skullu (skulo) upp allir, R. Th. h) *deest in* R. i) linnast, B, C, D; *sed* R & Th *habent:* leinis þjóðir reinast.

---

[17]) Lögðir, *ensis.* Lodda, *amnis nomen, item, convicium.* Þeir hafa *etc. vel debiles pedes ipsis ad*

ait Kormakus, apud te, mala anus! non erit potestas.

CAP. VI.

Kormakus deinde non secus ac antea Steingerdam convenit; cum vice quadam de gestis memoratis conferunt, illa non vituperat. Kormakus versum facit:

Sedent homines et negant
mihi tuam faciem,
habent illi
molles (serpentinos) pedes ad vincendum;
prius enim excitabuntur omnes,
o pocillatrix! quam te averser,
candida, intra regionem
serpentum gentes.

Ne adeo magna de his loquare, ait Steingerda, multæ forsitan horum mutationis causæ existent. Kormakus cecinit:

---

vincendum, vel cum serpentum multitudine pugnandum. Þvíat *etc. vel: ante in me insurget, quicquid est serpentum; vel: ante excitabo (contra illos) quicquid est serpentum, quam te, candida pocillatrix, averser.* Linnis, linns, *epenth. metri causa; vel* linni *n. g. nomen collect. serpentum colluvies.* G. P.

Hvern mundir þú (heims) grundar [k])
Hlín skap-frömuð línu,
líkn sýnir [l]) mèr lúka,
ljós þèr [m]) at ver kjósa [n])? [18])

Steingerðr segir:

Bráðr [o]) munda ek [p]) blindum
bauglestir [q]) mik festa,
yrði goð sem gerðist
góð mèr ok sköp fróða. [19])

Kormakr segir: nú kaustu sem vera ætti; opt hefi ek hígat mínar kvâmur lagðar. Nú biðr Steingerðr Kormak stunda til föður síns, ok fá hennar, ok fyrir sakir Steingerðar sæmdi Kormakr Þorkel gjöfum [r]).

k) hrundar, St.; heims, *conjecturâ add.* G. P. l) líka sín er, R. m) því, D, St. n) *Sed Th. ita*: Hvern mun þú hindar þorna hlýn skapsfrömut lína, líkri sjónum leika ljós ok ver þinn kjósa. o) brátt, R. bráð, Th. p) ei, *add.* Th. q) bauglesti, Th. r) gódar gjafir, D, St.

[18]) Heims; *postulat omnino metrum hic literam* h *et monosyllabam vocem bene admittit, quam non inconcinnam me invenisse reor.* Lína *pro* línu *(quod nullum dat sensum) nemo, puto, intelligens hic respuet.* Skap, *animus, a. v.* ek skep, skapa, *(creo) indoles; ejus* frömuðr, *qui honestis studiis atque exercitiis animi dotes colit et auget a. v.* at frama, *evehere, promovere, quod a* fram, *porro,*

Quem tu per orbem terrarum
virum egregium, o linifica!
(favorem ostendis mihi clausum)
candida, tibi maritum eligeres?

Steingerda respondet:

citius cœco
nuberem, o vir!
si existerent dii, qui fierent
benigni mihi, et fata multisciorum.

Kormakus dixit: nunc ea, quæ succedere debuerint, elegisti; sæpe huc veni. Steingerda exinde Kormakum rogat, ut patris studium suasque nuptias ambiat; hujus igitur svasu inductus, Thorkeli munera dedit. Post hæc

---

prorsum. Líkn, *malorum levamen; ductum videtur a. v.* at lina, *mollire, relaxare per metath. et apoc. ex* linkun, linkind (*vel pot.* linkynd, *ut* vorkynd ɔ: vorkunn *s.* varkunn *a. v.* at kunna) *quod in usu est a* linr, *lenis; hinc* læknir *medicus.* Lúka, *claudere, finire; ut* skuld, *debitum etc. a. v.* ek lyk, *claudo;* þat lýkr yfir, *impersonal. finis imponitur, ut sc. cadaver terra obruitur* (Njála). G. P.

[19]) *Pro* bráðr *legendum esse videtur* bráðar (*citius*) *quod etiam* (*pro* brádt) *conjecit Gunnarus Pauli.* F. M. Bauglestir (*annulorum fractor v. dissector*) *vocative, ut hic habetur, compellantis;* Bauglesti, *si haberetur, dative, ad* τo blindum *referendum.* G. P.

Eptir þetta eigu margir menn hlut í, ok þar kom um síðir, at Kormakr bað Steingerðar, ok var hún honum föstnut, ok ákveðin brullaupsstefna, ok stendr nú kyrt um hríð. Nú fara orð á milli þeirra, ok verða í nokkurar greinir um fjárfar, ok svå vèk [s]) við breytiliga, [at síðan þessum ráðum var ráðit [t]), fannst Kormaki fátt um, en þat var fyrir þá sök, at Þorveig seiddi til, at þau skyldi eigi njótast mega. Þorkell í Túngu átti son roskinn, er Þorkell hèt, ok var kallaðr tanngnjóstr, hann hafði verit utan um stund; þetta sumar kom hann út, ok var með föður sínum. Kormakr sækir eigi brullaupit, eptir því sem ákveðit var, ok leið fram stundin. Þetta þikir frændum Steingerðar óvirðíng, er hann bregðr þessum ráðahag, ok leita sèr ráðs.

VII. Kap.

Bersi hèt maðr, er bjó í Saurbæ, auðigr maðr ok góðr drengr, mikill fyrir sèr, vígamaðr ok hólmgaungumaðr. Hann hafði átt Finnu hinu fögru, ok var þá önduð.

s) veik, D. St.: vesk. R. t) deest in. D, St.

multis svadentibus et intercedentibus Kormakus Steingerdam tandem sponsam expetit, quæ ei desponsata est et dies nuptiis celebrandis præfinita. Ad tempus non ultra. Nuntiis inter eos intercedentibus de bonorum conditione contenditur, tantamque subit res mutationem, ut Kormakus, stipulatione matrimonii inita, subtristis esset, in causa autem erat Thorveigæ magia, ne nuptiis inter se jungerentur impediens. Thorkell Tungensis filium habuit maturæ ætatis Thorkelem, cognomento Tanngnjóstum, qui aliquamdiu peregrinatus, hac æstate in patriam redux apud patrem commoratus est. Kormakus præfinito tempore, quo nuptiæ celebrarentur, non adest, præteritque igitur idem. Cognati Steingerdæ Kormakum nuptias negligendo ignominiam sibi attulisse censent, consiliaque quærunt.

CAP. VII.

Bersius nomen erat viro, qui Saurbœi habitabat, dives fortisque, magnitudinem præ se ferens, miles strenuus et ad duellum pronus. Finnam pulchram uxorem habuerat,

Asmundr hèt son þeirra, hann var úngr at aldri ok bráðgerr; en Helga hèt systir Bersa, hún var ógefin, vel at sèr ok skörúngr mikill; hún var fyrir búi Bersa eptir andlát Finnu. Á þeim bæ, er í Múla heitir, bjó Þórðr Arndísarson, hann átti Þórdísi, systur Barkar hins digra; þau áttu 2 sonu, voru þeir báðir ýngri enn Asmundr Bersason. Maðr hèt Vali, bær hans hèt á Valastöðum, sá bær stendr skamt frá Hrútafirði. Þorveig hin fjölkunniga fór at finna Hólmgaungu-Bersa, ok sagði honum sín vandræði, kvað Kormak banna sèr bygð í Miðfirði. Bersi keypti henni land fyri norðan [u]) Miðfjörð, ok bjó hún þar lengi síðan. Eitt sinn er Þorkell í Túngu ok son hans ræða um brigðmæli Kormaks, þótti þeim þat hefnda vert. Narfi mælti: ek sè ráðit, þat er duga mun; förum vestr í sveitir með varníng, komum í Saurbæ til Bersa, hann er kvânlauss, bindum hann í málit, hann er oss ærit traust. Þetta ráð taka þeir, ok fara uns þeir koma í Saurbæ. Tók Bersi vel við þeim. Um kveldit verðr þeim tíðrætt um kvennkosti.

u) vestan, R.

hoc autem tempore mortuam; horum filius Asmundus, ætate tener ac præcox; Helga vero Bersii soror, nuptui non data, honestis artibus insignis atque virago, rei familiaris Bersianæ curam, post mortem Finnæ, agebat. Prædium, quod Muli audit, vir, nomine Thordus Arndisæ filius, incoluit; huic uxor Thordisa, Börki Crassi soror, ex qua duos suscipiebat filios, ambo Asmundo Bersii filio natu minores. Valius nomen erat viro, cujus villula Valastadi, haud procul ab Hrutafjördo sita, nomine venit. Thorveiga saga Holmgaungu-Bersium convenit eique difficultates suas exposuit, dicens Kormakum in Midfjördo moram sibi prohibuisse. In ejus gratiam Bersius septentrionem versus a Midfjördo fundum emit, ubi diu exinde habitabat. Aliquando cum Thorkell Tungensis et filius ejus de fallacia Kormaki confererent, eum vindictam promeruisse censebant. Tum Narvius: consilium, inquit, profuturum mihi succurrit: occidentem versus in tribus merces devehamus, Bersium Saurbæi conveniamus, viduus est, causæ eum implicemus, ab eo magnum adjumentum nobis sperandum est.

Narfi mælti, segir engan jamgóðan kvennkost sem Steingerði; er þat margra manna mál, Bersi! at hún sæmdi þèr. Bersi mælti: svá spyrst mèr til sem þverbrestr muni á vera, þóat kostrinn sè góðr. Narfi mælti: ef menn hræðast Kormak, þurfu þeir þess eigi, þvíat vandliga er hann horfinn þessu máli. Ok er Bersi heyrði þetta, vekr hann málit við Þorkel, ok biðr Steingerðar. Þorkell svarar vel, ok fastnar Bersa systur sína; ríða[x]) þeir norðr XVIII[y]) saman ok sækja brullaupit. Þórðr Arndísarson fór með Bersa norðr. Maðr hèt Vígi, mikill maðr ok sterkr ok fjölkunnigr, hann var frændi Bersa, hann fór með honum; þótti þeim sèr mikit traust at Víga. Vígi átti bú í Hólmi. Mjök voru menn valdir til þeirrar ferðar; ok er þeir komu norðr til Þorkels, var þegar snúit at boði, svá at þar fór engi frètt af um hèraðit um þetta mál; þetta var mjök gert í móti vilja Steingerðar. Vígi enn hamrammi skynjaði hvers manns hagi, þess er kom á bæinn, eða á brott færi; hann sat yztr í stofu, ok hvíldi við skáladyr. Stein-

x) þannig, R.; skulu, A. y) 23, B; 17, D.

Consilio hocce capto, pergunt quousque Saurbœum veniunt. Bersius eos benigne excepit. Vesperi multa de fœminis innubis disputant. Narvius neminem indole Steingerdæ parem asserit, affirmant multi, Berse! eam decere te. Audio, regerit Bersius, sufficiens impedimentum obfuturum, licet bona sit conditio. Si quis, ait Narvius, Kormakum timet, non opus est, vix enim ille has nuptias obtinebit. His auditis Bersius Thorkelem alloquitur, Steingerdamque uxorem ambit. Annuens Thorkell, sororem Bersio despondet. Septentrionem versus octodecim una eqvitarunt, convivium nuptiale frequentaturi. Thordus Arndisæ filius Bersium eo comitabatur. Vigius nomen erat viro, forti ac sagaci, Bersii cognato, qui ipsum sequebatur, in quo iis auxilii spes; villicatio eidem Holmi erat. Delecti ad hoc iter cum boream versus Thorkelem convenissent, nuptiæ mox celebrantur, ita ut de his nulla in tribum evolaret fama, Steingerdæ voluntati admodum contrariis. Vigius immanis singulorum, qui in prædium venere vel discessere, statum (v. animum) perspexit; in triclinio ultimus sedebat, et ad fo-

gerðr lèt kalla Narfa til sín, ok er þau finnast, þá mælti Steingerðr: þat vilda ek, frændi! at þú segðir Kormaki þessa ráðagerð, er hèr er stofnuð; vilda ek at þú kæmir þessu erendi til hans. Narfi ferr nú leyniliga, enn þá er hann er skamt á leið kominn, þá kemr Vígi eptir honum, bað hann heimdragast, ok sitja á engum svikræðum; fara nú báðir saman ok líðr af nóttin. Um morgininn leitaði Narfi til ok komst þá skemra enn um kveldit, þvíat Vígi sætti honum, ok rak hann aptr með engri vægð. Þá er brullaupi var lokit, búast þeir á brott. Steingerðr hefir með sèr gull ok gripi; ríða síðan til Hrútafjarðar, ok heldr hógliga. Narfi ferr þegar þau ero í brottu, ok kom á Mel; Kormakr hlóð vegg, ok barði með hnyðju. Narfi reið við skjöld ok lèt gildliga, ok hvaðan æfa augun á sem á hrakdýri; nokkurir menn voru uppi á vegginum með Kormaki, er Narfi kom; hestr opaði undir Narfa, Narfi var gyrðr sverði. Kormakr mælti: hvat er tíðinda, Narfi! eða hvat var manna með yðr í nótt? Narfi svarar: smá eru tíðendi, en gesti áttu vèr

res cubiculi quiescebat. Steingerda Narvium ad se arcessi jussit, quem, cum veniret, allocuta est: vellem, cognate! ait illa, consilium hic institutum Kormako referres et negotium hoc apud eum perageres. It igitur clanculum Narvius, verum cum non procul abesset, Vigius eum insecutus est, jubetque ut domum facessat, nec ullum struat dolum; hinc una revertuntur; nox præterit. Mane sequenti Narvius elabendi occasionem quærit, ast non tanto spatio quanto vespere præterito emenso Vigius eum animadvertit et retrudit. Finitis nuptiis abitum parant. Steingerda aurum resque pretiosas secum aufert; Hrutafjördum exinde sed lente tamen eqvitant. Narvius statim postqvam discesserant Melum venit. Kormakus (tunc) parietem construxit tudeque compressit. Narvius clypeo usus se ostentat, oculique ejus ut feræ persecutæ undiquaque volant. Erant aliquot in pariete cum Kormako viri, cum Narvius veniret; equus, quo Narvius gladio cinctus vehebatur, retrogressus est. Quid, quærit Kormakus, Narvi! novi refers? vel quinam apud vos præcedente nocte erant? Novitates, respondet Narvius, non magni

ærna. Kormakr mælti: hverìr voru gestir? Narfi segir: þar var Hólmbersi[z]) með XVIII[da] mann ok sat at brullaupi sínu. Kormakr spyrr: hver var brúðrin? Bersi fèkk Steingerðar Þorkelsdóttur, segir Narfi: sendi hún mik híngat, þá er þau voru í brottu, at segja þèr tíðendin. Kormakr mælti: jafnan muntu íllt segja. Kormakr leypr at Narfa ok lýstr á skjöldinn, ok er at honum berr skjöldinn, skeinist hann á bríngunni[a]), ok fèll af baki, en hestrinn hljóp brott með söðulinn[b]). Þorgils, bróðir Kormaks, kvað þetta ofgert. Kormakr kvað nærr hófi. Narfi rèttir við or rotinu, ok talast þeir við. Þorgils spyrr: hver var manna skipan at boðinu? Narfi segir þat. Hvârt vissi Steingerðr þetta fyrir? Narfi segir: eigi fyrr enn hinn sama aptan, þá er til boðs var komit. Narfi segir frá skiptum þeirra Víga, ok kveðr Kormaki munu þikja auðveldra at blístra í spor Steingerðar, ok gera farar[c])

z) Hólmgaungubersi, St. a) brynjunni, A. b) *ita* R. Th; skjöldinn, A. c) farir, St.

sunt momenti, multos autem habebamus hospites. Sciscitanti Kormako quinam fuerint hospites, Narvius dicit, Holm-Bersium cum asseclis octodecim nuptias suas celebrasse. Quænam, interrogat Kormakus, sponsa erat? Steingerda, ait Narvius, Thorkelis filia Bersio nupta est, illa vero me huc misit quo mox, ubi abirent, nova tibi indicarem. Ad hæc Kormakus: continuo mala dices. Kormakus exinde Narvium aggressus clypeum ferit, qui cum eum tangeret in pectore leviter sauciatur et ex equo decidit, equus autem cum ephippio cucurrit. Thorgils Kormaki frater plus æquo actum esse dixit. Prope modum, regessit Kormakus. Cum Narvius ad se rediret, colloquuntur. Thorgilsi interroganti quomodo convivæ dispositi fuissent, Narvius exponit. An, pergit Thorgils, Steingerda hoc præscivit? Narvius respondit: non prius quam eodem vespere, quo convivæ aderant. Narvius res, quæ inter se et Vigium acciderant, narrat, addens, Kormako facilius visum iri in vestigia Steingerdæ sibilare, suumque iter ma-

sínar hrakligar[d]), enn berjast við Bersa. Þá kvað Kormakr vísu:

Kostaðu hins, at hesti,
haldir fast ok skjaldi,
koma mun ör við eyra
yðr bráðliga[e]) hnyðja;
segðu aldregi síðan,
þóttú sjö um dag fregnir[f]),
(kemba skaltu um kúlu)[g]),
kumlabrjótr, frá sumli.[20])

Þorgils spyrr um máldaga með þeim Bersa ok Steingerði. Narfi segir, at nú ero frændr Steingerðar lausir or öllum vanda um þetta ráð, hversu sem gefst, en þeir feðgar skyldu ábyrgjast um boðit.

VIII. Kap.

Kormakr tók hest sinn ok vopn ok

d) krikligar, R. e) ok, *add.* R. f) þótt 7 um dag fregni, R. seims lund fregn at stundu, Th. g) of kúlur R. Th.

[20]) Hnyðja, *tudes, a. v.* ek hnýð, hnauð, hnjóða, *pulso, serio;* hnauð við hjarta síðu, Hallfr. vandræðask. *Cognata sunt* hnoða *verb. et nomen,* hnoð, hnjóðr, *et forte* nauð, *servitus, in qua multa mala*

lum reddere quam cum Bersio certare. Kormakus tunc versum fudit:

In id vires intende, ut equum
retineas firmiter et clypeum;
veniet alacris ad aurem
tibi mox tudes;
Nunquam deinceps referes
quamvis de septem (ɔ: conviviis) uno die audias
(pectes tumorem sc. capitis)
vir cumulifrage! de convivio.

Thorgils de pactis Bersium et Steingerdam inter sciscitatur. Respondet Narvius: cognatos Steingerdæ circa has nuptias omni obligatione (periculo) solutos esse, quomodocunqve in posterum agantur, patrem vero et filium convivii periculum in se suscepturos.

CAP. VIII.

Kormakus equum, arma et ephippium

---

expetunt vel maxime verbera. Parietum autem hæc cespititiorum per ejusmodi clavas condensatio ac compressio male hodie, ut multa alia veterum, (a plurimis certe) desita. Kuml *v.* kumbl, *cumulus h. l. fœni; horum autem per hiemem gelu induratum tegmen cespititium frangere hominum fere viliorum opus.* G. P.

söðulreiði. Þorgils spyrr: hvat skaltu nú, bróðir? Kormakr kvað vísu:

Brott hefir Bersi setta,
(beiðist [hann áreiða [h])
valkjósandi [i]) at vísu
víns, heit-konu mína;
þá er unni [k]) mèr manna
(mist hefi ek [fljóðs hins [l]) tvista)
þá kysta ek [mey mjóa [m])
mest daglengis flestan. [21])

Þorgils mælti: óvarlig för er þetta, þvíat Bersi man kominn til heimilis, áðr þèr finnizt, en fara man ek með þèr. Kormakr kveðst fara skyldu ok bíða engis manns, stígr þegar á hest sinn, ok hleypti allt þat er hann fèkk. Þorgils fær sèr brátt manna, urðu þeir saman XVIII; þeir koma

h) hennar reiða, Th. i) valkjósand, R. k) menn, St. Th. l) fljóðsins, St.; fljóðs ok hins, A. m) mey miklu, *(multa) A;* meyu mjófa, Th.; *prosodiæ ratio lectionem* mjóa *possit*, F. M.

[21]) Áreið, *adequitatio, visitatio e. gr. ad contemplandum locum aliquem, ut* lögmanns áreið, *observatio nomophylacis ocularis circa locum aliquem controversum.* Val, *electio, optio, item selectum quid et optimum, ut* mannval, *vir optimus.* Víns

assumit. Quo nunc, frater! interrogat Thorgils, profecturus es? Kormakus cecinit:

Amovit Bersius
(poscit ille persecutionem)
optimum eligens certe
vinum, meam pactam,
quæ me præ aliis hominibus dilexit;
amisi fœmellam tristem;
illam osculatus sum teneram virginem
maxime toto die ut plurimum.

Non caute, ait Thorgils, hoc iter suscipis, Bersius enim, antequam eum consequaris, domum attinget; verum te comitabor. Kormakus se iturum neminemque exspectaturum asserit, equum exinde ascendens, pro viribus currere urget. Thorgils, octodecim sociis subito coactis, Kormakum, qui equum ita concitaverat ut anhelitu disruptus esset, in colle Hrutafjördensi inseqvuntur. Deflectunt a via prædium Thor-

---

vil, *h. l. metaph.* Manna *sc.* mest. Daglengis *adverb.* Flestan *adject. non equidem absque anomalia syntactica, nec tamen ineleganter aut incommode, ratione sensus ac vocum magis quam constructionis habita.* G. P.

eptir Kormaki á Hrútafjarðar hálsi, ok hafði Kormakr þa spreingðan hest sinn, snúa þeir frammat bæ Þorveigar; þeir sjá þá at Bersi er kominn á skip Þorveigar. Þorveig mælti til Bersa: ek vil at þú þiggir af mèr litla gjöf, enn hollosta fylgir, þat var targa [n]) járnrend, kvaðst Þorveig þat ætla at Bersi mundi lítt sár verða, ef hann bæri þessa hlíf, er þetta þó lítilsvert hjá því, er þú komt mèr í þessa staðfestu. Bersi þakkar henni gjöfina, ok skiljast þau síðan. Þorveig fær menn til at meiða öll skip þau, er á landi voru, því at hún vissi fyrir kvâmu þeirra Kormaks. Eptir þat koma þeir Kormakr ok beiða Þorveigu skips; hún kveðst þeim engi greiðskap gera mundu kauplaust: hèr er vânt skip í nausti, er ek met hálfri mörk á leigu. Þorgils kvað hóf á, ef væri fyri tvâ aura. Kormakr kvað ekki mega standa at [o]) um slíkt. Þorgils kveðst fúsari at ríða fyri innan fjörð. Kormakr rèð ok fóru á skipinu; en er þeir voru skamt frá landi komnir, fylldi skipit undir þeim ok komust við nauð til sama lands; vítis ertu

n) tjarga, R. o) fyrir, R.

veigæ appropinquantes, Bersium tunc navem Thorveigæ ascendisse conspiciunt. Thorveiga Bersium allocuta est: vellem, ait illa, ut a me munusculum accipias, quod salutare tibi erit, clypeum scilicet ferro distinctum; spero te non multum sauciatum iri si hoc utaris munimento; hoc tamen nequaquam ei beneficio, cum mansionem mihi hic conciliaveris, æquivalet. Bersius pro dono gratiis ei actis discedit. Thorveiga viros quosdam subornat, qui omnibus in littus subductis navibus nocerent, adventum quippe Kormaki cum asseclis præsagiens. Kormakus postea cum suis adveniens, Thorveigam ut navigium iis commodet, rogat. Illa regerit, se nullum auxilium iis, ni retribuant, præstituram; in statione hic collocata est navis mala, quæ si conducatur, semimarcam locarii ergo requiro. Thorgils duas uncias (öras) justo proprius asserit. Kormakus ad talia morari non licere dixit. Thorgils se intra sinum equitare molle profitetur. Prævaluit consilium Kormaki, navemque ascendere, cum haud procul á littore abessent, navigium aquis repletur, ut portum pristinum

verð enn eigi kaups, en illa kerlíng! segir Kormakr. Þorveig kvað þetta lítinn prett. Eptir þat greiðir Þorgils henni silfrit. Kormakr kvað vísu:

At [em ek yggjar [p]) gauta
Ullr at Svölnis fulli
um reiði-sif rjóða
runnr sem vífl at brunni;
dýrt verðr döggvar kerti [q])
draupnis mart [r]) at kaupa
þrimr [s]) aurum skal þetta
Þorveigar skip leiga. [22])

p) örva, R. Th.; *sed* mun ek avrvar, St. q) *deest in* B. r) margt, St. s) þrem, R.

[22]) Ek em (er) at því eðr því, *sum in hoc v. illo opere v. negotio.* Gauti, *Odinus; Odini autem sagittæ dici possunt carmina, tum quod verba jactari dicantur* (ávarpa, kasta orðum, kasta fram vísu *etc.) tum quod poesin s. mulsum poeticum Odinus partim ejecerit, partim rejecerit.* Svölnis full *etiam poesis, variata locutione.* Reiði-Sif, *fæmina, a promendo cibo et potu.* Runnr, ullr, *bis quidem idem dictum, et simul utrobique semiplene.* Vífl *(et quidem* at brunni) *quid aliud sit, quam* vífl, þvottavífl kvenna, *divinare non possum, et utrumque a. v.* at veifa *quod est Lat. vibrare.* Draupnir *et* drupnir, *annulus eddicus auripluvius; ejus* dögg, *pluvia (Dan. Dug), aurum, quod cum ob fusionem, tum splendorem cum candela comparatur.* Drupnir *a.*

ægre attingerent. Pœnam non autem pretium meruisti, mala vetula! ait Kormakus. Thorveiga hanc fraudem parvam esse dicit. Thorgils argentum ei solvit, canente Kormako:

Non cesso Gauti sagittas
ad Svölueri (Odini) poculum
de fœmina (ob fœminam) rubefacere,
tanquam (lotricum) fustem juxta fontem.
Care pluviales candelæ
Draupneri multæ ementur,
(quando) tribus unciis hoc
Thorveigæ navigium est conducendum.

---

a. v. ek drýp, *stillo.* Þrimr aurum, *tribus öris. Atqui dimidia marca,* (hálf mörk) *de qua hic agitur, quatuor constat öris, unde vix dubitem poetam dixisse:* Þrim ok einum, *tribus et una ɔ: quatuor, suppresso vocabulo* aurum. *Adde quod veteres potius dixerunt* Þrim *quam* Þrimr. Yggjar *et* Gauta *unum idemque sunt, adeoque ut substantivum cum subst. conjungi nequeunt. Potuit autem indifferenter dici* Yggjar skeyti *et* örvar Gauta, *ex quo forte depravatio orta, alio aliter recitante.* Þetta...leigja *habent Expll. v.* leiga *infin. pro* leigja; *v. legend:* Þessa skips leiga, *substantive de naulo. Sed nec forte alienum a mente poetæ fuerit legere ab initio:* atum *v.* atim (atem *alia scriptione) hodie* ötum *ɔ: tingamus aut tingimus sagittas, ... de muliere (s. ob mulierem) rubicunda.* Ek ata, *tingo, oblino, commaculo; madefaciamus (madefacimus) quemadm. fustem ad fontem.* G. P.

Bersi fær sèr skjótt fararskjóta, ok ríðr heimleiðiss. Kormakr sèr at í suudr man bera með þeim Bersa, ok kvað vísu:

Svå kveð ek snyrti freyju
(snotri [t]) trúða ek brúði)
gandis [u]) vángs [of gengna [x])
[greipar báls [y]) or skálum [z]);
at [vegskorðan verði [a])
[varr-skíðs naut (.....) [b]) síðan
(söddum hölds á holdi
hrafna) mèr at tafni [c]). [23])

t) *Sic* R.; *in* A. *haud clare cernitur.* u) gendis, R. x) um gaungna, St. y) hals, B. z) greiðr báls or skálsi, St.; grundar báls fyrir stundu, R. Th. a) vegskarðar varði, R. Th. b) vor skíð búið, St.; var sk. b., R. Th. c) hrafni mik at tafna, R. Th.

---

[23]) *Ordo et sensus hic est:* Svo kveð ek greipar báls snyrti-Freyju, (snemma trúða ek brúði) gengna gandis vángs *(de itinere)* úr skálum; *vel:* gengna úr gandis vángs skálum *(de domo)*; at (ek óska eðr mæli um at) veg-skorðan (veglig bauga-skorð) verði varr-skíðs njóti (mèr) (en vèr seddum hrafna á hölds [Bersa] holdi) at nafni, ɔ: til frægðar, *vel etiam:* nefndist kona mín, ek maðr hennar; *vel:* tafni, *præda l. prædæ, ut supra.* Gandis vángr *cum quid sit mihi nondum constet, malo illas voces sicco pede præterire, quam prolixe nugari.* Vegskorða *bene admitti potest sensu prædicto, dictione*

Bersius equis cito acquisitis domum eqvitat. Kormakus longius a se invicem discessuros animadvertens, versum fudit:

Ita valedico eleganti fœminæ
(cito fidem habui puellæ)
egressæ
aurigerulæ domo;
(optando nim.) ut illa fiat
cum navigio non fructus sim
(utinam corvos heri carne
saturemus) mihi prædæ.

---

simul ornata ac semiplena; quanquam et locum habere potest conjectura, vegskorðan *dixisse poetam.* Söddum hölds á holdi, *pavimus viri carne corvos, indicative, sed quando? aut quid admodum ad rem h. l.? Hinc levi mutatione facere visum* seddum, *pasceremus, saturaremus: in animo sc. erat, quod et mox patuit, Bersium interficere et Steingerda frui. Potest etiam retineri* söddum, *si pro* hrafna *reponatur* hrafni *v.* hrafnum, *saturato corvo v. saturatis corvis. Al. ex.* snemmr, *non ineleganter sane, sive adjective accipias (ut lupus vel adulter nocturnus, Æneas matutinus) sev adverbialiter, idque in gradu comparativo, prius, citius, sc. quam opportuisset.* G. P. [*Pro textus* naut, *regulæ prosodicæ certe repugnante, qvam voculam Gunnarus Pauli legendam censet* njóti, *ego simpliciter* nautkat *(additis tribus literis) ponendum opinor:* Varrskíðs nautkat síðan; *i. e. Post-*

Þeir Kormakr tóku hesta sína, ok riðu fyrir innan fjörð, ok komu til Vala, ok spurðu at Bersa. Vali sagði at Bersi var kominn í Múla ok hefir safnat at sèr mönnum, ok ero þeir fjölmennir. Þess til seinir ero vèr orðnir, segir Kormakr, [er þeir hafa mönnum at sèr komit[d]). Þorgils beiddi Kormak at þeir myndi aptr snúa, taldi litla virðíng í mundu verða. Kormakr kveðst sjá vilja Steingerði. Vali fór með þeim, ok komu í Múla, var þar Bersi fyrir með fjölmenni. Þeir talast við, telr Kormakr Bersa hafa svikit sik í brott-töku Steingerðar; viljum vèr nú konu með oss hafa, ok bætr fyri svívirðíng. Þa sagði Þórðr Arndísarson: sátt viljum vèr bjóða Kormaki, en Bersi á vald konunnar. Bersi mælti: engi vân er þess, at Steingerðr fari með yðr, en systur mína bíð ek Kormaki til eiginorðs, tel ek hann sè þá vel kvæntr, ef hann fær Helgu. Þorgils mælti: þetta er

d) *deest in* St.

---

qvam (vel cum) navigio (vel navigii usu, ɔ: qvi mihi nullo bono fuit,) non fructus sum, saturandi

Kormakus ac sui intra sinum eqvitabant, et ad Valium delati de Bersio interrogabant. Valius respondet: Bersium Mulum jam profectum fuisse, hominumque frequentiam congregasse. Nimis sero venimus, ait Kormakus, cum homines sibi congregaverint. Thorgils Kormako svadet ut reverterentur, iter istud non magno honori futurum asserens. Kormakus dicit se videre velle Steingerdam. Valio comitante Mulum veniunt offenduntque ibi Bersium cum hominum frequentia. Colloqvuntur; contendit Kormakus Bersium se abducendo Steingerdam fraudasse; mulierem, inquit, nobiscum revehere ignominiæque expiationem repetere volumus. Ad hæc Thordus Arndisæ filius: reconciliationem Kormako offeremus, uxoris autem apud Bersium est potestas. Bersius exinde: nulla spes est, inquit, ut Steingerda vobiscum eat, sororis vero meæ Kormako sponsæ do optionem; quod si Helgam uxorem ducat, bonam conditionem obtinere censeo. Thorgils, con-

---

sunt corvi heri (opimi coloni) carne (sive cadavere). F. M.]

vel boðit, ok lítum hèr á, bróðir! Kormakr varð staðr at.

IX. Kap.

Kona hèt Þórdís ok illa lynd, hún bjó at Spákonufelli á Skagaströnd, hún vissi fyrir um ferðir Kormaks, hún kom þann dag í Múla ok svarar þessu máli fyrir Kormak, ok segir svâ: bjóðit honum eigi falskonu, því at þessi kona er fífl ok engum duganda manni viðsæmanda, ok mun eigi móður hans atgetast forlögum hans svâ illum. Þórðr segir: dragstu í brott, en vânda fordæða! lèt þat sannast mundu, at Helga mun skörúngr reynast. Kormakr segir: því mun mælt, at satt mun vera, man ek því eigi á þetta líta. Þorgils segir: gæfufátt mun oss verða, at hlýða orðum fjanda þessa, en þiggja eigi þetta boð. Þá mælti Kormakr: ek býð þèr, Bersi! hólmgaungu á hálfs mánaðar fresti í Leiðhólmi í Miðdölum, (þar er nú kallaðr orrostuhólmr). Bersi kveðst koma munu[e]); kallar Kormak þat kjósa, er minni sæmd fylgði. Eptir

e) ok *add.* St.

ditio, inquit, hæc bona est; perpendamus hocce, frater! Kormakus ad hæc obticuit.

CAP. IX.

Mulier nomine Thordisa, perversæ indolis, quæ villam Spakonufell in Skagastranda incoluit, itineris Kormaki præscia, eodem die Mulum venit et pro Kormako ita respondet: ne, ait, fœminam falsatam ei offeratis, isthæc enim demens est, qua nullus frugi vir contentus esse possit, nec matri ejus fata ipsius adeo sinistra placebunt. Facesse, ait Thordus, mala venefica! asseritque id eventurum ut Helga virago experta esset. Profecto, inquit Kormakus, hoc igitur dictum erit, quod verum sit; istam conditionem itaque non acceptabo. Thorgils dixit: verba inimici (diaboli) hujusce auscultare, quam oblatam conditionem acceptare majori nobis erit infortunio. Te, inquit postea Kormakus, Berse! elapso semimense in Leidholmo Middalorum (nunc Orrustuholmus audit) ad certamen singulare provoco. Bersius se venturum promittit, dicens Kormakum id eligere quod minor ho-

þetta fer Kormakr at leita Steingerðar um bæinn, ok finnr hana, telr hana hafa brugðizt sèr, er hún vildi öðrum manni giptast. Steingerðr segir: þú ollir fyrr afbrigðum, Kormakr! en þetta var þó eigi at mínu ráði gert. Þá kvað Kormakr vísu:

Þú telr ljós of logna
língefn við þik[f]) stefnu,
en ek gjörða mjök móðan
minn fák of sök þína;
heldr ek hálfu vilda
hríng-Eirr, at marr sprýngi
(sparða ek ó þanns áttum
all lítt) enn þik grafna[g]) [24])

Eptir þetta fara þeir Kormakr heimleiðis; segir Kormakr mönnum sínum hversu farit hefir [ok svå móður sinni[h]). Dalla segir: lítt verðr oss gæfu auðit um þín forlög, þvíat þar hefir þú neitt enum bezta kosti, en mjök óvænt at berjast við Bersa, hann er garpr mikill ok hefir góð våpn.

f) mik, R. Th. g) heldr en bauga-Baldr biði úsafn þik grafna R. Th. h) *add.* Th.

---

[24]) Ó, ɔ: jó, *a nom.* jór, *equus, pulchra nec ad-*

nos comitaretur. Post hæc Kormakus Steingerdam in ædibus quærens invenit, contenditque eam se fefellisse; cum alii nupserit. Fallaciæ, regerit Steingerda, prior auctor eras, Kormake! hæc tamen juxta meum consilium non acta sunt. Tunc Kormakus versum fudit:

Tu ais, candida, ruptam,
mulier, erga te conventus fidem,
at ego feci valde anhelum
meum equum tuam ob causam;
malebam duplo,
o fœmina! caballum rumpi
(pepercimus equo, quem possidebamus
admodum parum) quam te sepultam

Kormakus exinde cum suis domum redux, sociis matrique suæ refert quæ evenissent. Exiguam, regerit Dalla, fortunam fata tua nobis adferunt, ibi enim optimas recusasti nuptias, cum Bersio vero athleta forti, armisque bonis instructo, confligere periculum est. Bersio gladius erat Hvitingus, acutus, cui lapis vitalis adhærebat; hoc ense

---

modum trita aphæresi, þans, þann es, *ut* þars, þar es, þærs, þeirs *etc.* G. P.

Bersi átti þat sverð, er Hvítíngr hèt, biturt sverð ok fylgði lífsteinn, ok hafði hann þat sverð borit í mörgum mannhættum. Dalla mælti: hvert muntu vâpn hafa í móti Hvítíngi. Kormakr kvaðst munu hafa exi mikla ok bitrliga [i]). Dalla telr ráðligt at finna Miðfjarðar-Skeggja ok biðja Sköfnúngs. Eptir þetta ferr Kormakr til Reykja, ok segir Skeggja málavöxt, biðr hann ljá sèr Sköfnúng. Skeggi kvaðst þess ófús, kvað þá úskaplíka: Sköfnúngr er tómlátr, en þú óðlátr ok óðlundaðr. Kormakr reið í brott ok líkaði illa, kemr heim á Mel, ok segir móður sinni at Skeggi vill ei ljá sverðit. Skeggi veitti Davllu umsjá í sínum tillögum, ok var vingott með þeim. Dalla mælti: ljá mun hann sverðit, þóat [k]) hann láti eigi fljótt til. Kormakr kvað eigi at havgum tilskipta, ef hann sparir eigi við þik sverðit, en [l]) hann sparir við oss. Dalla kvað hann forzmann vera. Nokkurum dögum síðarr bað Dalla Kormak fara til Reykja; mun nu Skeggi ljá sverðit. Kormakr hittir Skeggja ok biðr Skavfnúngs. Vandhæfi mun

i) rammliga, St. k) er, A, *prave*. l) er, St.

in multis usus fuerat periculis. Quemnam, quærit Dalla, ensem Hvitingo parem adhibebis? Kormakus dixit se securi magna acutaque usurum. Dalla vero Skeggium Midfjördensem convenire et Sköfnungum ab eo expetere bene consultum duxit. Post hæc Kormakus, Reykjos delatus, Skeggio præsentem litis statum exponit, rogatque ut Sköfnungum sibi commodet. Skeggius se ad id non pronum esse dixit, addens, eos disparis esse naturæ; Sköfnungus segnis est, tu vero animo et factis præceps. Kormakus nequaquam contentus abequitat, domum Melum venit, matrique suæ dicit Skeggium gladium commodare nolle. Skeggius res Dallæ curabat atque commendabat, unde amici erant. Dalla, commodabit inqvit, gladium, quamvis cito non tradat. Vix rei id erit consentaneum, ait Kormakus, si gladium tibi non vero mihi indulgeat. Dalla eum violenti pectoris esse asserit. Aliquot postea diebus jubet Dalla, ut Kormakus Reykjos proficiscatur; nunc, inquit, Skeggius gladium tibi commodabit. Kormakus Skeggium convenit expetitque Sköfnungum. Skeggius

þèr á þikja meðferðinni, segir Skeggi; púngr fylgir, ok skaltu hann kyrran láta, eigi skal sól skína á it efra hjaltið, eigi skaltu ok bera þat [m]), nema þú búist til vígs, en ef þú kemr á vettfáng, sit einn saman, ok bregð þar, rètt framm brandinn ok blás á, þá mun skríða yrmlíngr undan hjaltinu, halla sverðinu ok ger honum hægt at skríða undir hjaltið [n]). Kormakr mælti: mart hafi þèr við, töfra-menninnir. Skeggi mælti: þetta mân þó fyrir fullt koma. Eptir þetta ríðr Kormakr heim, ok segir móður sinni, hversu farit hefir, telr mikit mega vilja hennar við Skeggja, sýnir henni sverðit, ok vill bregða, en þat gengr eigi or slíðrunum. Dalla mælti: of-óráðþægr ertu, frændi! Kormakr setr þá fæturna við hjöltin ok slítr af púnginn. Sköfnúngr grenjar þá við, ok gengr eigi úr slíðrunum. Líðr nú fram at stefnunni, ríðr Kormakr heiman [með XV menn [o]); slíkt it sama ríðr Bersi til hólms við jammarga menn. Kormakr kemr fyrr; segir Kormakr Þorgilsi at hann

m) bregða því, *vibrato*, R. St. n) aptr, *add.* R.
o) við 15da mann, R.

inqvit: gladius iste tractatu difficilis tibi videbitur; pera adhæret, quam non tangas, in capulum superiorem sol non splendeat; non gestato gladium, nisi ad pugnam te accingas; si vero in determinatum duelli locum veneris, solus ibi sede, ensem evagina, laminam deinde gladii porrige et affla, quo facto vermiculus subtus ex capulo repet; inclina deniqve gladium quo facilius sub manubrium retroserpere queat. Kormakus, multa, inquit, vos fascinatores struitis. Skeggius regessit: hæc tamen sufficient. Post hæc Kormakus domum delatus matri suæ negotii successum narrat, addens, multum apud Skeggium ejus valere voluntatem; gladium ei tum ostendit ast vibraturus, e vaginis educere nequit. Dalla dixit: consilia nimis spernis, cognate! Kormakus exinde, pedibus manubrio oppositis, peram abrumpit, quo facto Sköfnungus ululat et e vagina non egreditur. Die congressionis interim appropinquante, Kormakus cum quindecim sociis domo equitat; Bersius similiter cum totidem ad destinatum duelli locum equitat. Kormakus prius venit,

vill einnsaman sitja. Kormakr sezt niðr ok tekr af sèr sverðit, hirti eigi þó at sól skini á [hjalt honum †), en hann hafði gyrt sik utan um klæði, ok vill bregða, ok fèkk eigi fyrr enn hann stè á hjaltið, ok kom yrmlíngrinn ok var eigi með farit sem skyldi, ok var brugðit heillum sverðsins, en þat gekk grenjanda úr slíðrum.

X. Kap.

Eptir þat fór Kormakr a fund manna sinna, voru þeir Bersi þá komnir ok mart annarra manna at sjá þenna fund. Kormakr tók upp törguna[p]) Bersa, ok laust á, ok rauk úr eldr. Nú er tekinn feldr ok breiddr undir fætur þeim. Bersi mælti: þú, Kormakr! skoraðir á mik til hólmgaungu, en þar í mót býð ek þèr einvígi, þú ert maðr úngr ok lítt reyndr, en á hólmgaungu er vandhæfi, en alls ekki á einvígi. [Kormakr mælti[q]): eigi [mun ek[r]) betr berjast í einvígi, vil ek til þess hætta[s]), ok í öllu til jafns halda við þik. Þú ræðr nú, segir

†) M *om.* hjalt honum. p) tjörguna R, *ubique.* q) *omitt.*, A. r) muntu, A, Th. s) áhætta, A.

dicitque Thorgilsi se solum sedere velle; subsidens deinde gladium assumtum, quo extra vestes se cinxerat, haud curans utrum sol in capulos splenderet, istum vibrare vult, ast nequit priusquam in capulo plantam figeret, tum vermiculus exserpsit, verum gladius rite non tractatus, et fortuna sua sic spoliatus ululans evaginatur.

Cap. X.

Post hæc Kormakus suos convenit; Bersius tunc cum suis, multisque aliis, certamen hoc spectaturis, venerat. Kormakus clypeum Bersii assumtum feriit, et ex eodem ignem elicuit. Stragulum exinde sub pedes eorum extenditur. Tu Kormake! ait Bersius, ad certamen singulare (certis regulis definitum) me provocasti, contra autem ego tibi monomachiam liberam offero, juvenis enim es parumque expertus; duellum legale difficile est, sed monomachia neutiquam. Kormakus respondet: monomachia non melius mihi succedet, periculum itaque faciam et tibi in omnibus æqualia præstabo.

Bersi. Þat voru hólmgaungu-lög: at feldr skal vera V álna í skaut, ok lykkjur í hornum, skyldi þar setja niðr hæla þá, er höfuð var á öðrum enda, þat hètu tjösnur. Sá er umbjó, skyldi gánga at[t]) tjösnunum, svâ at sæi himin milli fóta sèr, ok hèldi í eyrnasnepla með þeim formála, sem síðan er eptir hafðr í blóti þvi, er kallat er tjösnublót; þrír reitar skulu umhverfis feldinn fets breiðir, út frá reitum skulu vera stengr[u]) IV[x]), ok heita þat höslur, þat er völlr haslaðr, er svâ er gert[y]); maðr skal hafa III skjöldu, en er þeir ero farnir, þá skal gánga á feld, þó áðr hafi afhörvat, þá skal hlífast með vâpnum þaðan frá; sá skal fyrr höggva, er skorað er á[z]); ef annarr verðr sárr, svâ at blóð komi á feld, er eigi skylt at berjast lengr; ef maðr stígr öðrum fæti út um höslur, ferr hann á hæl, en rennr, ef báðum

t) á St. u) strengir, *funes* A, B, C. x) stángir 3, M., Th. y) gjörðr, C. z) er fyrir áskoran varð, Th. St. það er sá sem boðið var, *add.* St. *A omitt. voces* fyrr *et* er skorað. Er á er skorat *legit recte, ut videtur, celeberr. Erichsen. (Arnesen Isl. Rettergang p. 152) sic quoque Codex chartaceus M (posthac usui nostro adhibendus):* er fyrr var á skorat; er fyrr skoraði, R.

Bersius, hæc tuo, inquit, jam committitur arbitrio. Hæ erant leges duelli: sit stragulum quinque ulnas inter extremitates et in angulis fibulæ; in his clavi lignei, altero fine capitibus instructi, figerentur; hi nominabantur Tjösnur *(clavi lignei capitati). Hos qui accommodavit, ita accederet, ut inter crura, auriculas manibus tenens, coelum videret, iis adhibitis formulis, quæ in voto,* Tjösnu-blót *dicto, postmodum adhibentur. Tres sint loculi (areæ) circum stragulum determinati, plantam pedis lati, extra quos perticæ quatuor (erigerentur), qui* Höslur *(rami corylorum) audiunt. Dicto modo pugnæ locus (coryli) perticis determinatur. Tres adhibeat quivis clypeos, qvibus inutilibus factis, in stragulum retrocedat, licet antea egressus sit; armis exinde se tueatur. Qui provocatus est prior cædat. Si alter ita sauciatur, ut sangvis in stragulum decidat, non par est ut diutius certaretur. Si quis pedem alterum extra perticas efferat, retrocedit, si autem utrumque, fugit. Unus singulum certantium clypeo defendat. Qui magis sauciatur, se pretio trium marcarum argenti redi-*

stígr; sinn maðr skal halda skildi fyrir hvârum þeim, er berjast; sá skal gjalda hólmlausn er meirr verðr sár, III[a]) merkr silfrs. Þorgils hèlt skildi fyrir bróður sínum, en Þórðr Arndísarson fyrir Bersa. Bersi hjó fyrr, ok klauf skjöld Kormaks; hann hjó til Bersa með slíkum hætti; hjó hvârr III[b]) skjöldu fyrir öðrum til ónýtis. Þá átti Kormakr at höggva; síðan hjó hann til Bersa, hann brá við Hvítíngi, tók Sköfnúngr af oddinn af Hvítíngi fyrir framan vettrimina[c]), ok hraut sverðs oddrinn á hönd Kormaki, ok skeinðist hann á þumalfíngri, ok klofnaði köggullinn, ok kom blóð á feldinn. Eptir þat gengu menn á milli þeirra, ok vildu eigi at þeir berðist lengr. Þá mælti Kormakr: þetta er lítill sigr, er Bersi[d]) hefir fengit af slisi mínu, þótt við skiljumst; en þá er Sköfnúngr reið ofan kom (hann) á törguna, ok brotnaði skarð í Sköfnúng, en eldr hraut úr törgunni Þorveigar naut. Bersi heimti hólmlausn. Kormakr kvað honum goldit mundu verða fè, ok skildust við þá kosti.

a) þat eru 2, M. b) þrisvar, St. c) vetrmána, St. d) *vix legibile; al.* þú.

mat. Thorgils clypeo fratrem, Thordus vero Arndisæ filius Bersium defendebat. Bersius prior feriit clypeumque Kormaki diffidit, hic contra Bersium pari effectu petit. Uterque tres clypeos ictibus inutiles reddidit. Kormako exinde cædendum erat, cum Bersium, Hvitingum obtendentem, gladio peteret, Sköfnungus mucronem Hvitingi ante laminam abscidit, mucro vero manum Kormaki offendet, ut pollice leviter vulnerato, articuloque diffiso, sanguis in stragulum decideret. Astantes viri postea eos diutius dimicare prohibentes intercedebant. Kormakus, hæc victoria, inqvit, quam ex damno meo inopinato nactus est Bersius, hac vice licet disjungamur, exigua satis est. Pars vero aciei Sköfnungi cum demitteretur clypeumque offenderet fracta est, igne ex clypeo, quem Thorveiga dederat, emicante. Bersio redemtionem a duello poscenti Kormakus pecunias ei solutas fore promisit. In memorato rerum statu ab invicem discedunt.

XI. Kap.

Steinarr hèt maðr, hann var son Avnundar sjóna, bróðir Döllu, móður Kormaks, hann bjó at Elliða ok var óeirumaðr. Þángat reið Kormakr frá hólminum [e]) at finna Steinar, frænda sinn. Kormakr segir frá ferðum sínum. Steinarr lèt illa yfir. Kormakr kvaðst ætla af landi í brott, en ek ætla þèr fègjaldit við Bersa. Steinarr segir: engi ertu ofrhugi, en gjaldast mun fè, ef þarf. Kormakr er þar nokkurar nætur, blès mjök höndina, er með engum var umböndum. Eptir þenna fund fór Hólmgaungu-Bersi at finna bræðr sína, ok þeir spyrja Bersa hve tekizt hafði hólmgángan. Hann segir sem farit hefir. Þeir kváðu þá två ofrhuga höggit hafa í smærra lagi, kváðu Bersa af slisi Kormaks sigrazt hafa. Bersi hittir Steingerði. Hún spurði hversu farit hefði. Hann kvað vísu:

Mèr varð hjálms á hólmi
haldvillr fyrir sik gjalda,
þoll má þann of kalla,

e) hólmgaungunni, R.

Cap. XI.

Steinar nomen erat viro, filio Önundi Sjonii, fratris Dallæ, matris Kormaki; prædium Ellida inhabitavit, vir tumultuosus. Eo Kormakus cognatum suum conventurus a duello equitabat, ipsique, quæ in itinere evenerant, narrabat, Steinare eadem ægre ferente. Kormakus se peregre iturum indicat, pecuniam vero, inquit, Bersio solvendam tibi relinquo. Steinar regerit: tu fortissimi neutiquam es animi, pecuniæ vero, si opus fuerit, solventur. Kormaki, ibidem aliquot noctes morantis, manus, nullis fasciis obvoluta, intumescit. Hólmgaungu-Bersius post certamen hocce fratres suos convenit; iis de successu duelli interrogantibus is eventum exponit. Illi dixerunt duos fortissimi animi viros leniorem in modum pugnasse, addentes, Bersium ex infortunio Kormaki victoriam reportasse. Bersius Steingerdam convenit, quæ de eventu duelli interrogavit. Bersius cecinit:

Mihi coactus fuit in arena, galeam
retinere nescius, pro se solvere,
(virum licet illum vocare,

þrjár merkr, hugum [f]) sterkann;
skora mun Sköglar dýra
[skjaldvers reginn [g]) aldri
(vèr bárum hlut hærra)
hríðfimr á mik síðan. [25])

Steinarr ok Kormakr riðu [h]) brott frá Elliða, þeir ríða til Saurbæjar; þeir sjá manna-reið í móti sèr, ferr þar Bersi; hann kveðr Kormak, ok spyrr hversu sárit hafizt. Kormakr kvað ei stórra bóta [i]) ávant. Bersi mælti: viltu at ek græða þik, þó at af mèr hafi til hlotizt, ok mun þèr þá skamt mein at verða. Kormakr neitti því, ok kvaðst jafnan íllt vildu eiga við hann. Þa kvað Bersi vísu:

Muna muntu hjaldr þann er hildar
háraddar mik kvaddir,
geng ek at geira þíngi,

f) hugun, St.; hug R. g) skjaldvers regni, St. h) A *(perperam)* reið. i) vant R.

---

[25]) *Prioris partis ordo est:* Hjálms haldvillr *(sc.* Kormakr) varð at gjalda mèr III merkr fyri sik á hólmi; þann þoll [hálfkent] má kalla hugum sterkann. *Posterioris:* aldrei mun síðan dýrs Sköglar skjaldveðrs regin *(dvergi nomen)* á mik skora: vèr

animis fortem, tres marcas).
Nunquam me deinceps magno stanti
Skogulæ clypeorum tempestati assvetus vir
(nos vicimus)
prælio agilis provocabit.

Steinar et Kormakus, relicto prædio Ellida, Saurbæum vecti, nonnullos sibi obviam equitantes conspiciunt, inter quos Bersius Kormakum salutat, et de statu præsenti vulneris ipsum sciscitatur. Kormakus exigua medela opus esse respondet. Visne, quærit Bersius, ut te sanem, ego licet infortunii tui auctor sim, tunc enim non diu tibi nocebit. Kormakus hoc recusans, se hostilitates contra eum jugiter exercere velle asserit. Bersius tunc versum fudit:

Meministi (puto) prælium, cum Hildæ
ad sonorum strepitum me provocasti,
aggredior ad hastarum forum

---

bárum hærra hlut. *A nanis et cyclopibus ducta viri periphrasis minus fere honesta.* Sköglar ver, *quid esset, cum minus caperem, substitui* veðr; *dicitur quippe prælium passim Odini, parcarum v. armorum tempestas, alterum insolitum.* G. P.

glaðr emk reyndr at öðru [k]);
randlauki [l]) klauf ek randa
ravnd Kormaki at höndum,
vildi eigi [m]) fram af feldi
freyrr [n]) einvígi heygja. [26])

Skildu þeir at því. Eptir þetta ferr Kormakr heim á Mel, ok finnr móður sína, hún græðir hönd hans, verðr ljótt ok grær um ólíkan. Skarð þat er í var Sköfnúngi hvöttu þeir, var þat því meira, sem þat var optarr hvatt. Síðan fór hann til Reykja ok

k) und hvassa naðra, R. *(aggredior hilaris) acutos angves* (ɔ: *enses aut spicula).* l) randlauka, St.; randlauk, R. m) ek, B, R. n) freys, R.

---

[26]) Hjaldr, *observari meretur genus adjectum* (þann, *mascul.) raro certe obvium; est a v.* at hjala, *loqui, quasi loquacitatem v. vocalitatem dicas.* Kvaddir, ek kveð, *sonum edo, hinc appello, compello cum accus. et inde saluto, cum genit. rei, (ut h. l.) posco, postulo, omissa præposit.* til, *quæ sæpe additur;* kveðja, *salutatio;* kvöð, *petitum, postulatum.* Þíngi, glaðr, *possunt etiam hæ voces bene conjungi sine interstinctione, et post* glaðr *poni comma, idque gemino sensu:* emk reyndr at öðru er, *vel α) circa alia (etiam) expertus sum; vel β) non alius expertus sum.* Fram af feldi, *porro s. prorsum extra stragulum, v. e stragulo, sc. adversarium pellendo ac persequendo; gloriosius forte*

hilaris circa alia (etiam) probatus sum.
Fidi gladio
scutum usque ad manus Kormaki,
noluit ultra (extra) stragulum
vir duello indulgere.

Post hæc ab invicem discedunt. Kormakus exinde domum Melum vectus, matrem convenit, quæ manum ejus sanat, nævo tamen, ut alteri dissimilis esset, remanente. Aciem Sköfnungi fractam acuere conabantur, ast vice quavis major reddebatur fractura. Rey-

---

quam verius. Freyrr, hálfkennt. Heygja *pro* heyja; *insertum* g *ob consonantiam alterius in v.* einvígi. *Qvodsi v. legeretur* framar á feldi, *esset ultra v. amplius (quam ad eruptionem sangvinis) in stragulo v super stragulum. Et quid si forte:* vilda ek .... fress, *nolui (volui) (ego) ursus (v. voluit ursus?) sunt enim:* Björn, Bersi, fress *synonyma. Et ex hoc* fress *facile* freyrr, freys, fregs. Beya, *vestigium haud dubie literæ* h *fugientis s. inferius detritæ v. abruptæ.* Feldr *dictum videtur a v.* ek felli, *sterno, cadere facio (Lat. similiter), pellis ɔ: cadaveris exuvium, quod naturaliter pilos retinet, donec abrasi vel avulsi fuerint.* [*Cfr. German.* Fell *id. p. p.* F. M.] *De* fold, fyldr, fyldíngr *alibi dictum.* Fress *facile a v.* ek frísa, *ore et naribus fremere, ut faciunt equi, et fumans nasus ursi haud ignotus; hinc Substant.* Fræs *in* Fafnismál. G. P.

kastaði Sköfnúngi fyrir fætr Skeggja, ok kvað vísu:

Átt †) hefi ek yðr at færa
eggfallinn hjör, Skeggi!
beit eigi vâpn at vísu,
varð þeirra lutr meiri;
varat um gengn °) þann er gengum ᵖ)
geyr þey of mey heyja
saungvar ᵠ) daða sverða
sennu ʳ) mèr at kenna. [27])

Skeggi mælti: fór sem mik varði. Kormakr snýr í brott ok kemr heim á Mel. Kormakr kvað vísu:

Hefi ek á hólm of gengit
hugðumst þat fyri betra
við ˢ) hýðbyggju holta ᵗ)
handar ᵘ) skers at berjast;

†) at, A. o) gáng, R. *item* G.P. gengu. p) *ita* R. q) saung var dáða, C; saung varð St; saungvarðaðra, R. Th. r) senn ei, St. s) *vel, ut al.* hýðbyggja, *aut, e conjectura* G. P. hýð-byggi. t) holla, St; hellra, R. Th. u) haldar, St; hallar, R. Th.

---

[27]) [*Primam strophæ lineam verterat G. Pauli: Processi in stragulum.* F. M.] At *v.* átt. *Poesis haud illibenter prætulerit* ár, *mane, cito.* Geyr-þeyr, sverða senna, *unum idemque, et plenius (si placet)* sverða saung-senna, *v.* saung-senna vardaða sverða; *nam* vardáða *mihi potiss. videtur*

kjos exinde profectus Sköfnungum ad pedes Skeggii demisit et cecinit:

Portandum (referendum) tibi habui
acie lapsum (cassum) gladium, Skegge!
non acutum certe erat telum,
fiebat eorum pars potior.
Non erat gressus, quem gressi sumus, infelix
ad pugnandum de virgine;
canora gladiorum
altercatio mihi imputanda.

Evenit, ait Skeggius, quod ominabar. Kormakus reversus domum Melum venit. Kormakus versum fudit:

Descendi in arenam
id mihi melius (utilius) putabam,
contra lustricolam collium (ursum)
annuligerum (securigerum) pugnaturus.

---

adverb. et var-dáða sverð *infirmum gladium denotare.* [Saungvarðaðra (sverða) *de gladiis canoris vel sonoris optime dictum censeo.* F. M.] Þeyr, *ventus, et* þá *conveniunt, nec aliud forte Lat. tabes, quam* þá, *gramen madidum et lubricum, quale et ob pingvedinem cordum.* Þá-fjall, Háfam. Refilþá, *(minus recte* refil þrá) *tellus interspersa nive variegata.* Þeir, *ventus tabificus.* G. P. [*Textus* géngn *(ɔ: successus) arctissime cognatum opinor vocibus satis notis* géngi *et* géngd. F. M.]

[brast [x]) fyri mèr inn [y]) mæri
mundar vönðr [z]) í hendi [a])
mist hefir margra kosta
morðeggjandi seggja [b]). [28])

Ok þá er þau fundust Dalla ok Kormakr, kvað hann vísu:

Færði-a mèr [c]) at morði
morðvönd (fetils storðar
staðr er í strandar naðri) [†])
starr [d]) eggjaðan Skeggi;
gerði holt fyrir hjalti [e])
hvíting í tvav [f]) bíta,
brotið [g]) hefi ek skarð í skerði,
Skavfnúngr [h]), fetils drafnar [i]). [29])

x) bratt, B. y) manns, B. z) vandi, B, St. a) böndum, R.; röndum, Th. b) Skeggja, R. Th. c) Færða ek mest, R. Th. †) styrjar nöðru, R. Th. d) star St. stóreggjandi, R. stóreggjaða, Th. e) hjalta, St. f) stað bíta, St. R. Th. g) St. R. Th. *om.* brotið. h) Sköfnúng, R.; Sköfnúngs, Th. i) dröfnu, R. Th.

---

[28]) Hýð *et* hýði, *ursi latibulum.* Hýðbyggir *s.* byggvir, *ut* faðmbyggir. Handar-sker, *aurum;* sker, *scopulus; fœminæ autem potiss. a lapidibus (pretiosis videl.) perinde ac auro denominantur. Sed et forte* handar skass, skars, skers *(propter metrum) securis, gigantidum enim nomina his nusquam non imposita.* Mund, *manus (NB. convenienter), ejus* vöndr, *gladius; et* vöndr *a v.* ek

Dissiliit mihi ille celebris
gladius in manu,
amisit multas virtutes
occisor hominum (gladius).

Cum Dallam conveniret Kormakus, cecinit:

Non obtulit mihi ad necem
gladium (gladio
inest firmitas)
culmi acie præditum (obtusum) Skeggius.
Evaluit fideliter ante capulum
Hvitingum in duas partes mordere (secare)
(fracta est mihi acies gladii
clypeo damnosi) Sköfnungus.

---

vind, *circumvolvo, quod virga, qua v. cæditur v. verritur, ligamine firmetur.* Morð, *cædes.* Egg, *acies (adhuc convenienter);* ek eggja *(inde) acuo, hortor, concito; unde particip.* eggjandi, *exhortans, incitans.* Mor, *n. gen. est pulvis tenuis, cum siccus, tum palustris s. limus; hinc forte at* myrða, *humo, pulvere, limo obruere, occultare, atque inde tum occidere, tum cædem factam (quod nefarium olim habitum) occultare; et* morð *extra poesin usitatiss. de cæde clancularia; atque hinc pace aliter sentientium potius duxerim Lat. mors; et* mor *deduci potest a v.* ek mer *et* myr, *contundo, contero, comminuo;* meyr *adject. (Dan.* mör) *mollis, solido-mollis, cfr. Hypn. in v.* smyr, *Gl. Synt.* G. P.

[29]) **Færði a** (ɔ: **færðia, færði at, færðit**); *non video,*

Ok enn kvað hann:

Gerði ok[k]) minn[l]) at morði
morðvöndr, er ek hjó randir[m]),
greipar rann[n]) at gunni
grannfeingr[o]) vígtanni[p]);
illa[q]) lèt[r]), þá er, ata[s])
ofús varar húsa
sonar fress[t]), or sínu
slíðr-byðu[u]) gekk[x]) hýði. [30])

k) oss, R. l) mín, B; mús, St; mein, R. Th. m) randar, St. n) runn, R. o) grannfeigr, R. Th.; grannfengr, St. p) *sic recte* Th. vígranni, R.; *e conjectura* G. P. jugtanni; júgranni B. C. q) illr, R. Th. r) veit, B. s) átta, St. alla, R. Th. [*forsitan optime* atta]. t) *sic* St; frey, A. fres, G. P. fjörs, R. Th. u) bíða, R. Th. x) geir, R.

---

qui præpositio á *hic locum habere possit.* Mor, *pulvis;* morð, *humatio;* ek myrði, *terra obruo.* Fetill, *ligamentum, retinaculum, h. l. baltheus.* Fetils storðar-strönd *dici videtur vel latus hominis, vel vagina, cujus* naðr, *(serpens) est gladius.* Tvö, *n. g. duo, sc.* stykki; *si esset* tvo *v.* tva, *m. g. subintell.* hluti. Dröfn, *unda, ab aspergine* (at drífa); dröfnóttr, *maculosus, maculis quasi aspersus. Clypeos varie pingi atque ornari passim legimus, nec non alligari; unde* fetils drafni *hic dici videtur clypeus, et ejus* skerðir, *imminutor, gladius.* G. P.

[30]) *Prioris partis ordo est:* Minn morðvöndr, grannfengr at júgtanna gunni gjörði, ok, er ek hjó randir,

Et adhuc:

Fecit et meus irritam (inutilem; v. læsit)
gladius, cum clypeos secarem,
manum ad pugnam
ægre impetrabilis Bersii;
Male insonuit, cum certaminis
parum cupidus (nuptialis l. hostilis) domus
filii ursi, ex suo
prodiit involucro.

(mitt) greipar rann at morði. Morð, *non hic quidem ipsa cædes, sed res cædis instar acerba, præcisa videl. spe amplius pugnandi ac vincendi, ac si jam mortua esset manus.* Greip *(a. v.* ek gríp) *digitorum intercapedo; ejus* rann *(n. g. olim) s. domus, manus.* Grannr, *tenuis;* grant, *tenuiter;* ek fæ, *acquiro, impetro;* grannféngr, *obtentu difficilis, tenuiter, ex parte modo etc. impetrabilis v. exorabilis; et Sköfnungum ægre vagina egressum, neque id admodum usui, narrat hic historia.* Júgtanni, *ursi appellationum una, adeoque idem cum vocabulo et nomine Bersii; ex* júgtanni *a. necessario faciendum erat* júgtanna, *aut ex* morðvöndr *faciend.* morðvandr *adjective, sensu certe nulla ex parte meliore.*

Posterioris partis ordo: Illa lèt (Sköfnúngr) þá er (hann) ófús fress sonar varar húsa ata gekk úr sínu slíðr-byðu hýði. *Ejus* hýði *(ab* húð, *cutis quod idem est vocabulum) vagina;* Fress sonr, *ursi filius, ursus, Bersius;* at, *pugna, certamen, ut cum committuntur equi, canes, galli gallina-*

Ok enn kvað hann:

Göngu var ek ofgenginn,
gefn! til vissrar stefnu,
nú em ek hör-þellu[y]) hylli
hornúngr tvá morna;
gerjumst[z]) hins, at heima,
hörfit, munak[a]) sitja

y) er hörþollar, R. z) gerumst, B.; gerjuns, St.; gremjumst, Th. gremlunds, R. a) munat, B, munuð, St.

---

cei etc. (Egils Höfuðlausn); fress sonar húsa at, *Bersii pugna domestica s. ob domum aut domesticum quid commissa.* Vararhús, *ut supra, sive quod adversarius ab adversario sibi caveat* (varast) *s. a data mutuo fide matrimoniali, quæ stipulatio dicitur* varar *(Sn. et Sæm. Edda), et hic res ita.* Fús, *cupidus, appetens;* ófús, *contra.* Sliðrbydt hýði, *induvium vaginam offerens, ad intus manendum invitans, a. v.* ek býð, *invito. Non omnino negaverim, posteriorem hanc partem (excepto forte Sköfnungi fremitu) etiam ad Bersium referri posse, pro* sonar *reponendo* sonr; *sed an commodius vix scio, certe non verius. Sköfnungus pugnam detrectavit, non (quod meminerim) Bersius, Str.* 28. Ata, Áta, *observari potest.* G. P. [*Lectiones variantes, jam collectas, ita componere mallem:*

Gerði oss mein at morði
Morðvöndr er ek hjó randir
greipar rann at gunni

Porro:

Gressus fueram gressum
o virago! ad certum (condictum) conventum
nunc sum amore fœminæ
exclusus duobus matutinis temporibus.
Ad id me compono, ut domi,
o mulier! sedeam

---

grannféngr vígtanni;
ílla lét þá er ata, [ɔ: atta]
ófús varar-húsa
sonar fress; or sínu
sliðrbyðo géck hýði

ɔ: *Noxâ nos, in pugnâ, affecit*
ensis, cum clypeos secarem;
ad certamen manuarium gladius
ægre impetrabilis cucurrit [processit];
male insonuit, cum (eum) propellerem
parum cupidus nuptialem domum
urselli (Bersii) visendi; (tunc) e suo
infausta portendente prodiit involucro.

Morðvöndr *(virga lethalis v. pugnatoria) ensis;* greipar-gunnur, *certamen manuarium;* rann, *imperfect. ind. act. verbi* renna *currere etc.;* vígtanni *(in bello mordens) gladius (Skaldæ ined. ursus);* ata *pro (vel)* atta, *perf. ind. act. verbi* etja, (ek) *et propello, incito etc.* Sliðrbyðr, *infausto portendens (a* boða *portendere vel etiam* bjóða *offerre); de priore vocis parte vide Gloss. Edd. ant. T. II pag.* 788, *ad vocem* sliþrar (sliðrar *vel* slíðrar) *et sequentes, ac loca textus et commentarii, ibidem a nobis citata.* F. M.]

(mèr er um erma ilmi [b])
iðjusamt) inn [c]) þriðja. [31])

Eptir þetta fer Kormakr til Reykja einn dag, ok talast þeir Skeggi við; kallar Skeggi lítilmannliga orðna hólmgaunguna. Þá kvað Kormakr visu:

Firnattu [d]) mik, þó fjörnis
freyr væra ek þèr [e]) dreyra
(mærð ber ek fyrir þik mína) [f])
mæri seinn [g]) at færa;
þvíat [h]) und heiðiss [i]) hliði
hregg miðjúnga, Skeggi!
verit hefir í þrym þremja [k])
þinn hjör, sköpum [l]) vinna [m]) [32]).

b) ítun, St.; ilmi orma, R. Th. c) hit, R. Th. d) Firn áttu, R. e) væri ek við, R. Th. f) meiri, R. Th. g) mærar seim, R.; mærar seinn, Th. h) óð ek *(progressus sum)*, R. Th. i) heiðis, R. Th. k) þeima, R. Th. l) sköp um, St. m) minni, R. Th.

([31] Hornúngr, *vir angularis, anguli cujusdam domus incola.* Fara í horn, vera í horni, *dicuntur parentes, cum in liberorum familiam migrant; cfr.* Njála *pag.* 140 *et* O. Tr. S. Erma ilmi, *vid. ad Str.* 6. G. P.

[32]) *Poster. p. ordo:* þvíat þinn hjör, Skeggi! hefir verit und heiðis hliði í þremja þröm hreggmiðjunga; sköp um vinna. Firnattu, *noli aversari, vel etiam,*

(ego de illa
laboro) tertio.

Post hæc Kormakus die quodam Reykjos profectus cum Skeggio colloquitur, qui duellum ignobile evassisse dicit. Kormakus tunc cecinit:

Ne me averseris; [mireris] quamvis
ego essem tibi sangvinis
(poema tibi apporto meum)
fusorem tardus ad ferendum.
Quoniam sub clypei fissura
pugnatorum, o Skeggi!
fuit in prœlio
tuus gladius; vincunt fata (sunt efficacia).

---

ne mireris. De fjarr, fyrr, fjarri, fjærri, firnari, *videri possunt nostratium glossaria. Quæ alias* undr *et* býsn, *etiam* firn *v.* fyrni *dicuntur n. pl.* ɔ: *res miræ, paradoxæ; hinc* fyrna djarfr, *mire audax;* mik fyrnar, *impers. miror; et hæc, ni fallor, a* forn, *priscus, quod veterum permulta talia vel sint vel habeantur. A* fjarr *est v.* ek firri, *privo, separo, sejungo;* firrist, *disjungor, separor;* firar *et* firðar, ɔ: *remotores* (landvarnarmenn) *finium defensores, hostium submotores. Sed* firna *v.* firnast, *ut* firnari *a* fjarr *alibi me legere non memini; et nescio annon dixerit poeta:* Firnattu mjök, *noli multum mirari, nam* mjök *et* mik *in scriptione parum differunt.* Dreyra mærir, *m.*

Ok enn kvað hann:

Framit [n]) þóttumst ek flótta
freyr mínum [o]), granni [p])! dreyra
Gauts, at gatna móti,
galdrs, blóðfrekum halda [q]);
nè glymranar [r]) gína
gátt [hliðs innit [s]) máttið [t])
(minn leikr hugr á henni)
hlunn-sól, við bann- [u]) munni [x]). [33])

n) Frömut, R. Th. o) mýgja, R. Th. p) gram, C, St.; í dyn, R. Th. q) gjalda, R.; valda, Th. r) glim ránar, R. Th. s) duga mátti, R. Th. t) hliðs... máttið, B.; hliðs init mattið, C.; hliðis mitt máttuð, St. u) ban, B, C. x) hlunnbarðs er snart munur, R. Th.

---

g. gladius, ɔ: sangvinis auctor, a meiri, *major;* mærr *adj. magnus, celebris, egregius;* ek mæri, *magnifico, augeo, laudo* (Höfuðl. Egils). Heiðis, *gen. ab* heiðr, *clypeus, per epenth. nisi etiam, quod facile fieri potest, nominativus statuatur* heiðir, *quod gladii est vocabulum, utrumque a splendore; ejus* hlið, *fissura, apertura (qvalis, ex. gr. muri v. aggeris cujusvis) de qua in historia.* Hregg, *procella, videl. Odini, Parcarum, armorum, pugna; ejus* miðjúngar, *homines, qui et absol. dicuntur.* Þrym, *h. l. f. g. idem quod* þruma, *tonitru.* Þrem *v.* þremi, *n. g.* þremja *gen. pl. crepido sc. clypeorum. Possunt etiam verba hoc modo conjungi:* sköpin vinna (um *re-*

Et adhuc:

Firmiter mihi videbar fugatorem
meum, vicine! sangvinis,
vir in compito
largiter vulnificum tenere;
non potuit contra hiare
porta aperta ædiculæ
(meus illam ambit animus)
sol tutans, ore prohibente (letali).

---

dundat) í hreggmiðjúnga þremja þrym, *vincunt in virorum conflictu fata; et tum cætera cohærent h. m.* þvíat þinn hjör, Skeggi! hefir verit und heiðis hliði. *Vel tandem:* þvíat sköp um vinna hreggmiðjúnga, *vicunt homines fata.* G. P.

[33]) *Prioris partis ordo est:* ek Gauts galdrs Freyr þóttumst, granni (minn!) framit (ɔ: framt, framarliga) halda mínum blóðfrekum dreyra flótta (mínu sverði) at gatnamóti ɔ: leiðarhólmi. Gautr *est Odinus; ejus* galdr, *prælium, ejus* Freyr, *vir.* Flótti *fuga, sed h. l. qui fugat per meton. effecti. Posterioris:* Nè mátt (*v.* máttið) glymrunar gátthliðs innið (nefniliga) hlunn-sólin, gína við ban-munni. *Sensum autem esse puto: non potuit, quantumvis gravi ictu, clypeus Bersii (vi magica munitus) dissilire.* Ek glym, *clamo, sonitum edo;* glymran, *sonitus, strepitus.* Gátt, *ostium, magis v. minus apertum.* Hlið, *n. g. porta.* Gátt-hlið, *porta aperta.* Inni, *n. g. ædicula, domuncula.* Skjöldr *s. clypeus dicitur* þrúnginn salr, *tectum firmiter compactum, vel etiam gravibus ictibus peti-*

XII. Kap.

Um vetrinn [y]) voro leikar [z]) í Saurbæ, ok voro þar hvârirtveggju, Ásmundr Bersason ok þeir synir Þórðar Arndísarsonar, þeir voro ýngri ok óknárri. Ásmundr stillti illa afli sínu, komu synir Þórðar opt bláir ok blóðgir heim. Þetta líkar Þordísi móður þeirra illa, biðr Þórð vekja til við Bersa, föður Ásmundar, at hann vili bæta fyrir hann. Þórðr kvaðst þess ófús. Hún segir þá: Börk mun ek þá finna bróðr minn, ok mun þá eigi minna íllt afhljótast. Þórðr bað hana þat eigi gera, vil ek heldr umtala við Bersa; ok fyrir bæn hennar hittir hann Bersa, ok vekr til um bætur. Bersi mælti: of fègjarn ertu nú, ok horfir þat lítt til sæmdar at fara með slíkt, er [a]) eigi ráðit hvârt þú verðr öreigi, ef mik þrotar [eigi] [b]).

y) eptir, *proximâ (hyeme), add.*, Th. M. z) uppteknir *add.*, R. Th. M. a) enn, R. b) M. *(recte, ut videtur) omitt.* eigi.

---

tum. Hlunnsól, *idem, per epexegesin;* ek hleyni, hlynni, *parco, protego;* hlunnr, *phalanga, fulcrum, tutamen;* hlunninði, *commoda; orbicularis autem figura, ut et splendor, clypeis convenit.*

CAP. XII.

Hyeme instanti ludi Saurbœi instituebantur, qvibus, præter Asmundum Bersii filium, filii Thordi Arndisæ filii natu et viribus minores intererant. Asmundus robore suo maligne utebatur, filii enim Thordi lividi et sanguine aspersi domum sæpe rediere. Displicet hoc matri eorum Thordisæ, rogatque ipsa Thordum ut Bersium, patrem Asmundi, ad reparandum pro filio inducat. Thordus se ad id non pronum asserit. Tunc illa: conveniam igitur, inquit, Börkum fratrem meum, unde non minus malum emanabit. Thordus ne id agat rogat, malo, addens, cum Bersio colloqui; unde precibus ejus inductus convenit Bersium et reparationem poscit. Bersius regerit: nimis avarus jam pecuniæ es, ad honorem non spectat

---

Ek gín *(Gr.* Χαινω*) hio:* gín víð því eðr því, *ore hiante excipio;* munni, *ablat. instrum.* Bannmunnr, *os prohibens v. prohibitum;* ban-munnr, *os lethale, v. etiam morti s. interitui proximum. Si nostros os gladio tribuisse invenirem, ad eum hic non illibenter referrem in dandi casu* banmunni; *securi quidem os tribuit Gretterus Asm. fil., sed ut gigantidi.* G. P.

Ferr Þórðr heim, ok er fátt með þeim um vetrinn; líðr á vorit fram til Þórsnes c) þíngs, þikist Bersi nú skilja at Þórdís hefir valdit því ákalli, er Þórðr veitti honum; búast menn nú til þíngs; var þat vandi Þórðar ok Bersa at ríða báðir saman til þíngs. Bersi ríðr heiman ok kemr í Múla. Þórðr var í brottu. Bersi mælti: brugðit hefir Þórðr nú vanda, er hann beið mín eigi. Þá svarar Þórdís: þú ollir afbrigðum, en þetta er lítil hefnd, ef eigi kemr meiri. Þau urðu andorða, ok segir Bersi, at af hennar ráðum muni íllt hljótast. Ríða þeir í brott d). Bersi mælti: snúum framm at firðinum, ok fám oss skip, lángt er at ríða it innra. Þar fengu þeir e) skip, er Þórðr átti, fara nú leiðar sinnar, koma til þíngs, þá er flestir voro áðr komnir, gánga til búðar Ólafs pá or Hjarðarholti; Bersi var hans þíngmaðr, fjölment var í búðinni, ok fekkst Bersa f) ekki rúm, hann var vanr at sitja hjá Þórði, þat rúm var

c) Þórness, R. Th. d) R. *add.* síðan *(deinde)*.
e) þeir fengu sèr, R. f) fèck Bersi, R.

talia tractare, nec certum an in paupertatem redigeris, si opes mihi desint. Thordus domum redit; et difficulter inter eos hac hyeme convenit. Vere ad diem foro Thornesensi præstitutum vergente, Bersius intelligere sibi videtur Thordisam in causa fuisse, quod Thordus eum posceret. Parantur ad conventum, in quem Thordus et Bersius unâ equitare solebant. Cum vero Bersius domo vectus Mulum venisset, Thordus aberat. Unde, quærit Bersius, morem solitum mutavit Thordus, cum me non exspectaverit? Thordisa respondet: est apud te mutationis causa; hæc autem parva est vindicta, si major non subsequatur. Contendebant hac de re invicem dissentientes, Bersio vero consilia Thordisæ mali causam fore asserente, abequitant. Bersius, declinemus, inquit, ad sinum, navemque acquiramus, nam intra (maris brachium) longum est equitare. Naue ibi acquisita, quam Thordus possidebat, iter suum pergunt, et in conventum, postquam plurimi prævenerant, delati, tabernaculum Olavi Pa de Hjardarholto accedunt; nam Bersius ejus curialis erat; erat intus

skipat, þar sat maðr mikill ok sterkligr í bjarnskinns olpu, ok gríma fyrir andliti; Bersi stóð fyrir honum ok gafst eigi rúmit. Bersi spyrr þenna mann at nafni; honum er sagt, at hann heitir ýmist Glúmr eða Skúma [g]). Bersi kvað vísu:

Hver er án [h]) bjarnar barði [i])
á bekk kominn rekka,
(Ulf hafa vârir niðjar) [k])
ægiligr und bægi;
glíkan hefir ofgervann [l]),
Glúmr er nefndr eða Skúma [m])
(förum til [n]) móts at [o]) morni)
mann Steinari [p]) þenna. [34])

g) Skúmr, M.; Skúmi, Th. h) á, St.; at, R. Th. i) borði, R. Th. k) úlfs hefr ærin bjálfa, R. Th. *amplam gestat lupinæ pellis pallam.* l) leit ek of gjúka, R. Th. m) Skúmr, M. R. Th. n) fyrnar, R. Th. o) á, C, St. p) menn ok Steinar, R. Th.

---

[34]) Barði, *clypeus;* barða, *securis, et a tali gestamine hic vir denominatus; vel etiam a barba, quæ* barð *dicitur.* Án, *sine, potest quidem conjungi cum τῳ* bjarnar, *acsi diceret poeta: sine me ɔ: meo consensu aut venia, tam n.* björn *quam* bersi *ursum significat. Sed ad* bjarnar *potius referendum videtur quod mox sequitur* und bægi ɔ: *sub armo, et intellig. vel armorum tegmen, pellis, vel hu-*

hominum multitudo, unde Bersio locus, in quo sederet, non dabatur; Thordo assidere solebat, in quo loco nunc vir magnus fortitudinemque promittens, et peplum ingens é pelle ursina confectum indutus, tegmine ante faciem obtenso, constitutus erat. Bersio coram eo stanti locus non dabatur. Bersius hunc de nomine interrogat. Respondetur eum jam Glumum jam Skumam nominari. Bersius versum fudit:

Qvisnam hominum est vir armiger
in scamno sedens,
(lupum apud se habent nostri cognati)
terribilis sub pelle ursina?
Similem fecit (natura),
Glumus nominatur aut Skuma,
(conveniamus invicem cras),
virum hunc Steinaro.

---

meri robur ursinum præ se ferentes, quo modo verborum ordo hic fuerit: hvör rekka er barði á bekk kominn, ægiligr und bjarnar bægi? *Ubi vero nonnulli pro cæterorum* án *habent* ann, *intellig. videtur* hann *ut* inn, *alterum pronomen pro* sinn *etc.* hinn *Gr.* κεινος *per prosthes.* εκεινος inn, *Lat. ille. Neque tamen alterum sensum prorsus negaverim, et tum proverbialiter diceretur:* orir niðjar hafa úlf

— Ok er þèr eigi at leyna nafni þínu, bjarnólpumaðr! segir Bersi. Svá er ok, segir hann: Steinarr [heiti ek [q]), ok á ek fè at gjalda þèr fyrir Kormak, ef þarf; en fyrri skora ek þèr [r]) á hólm, kann vera at þú fáir þá tvennar [s]) merkr, eða látir ella báðar; þá kvað Bersi:

Boðit er brodda hríðar
beiðendr við styr kendir
(þykkir oss þat ekki
ángr) á hólm at gánga;
gamall em ek geira vimarr [t])
gunnþeysandi at leysa
uggi ek hvergi † at hyggja [u])
Hlakkar veðr um [x]) blakka. 35)

q) *add.*, M. R. St. Th. r) þik, M. R. s) *sic*, Th. A. — *originitus forsitan:* tvennar þrjár. t) vimr, St. R.; unnarr eða unnurr, B. †) hugi, *lectio e conject.* G. P.; hvergi, *cæt.* u) hyggjo, St.; hvergi, R. Th. x) við, B.

---

und bægi, *occultant lupum sub armo.* Niðr, *primario haud dubie filium vel nepotem significat, sive quemlibet descendentium a* niðr, *deorsum; inde latius quemlibet cognatorum, ut* nánasti niðr; algilda man ek aldar iðju vorra niðja; Hallfr. v. sk. *et tandem hinc amicorum aut familiarium quemlibet ut h. l. et* verð ek neyddr frá Njarðar niðjum Krist at biðja, Hallfr. G. P.

— *Bersius: non est, inquit, cur tu, clamydem ursinam indute! nomen tuum celes. Ita etiam res se habet, ait ille, Steinarus nominor, et pro Kormako pecunias tibi solvere debeo, modo opus sit; ast ad duellum te prius provoco, fieri enim potest ut tunc duas marcas reportes, sin minus utramque perdas. Tunc Bersius versum fudit:*

Provocatis vos, prœlii
expetitores, pugnis celebres
(id nobis non est
tristitiæ) (nos) in arenam (ad duellum).
Senex sum ad sangvinem
bellicum fundendum (solvendum);
nunquam vereor meditari
Hlakkæ (bellonæ) perobscuram tempestatem.

---

35) Vimr, *amnis eddicus;* geir, *hasta: hastæ ergo amnis est sangvis, et solvitur aqua fluvialis, rupto aggere objecto.* At þeysa (þusa, þysja) *est cum impetu sive festinanter ferri, et potest hic participium vel transitive sumi de poeta, v. intrans. de amne.* Hugi *pro* hvergi *posui fide exemplaris Thingörensis optimæ notæ.* Blakkr, *equus, qui hic haud dubie bellonæ (ɔ: lupus) intelligitur.* G.P. [*Vir hic doctissimus ultimas lineas ita verterat:*
Diffido animis ad meditandum,
prœliarem tempestatem per lupos.

En auðsætt er þat, at þèr [y]) frændr ætlit mèr at fyrirkoma, er ok vel at þú vitir hvårt nokkut er undir mínum þokka, ok mætti setjast ofmetnaðr þinn. Steinarr segir: ekki vinnum vèr þèr bana, en vel þætti oss at þú kynnir at meta þik. Bersi játar hólmgaungunni ok gengr í abbúð [z]) ok var þar. Einn dag var kallat at menn skyldi á sund. Steinarr mælti við Bersa: viltu reyna sund við mik, Bersi! Hann segir: niðr hefi ek lagt sund, en til mun ek fara. Bersi ferr örðigr ok leggst hart, hann hafði lífstein á hálsi. Steinarr leggst at honum, ok slítr af honum steininn með púnginum ok kastar á sundit, ok kvað vísu:

Lifða ek lengi,
lèt ek ráða goð,
hafða ek aldri
hosu mosrauða [a]);
batt ek aldri mèr
belg at hálsi

y) Þið, R. M. z) afbúð, St. a) mórauða, St. R. Th.

Præluli egomet membranacei et cæterorum nostrorum codicum hvergi *(nunquam, nusquam) pro il-*

Cæterum manifestum est, vos cognatos me interficere velle, te quoque juvat scire, numquid valeat favor meus, quo fastus tuus sedaretur. Tunc Steinarus: non te, inquit, occidemus, id autem nobis placeret, si rite te ipsum æstimare possis. Bersius se duellum commissurum promittens, conclave ingreditur ibique manet. Die quodam natando certaretur. Steinarus quærit Bersium, an secum natando certare velit? Ille respondet: natare omisi, attamen veniam (experiar). Bersius, lapidem vitalem in collo gestans, strenue fortiterque natat. Steinarus ei adnatans, lapidem unacum pera abruptum in fretum projicit, versumque fudit:

Vixi diu
numinum curæ res (meas) commisi,
gestavi nunquam
sacculum subruffum;
alligavi nunquam mihi
folliculum circa collum

---

lius hugi. Um *hic idem ac* of, *nimis, perqvam:* blakka *n. v.* blakkr *obscurus, ater.* F. M.]

vitafullan [b]),
þó ek enn lifi. [36])

Eptir þetta leggjast þeir til lands. Þat bragð er Steinarr hafði við Bersa var af ráðum Þórðar, at Bersa skyldi verr gánga hólmgángan. Þórðr gekk hjá firðinum, er fjarði [c]), ok fann lífsteininn ok hirði. Steinarr átti sverð þat, er Skrýmir [d]) hèt, þat var aldri saurugt, fylgði því ok engi vandæfi [e]). Þann dag er ákveðit var, gengu út or búð Þórðr ok Steinarr, kom Kormakr þá [f]) á þíngit. Ólafr pái fær Bersa lið til hólms. Var Þórðr Arndísarson vanr at halda skildi fyrir Bersa, en nú varð þat ekki, gengr Bersi þó til hólms, ok er eigi nefndr skjaldsveinn hans. Kormakr skal halda skildi fyrir Steinari. Bersi hafði

b) urtafullann, *herbis plenum*, B. Th. c) fjaraði, C.; flæddi, Th. M.; fjaraði eðr flæddi, R. *(refluente vel affluente mari)*. d) Skrymnir, St. e) vandhæfi, Th. M. vandkvæði, R. f) þar.

---

[36]) *Lectionem* vítafullann *adoptaverat G. Pauli, vocabulum ita vertens: criminibus (ɔ: malis) plenum. Præfero aliam:* vitafullann ɔ: *fascinamentis plenum, a* τῳ vit *(n. g. nom. pl.) fascinamenta (voce jam obsoleta), non ab illa magis nota* víti, *crimen, poena, malum. Ast illud fascinum in textu*

fascinamentis plenum
et tamen adhuc vivo.

Post hæc ad littus natant. Dolus Steinari contra Bersium e consiliis fluebat Thordi, ut duellum Bersio secius succederet. Thordus, refluente mari, apud sinum ambulans, lapidem vitalem inveniebat atque servabat. Steinaro gladius erat Skrymir, cui, nunquam maculato, nulla adhæsit difficultas. Die prædestinato e tabernaculo Thordus et Steinarus egrediebantur, Kormako tunc in comitium veniente. Olavus Pavo ad duellum auxiliares (virorum copiam) Bersio subministrat. Thordus Arndisæ filius Bersium clypeo tueri consveverat, ast hac vice id omisit; locum tamen duelli adit Bersius, assecla vero ejus, qui clypeum teneret, non nominatur. Kormakus Steinarum defendet. Bersius parmam Thorveigæ

---

vocatur lífsteinn, ɔ: *lapis vitalis, qvem plebeja Islandorum et aliorum superstitio vitam hominis, talem gestantis, miraculose conservare antiquitus credidit. Huc spectat superstitio in* Heiðarvíga-saga *relata, circa collare e lapidibus confectum, quod nutrix Bardii homicidæ ipsi dedit, ut gestatum in prælio appropinqvante eum ab interitu liberaret. Pro vitali lapide plures recentiores Islandi aetitem acceperunt.* F. M.

tõrguna Þorveigar[g]) naut; þrjá skjöldu hafði hvårr; þá hjó Bersi två skjöldu, en Kormakr hèlt á enum þriðja. Bersi hjó til Steinars, en Hvítíng festi í járnrendíngunni[h]) á skildi Steinars. Kormakr brá upp skildinum, í því hjó Steinarr til Bersa ok kom á skjaldar röndina, ok ljóp af skildinum ok á þjónappa Bersa, ok rendi ofan eptir lærunum í knèsbætur, svå at sverðit stóð í beini ok fèll Bersi. Steinarr mælti þá: nú er goldit fèit fyrir Kormak. Bersi spratt þá upp ok hjó til Steinars ok klauf skjöldinn, ok kom sverðs oddrinn í bríngu Steinari. Þórðr hljóp at ok hratt Steinari undan. Þórðr mælti: nú galt ek þèr sona meiðíng. Eptir þat var Bersi borinn til búðar ok bundin sár hans. Þórðr fór heim til búða; en þá er Bersi sá hann, kvað hann vísu:

Fylgðut oss at Óðins
endr or þessi hendi
blakkar njörðr á hurðir
hurð úlfr gunn[i])þurði;

g) þorvarar, *prave*, A, St. h) járnrendinni, M. járnröndinni, R. Th. i) *Sic e lect.* G. P.; gininn, A.; gin enn, St.; gunnum, *nonn.*, ginninn, B. R.

donum habebat; uterque tribus clypeis instructus erat; Bersius duos clypeos diffiderat cum Kormakus tertium teneret. Bersius Steinarum ictu petiit, ast Hvitingo extremitati clypei Steinari ferreæ infixo, Kormakus clypeum repente elevavit, simul autem Steinarus extremitatem scuti Bersii feriit gladio, qui per femora in poplites Bersii descendit, ut in os intraret caderetque Bersius. Nunc, ait Steinarus, pecunia pro Kormako soluta est. Bersius tunc exsiliens Steinarum feriit diffiditque clypeum, ut mucro gladii pectus ejus offenderet. Accurrens Thordus Steinarum cito amovet, his verbis adjectis: filiorum læsionis vindictam ab te jam sumsi. Bersii postea in tabernam deportati vulnera fasciis obvoluta sunt. Thordus domum ad tabernam ambulat, quem cum Bersius videret, cecinit:

Adfuerunt nobis usque ad pugnæ
olim, ista dirigente manu,
vir, clypei
scutiger invide, finem.

nú ferr enn svâ at ekja[k])
Jálks skýja vill[l]) týju,
myrði freyrr, at morði
marglyndr[m]) ertu, tavrgu[n]). [37])

Ok enn kvað hann:

Þótta ek þá er[o]) atti
(ársagt[p]) er þat) várum[q]);
hæfr í hlakkar drífu
hyrtunnum[r]) vel gunnar;
nú vilja mik mínir
(minst dyljum þess) hylja

k) ekkja, B. l) við, R.; vil, Th. m) marglundr, R. Th. n) stundum, R. Th. o) ek, *add.*, St. p) orsagt, St. q) *ita conjecit* G. P.; vàru, *cœteri.* r) hýrt unnum, St.

---

[37]) *Vel ita verti potest: Adfuerunt nobis olim usque ad pugnæ finem clypei etc. Item: Nunc (vero) solitarium illud clypei momentum errat. Ipsa vero poetæ verba et sensum hoc modo atque ordine concipio:* Þú Njörðr (hálfkent) þeirri (*v.* þessi, þinni) hendi *(ablat. instrum.)* fylgðu oss endr Hlakkar hurðir, (alt) at Oðins gunnþurði; (en nú ertu orðinn) hurðúlfr ɔ: skjalðúlfr *(a me aversus); fieri etiam potest* hurðálfr. Fylgðu, *quam* fylgðut, *convenientius hic mihi videtur, et* or *et á abesse quam adesse commodius.* Gunnþurði *denique habet codex, sed alter* gunnum þurði. *Furiæ autem s. bellonæ Eddicæ* (valkyrjur), Gunnr, Hlökk *etc. erant*

Nunc solitarium illud momentum
in prælio decies errat,
vir occisor, in prælio (inquam)
vario animo es, clypei.

Et adhuc:

Habebar ego, cum prætruderem
(olim id dictum) nostros
aptus ad pugnam
clypeos;
nunc volunt me mei
(minime id celo) obtegere

Odini ministræ, et una cum illo bellorum auctores, ut recte dici potuerit Oðins gunnþurðr, *finis pugnæ. Oppositio autem omnino esse videtur inter partes Strophæ (priorem ac posteriorem) mutandarum lectionum necessitatem imponens, aliique interpretationi hæc v. illa vox obesse.* Tavrgu ekja *(a. v.* at aka) *clypei momentum, est clypeus mobilis s. qui movetur.* Sjá tavrgu ekja fer vill tíu Jálks skýja. Villr, *adj. errans, constr. cum genit. ut* villr vega. Jálkr *v.* Jálcr, *Odinus, ejus* ský *(ut* èl *s. nimbus) prælium.* Vill tíu skýa, *errans circa decem nubes. Peperisse autem videtur prava acceptio vocis* vill *(pro vult) particulam* at, *et pro* sú *v.* seá *(pron. demonstrat.)* svâ *(ita), et pro* ein, *sola,* enn *(adhuc) substituisse.* Tíu *quidem (per* í) *scribi solet denarii isthæc nota; hic vero per* ý *propter consonantiam metricam. Præterea videsis Hypn. Gl. Synt. in vocab.* togr *et* tuttugu. G. P.

(þat hefik[s]) sótt í slèttan
Saurbæ) frændr auri. [38])

Þórðr mælti: eigi þik dauðan, en úvirðíngar unnu vèr þèr í[t]) þessu sinni. Þá kvað Bersi vísu:

Mèr hafa frændr at fundi
(fersk vân[u]) gleði)[x]) þessum
(ræði ek heldr fyrir[y]) höldum
hugat[z]) mál) í þat brugðist[a]);
torogætir ro[b]) (teitan
tók hrafn á ná[c]) jafnan)
(ek em við ógnar rekka
óhryggr) vinir tryggir. [39])

s) hefsk, B. t) at, R. u) *ita ex conj.* G. P; ferskvan gleði, *cæt.* x) ferskun gleði, R. Th. y) *at*, St. R. Th. z) huggat, St. R. Th. a) bruggist, St. R. Th. b) vo, St. c) ána, *nonn.*

---

[38]) *Ordo sic satis perspicuus talis est:* Ek þótta vel hæfr í Hlakkar drífu, (þa) er (ek) atti vorum gunnar hyr-tunnum; en nú vilja mínir frændr hylja mik auri. *Pro* varu, *quod omnes habent libri, sed sine ullo mihi obvio sensu, posui* vârum. *Adverbium* vel, *bene, utrum ad adject.* hæfr *an verbum* atti, *referas, perinde erit.* Atti, *præt. indic. a v.* ek et, *protrudo, propello, alteri oppono atque objicio;* Þorlákr etr fram skallann, *Thorlakus objicit calvitium ictibus,* Jómvík. S. Hyr, *ignis;* tunna, *dolium (vid.* Njálu *pag.* 133*);* hyrtunna *igitur ig-*

(id lucratus sum in plano
Saurbœo) cognati pulvere.

Thordus: Non tibi, inqvit, mortem sed ignominiam hac vice attulimus. Tunc Bersius versum fudit.

Mihi (contra me) cognati in conventu
(spe gaudii excido) hoc
(proloquor omnino coram viris
rem, qua animus afficitur) in id conspirarunt.
Ægre sunt impetrabiles (lætus
semper tetigit corvus cadaver)
(ego territantibus me viris
non contristor) amici fideles.

---

neum dolium, clypei a. levigati, auroque splendentes, simulque vasis instar convexi concavique, et ad Valkyrjas in poesi nusquam non relati. De tractu sive valle Saurbæensi et villa cognomine videri potest Landnáma; *figurate s. ænigmatice* Saur-bær *podicem notat.* G. P. [Aur *poët. terra, pulvis;* hylja auri *pulveræ obtegere h. l. sepelire (i. e. interficere.). Hunc phraseos sensum verba prosæ proxime seqventia satis aperte monstrant. Cfr. supra p.* 116. F. M.]

39) *Ordo vel potius hoc modo:* Frændr (mínir) hafa af þessum fundi í þat brugðist (at unna mèr óvirðíngar, *antec.)* mèr fersk (ɔ: ferst) vangleði; heldr ræði ek fyrir höldum hugat mál. Torgætir ro tryggir vinir; en hvenær sem verða vill eðr ek dey, skal hrafn eigi finna mik öðruvís enn teitan dáinn;

Eptir þetta var Bersi færðr heim í Saurbæ, ok lá hann lengi í sárum. Nú er at segja

---

ek em óhryggr við ógnar rekka eðr fyrir þeim. *Vel forte:* ek em óhryggr við þeirra ógnar (ɔ: ógnir; *duplex enim in nonnullis hic casus ut* döggvar, daggir; sálur, sálir; kyrkjur, kyrkir). *Latine ergo: in id conspirarunt in hoc conventu mei cognati; ego autem (inde) non contristor, sed potius confirmato animo coram viris loquor; difficiles sunt impetratu amici fideles; insultabit, quocunque tempore id contigerit, læto cadaveri corvus; dolorem nullum creant virorum minæ. Omnia animose, deprehensa non modo inimicorum malevolentia sed et detecta cognatorum amicorumve fraude.* Mèr *v. ad verbum* fersk, *v.* brugðíst *s.* bruggist *referri potest.* Frændr, *quod ad omnem cognationem se extendit, a* frio, freo *v.* fræ, *h. e. semine, deduci potest haud incommode, quemadmodum ex sangvine dicuntur consangvinei, et a germine germani.* Fersk, *verbum non unam habet faciem;* mèr fersk (ɔ: ferst) vangleði, *mihi perit dolor v. tristitia;* fersk vangleði *(ablat.) tristitia privor, ut* heillum horfinn; fersk vangleði *(nominat) mihi perit tristitia, quemadmodum* leið erumk fjöll, *tædiosi mihi sunt montes;* erumk leið sonar reiði, *filii (dei) ira mihi ingrata; denique* fersk ɔ: fergsk, fargast ek vangleði *(ablat.)* ɔ: mèr fargast vangleði; *verbum quadrifrons, eodem manente sensu.* Hugat mál, *quod animo insidet, it. animosum sermonem;* huggat, *a. v.* ek hugga, *consolor, quod et ab* hugr *animus.* Brugðist *(ad id) conversi sunt, se eo contulerunt;* bruggist, *commixti, in*

Posthæc Bersius domum Saurbæum delatus, diu vulnerum causa decubuit. Jam de Stei-

---

unum quasi confusi v. concocti; ek brugga, *de re cerevisiaria usurpatur, metaph. de machinationibus fraudulentis;* brú, *pons;* bryggja, *pons navalis, ad quos coctio ciborum nautis usitata, unde forte verbum ortum;* brugg, *pingve, quod inter coquendum supernatat, in specie piscibus recentibus.* Torogætir, tor ógætir, toro gjætir *et tandem* tó ró gjætir, *quid sibi velint, ego quidem non video, unde vetus* torgjætir *probum, usitatum, perspicuum et sensui conveniens, nec non admodum simile, substituendum duxi.* Tor *re et voce, gr.* δυς; ek gèt, *acquiro, obtineo. Irrepsisse autem videtur vitium ex sequenti* ro. To teitan *accepi primo intuitu, quasi esset* teitliga *adverb. quemadm. docet* Skálda, hraustan *pro* hraustliga, *ubi tamen et in similibus verius intelligitur ellipsis substant. cognati, quam adject. adverbiascens, et præterea alter haud dubie melior sensus.* Tók *præt. est indicat. cujus quidem pro fut. facile cogitari potest enallage, quam tamen hic modi malo, indicat. pro conjunct. cujus præterit. est* tæki, *caperet, cepisset: nunquam me nisi hilarem (mortuum) corvus attigisset: sensui viri fortis et ejus seculi convenienter.* At taka á einum, *cum ablat. (Dan.* föle paa) *attingere, ut* bera vopn á, höggva í *etc. eadem construct. Habet hic unum Ex.* ana, *recte an secus non liquet; certe in* Skálda *aut* Eddakenníngum *non habetur* ani *v.* áni *ursi vocabulum, quanquam habetur nomen virile* Áni, *unde* Ánastaðir *et* Ánabrekka *etc.* G. P.

frá Kormaki ok Steinari; þat mund er Bersi var til búðar borinn mælti Steinarr við Kormak: [d])

Fólksýrar [e]) lèt ek fjóra [f])
(fráttuð þat) [g]) ok átta
skyggs fyrir skrýmiss [h]) eggjum
skerðendr hliða [i]) verða;
nú hefir bavðforsa [k]) Bersa
blestu niðs á lesti
sár geitúnga sveita [l])
sann eldínga feldan. [40])

d) ok kvað vísu, *add.* St. e) fólksyrjar, C. f) fjórar, St. R. Th. g) þess, St.; frátt af þessu, R. h) skrymnis, St. i) hlýða, B.; hljóða, St. k) bandforsa, B., C. l) snerta, B.

---

[40]) *Ordo verborum:* Ek lèt (hefi látit) fjóra ok átta fólksýrar skerðendr verða (at) hliða fyrir skyggs Skrýmis eggju.

Fólksýrar skerðendr *dicuntur viri, quacunque demum ratione;* svíra *(pro quo* sýra *facile et recte scribi potuit)* skerðendr *cervicum imminutores sonat, quæ hominum s. virorum vere poetica est periphrasis;* fólk, *populus; quo assumto sensu lit.* r *in exilium ablegatur.* Seyra *(status sordidus a* saur) *cum fame conjungitur, cum dicitur* sultr ok seyra; *hinc genitiv. non ingrate anomalus formari potest* seyrar *pro* seyru, fólkseyrar skerðir *vere dici vir famis publicæ depulsor. Est etiam* flóki *corvi vocabulum, cujus famem viri militares passim sedare dicuntur, et pro* flók-

naro et Kormako referendum. Cum Bersius ad tabernaculum deportaretur, Steinarus Kormakum allocutus est:

Viri feci quatuor
(id accepistis) et octo
politi (præ) Skrymeri acie
ut cedere cogerentur.
Nunc sangvine manantem Bersium
vulnerato in podice
sparsor sangvinis caprigeni pecoris
heluonum (vere talium) stravit.

---

sýrar (seyrar, syrjar) fólksýrar *(per incuriam etc.) facilis substitutio.* Sýr *etiam est sus, de qua hic non videtur esse ineptiendi locus.* Fráttut *pro* frèttut, *vel ex sing.* þú frátt, *utrumvis bene.* Skyggs, skyggr, skygðr *a* skuggi *umbra;* ek skyggi, *obumbro, umbram induco;* skygni, *umbraculum, in specie quod oculis prodest;* ek skýgni, *polio, levigo,* skygðr hjálmr, sverð *cet.* skuggsjá, *speculum, a politura sic dictum.* Hliða: hlið, *porta;* ek hliða (til við einn), *cedo, concedo; porta apta est vacuum quid, et talis spectatur locus relictus hominis occisi; vel homines occisi tanquam ad latera recedentes et locum dantes transeundi (insultatio, gloriatio).* Bavðfors, *catarrhacta prælians;* banðfors, *sangvis vulneris obligati vel obligandi. Ordo a. verborum hic est:* nú hefir geitúnga sveita sanneldínga sáir feldan Bersa bavð- (band) forsa á blestu niðs lesti. Bavðforsa *dicitur quemadmodum* örmagna, frávita, af-

Steinarr mælti: ek vil at þú eigir nú Skrými [m]), Kormakr! því at ek ætla mèr þessa hólmgaungu síðasta. Eptir þetta skildust þeir vinir, fór Steinarr heim, en Kormakr [fór á Mel [n]).

XIII. Kap.

Nú er at segja frá Bersa, sár hans grèru seint. Þat var eitt sinn, at margir menn komu til, at rætt var um fundinn hvernig tekizt hefði, þa kvað Bersi vísu:

Mèr hèlt yggr [o]) und eggjar
allstyrkr góins [p]) vallar

m) Skrymni, St. n) *add.*, M. St.; *deest in cæt.* o) *ita*, G. P., St.; hyggr, A. B; hyggz, C. p) *sic emendatur Codicis A* góis; geys, C, St.; geirs, R. Th.

---

huga *et multa alia, adjectivorum more monoptotorum, quæ revera genitivi videntur esse num. plur. modum aliquem rei designantes.* Geitúngar *bene dici possunt caprarum filii, formatione patronymica; eorum* sveiti, *sangvis; ejus* sanneldíngr, *qui eo alitur, a. v.* ek el, *alo, et inde* eldi, *n. g. alitura; alitur vero caprino ovilloque pecore libenter ursus, sangvinemque bibit* (Finnb. ramma S.) *et ursi vocabulum est* Bersi; sann-eldíngr, *verus potator, qui vere alitur, poscente adjectionem metro.* Nið, *n. g. dici potest quicquid deorsum spectat vel inferiorem locum obtinet, a* niðr *deorsum et* niðri *idem in loco; hic*

Steinarus dixit: volo, Kormake! Skrymerum possideas, nam duellum hocce mihi ultimum fore auspicor. Amici exinde ab invicem discessi, Steinarus domum Kormakus vero Melum proficiscuntur.

CAP. XIII.

Nunc de Bersio referendum, vulnera ejus sero sanari. Aliquando cum multi convenirent, de duello, quomodo successisset, conserebant. Tunc Bersius cecinit:

Me aciei (gladii) subjecisti,
vir fortis!

---

anus s. postica hominis pars denotatur. Blestr *adject. v. flatilem s. perflatilem notare potest, v. læsum vulneratum (Dan.* blesseret), *nam* blesóttr hestr *dicitur et* blesi, *eqvus anteriore capitis parte, a fronte ad nares, alba, qualis et fuit certo modo Kvillanus, s.* Ögmundr flóki *post defœdatam turpi vulnere ante satis fœdam frontem* blesi *dictus;* ek blasi við, *aspectui pateo, sed tectum an adspectui patens sit vulnus vel cicatrix hic non curatur.* Blestr *etiam dicitur homo vitio oris laborans, flatulentum quid sonante, cum quo convenit Lat. blæsus, a. v.* ek blæs; *applicatio facilis est a ludibrio et insultatione non aliena.* Lesti *n. g. h. l. ablat. fractio, perditio; Grettirus Asm. f. de Snækollo:* hest gaf hann mèr at lesti; fláráð túnga varð honum

(nauðr hagar nú til fræða)
naðs [q]) en hlífðir [r]) öðrum;
svâ fara ráð en reiðast
róglinnz sumir minna,
nú læt ek þar þrjóti,
Þóroðr [s]), vinon [t]) ora [u]). [41]).

Eptir þetta fór Þórðr at rúminu til Bersa, ok færði honum lífsteininn. Síðan græddi Þórðr Bersa ok tókst þá þeirra vinátta [x]), ok hèldu [y]) vel síðan. Við þessa atburði lagði Steingerðr leiðindi á við Bersa, ok vill skilja við hann; ok er hún er búin til brottfarar, gengr hún at Bersa ok mælti: fyrst vartu kallaðr Eyglu-Bersi [z]), þá Hólmgaungu-

q) nauðhagar, R; nauð hagar, Th.; naðrs, G. P. r) hlífir, St.; hlíði, R. Th. s) þórðr, R. Th. t) vingan, R. Th. u) orða, R. Th. x) at nýu, *add.*, R.; aptr, Th. M. y) hèldst, R. z) Eygluggr, M. St.

---

at fjörlesti, Hávam.; niðs lesti *pro* lest nið, *meton. adject.* G. P.

[41]) Góinsvöllr, *aurum; ejus* yggr *vir.* Geirvallar *(si ita legere placet) est genit. loci, in campo s. arena, et tum* yggr *semiplene dictum, neque n. hominem a campo invenio in periphrasibus poeticis dictum,' quemadmodum a pugna sæpicule.* Naðrs *v.* naðs, ɔ: *serpentis, cohæret cum τῷ* eggjar, *gladii appellatio, iterum semiplena.*

(exprimit carmen necessitas)
alterum autem protexisti.
Ita eunt consilia, sed irascuntur
minoribus quidam offensis;
jam hinc ajo finem habituram,
Thorde! nostram amicitiam.

Thordus postea lectum Bersii accedens, lapidem vitalem ei tradidit. Thordus exinde Bersium sanavit, unde amicitia eorum iterum invalescit, quam in posterum bene servavere. His gestis Steingerda Bersium fastidiens, ab eo divortium cupit, et ad abitum parata Bersium accedit his verbis: Eyglæ-Bersius (palpebras niger) primum, Holmgaungu-Bersius (duella-

---

Hèlt ɔ: hèlzt, 2da *pers. ut mox* hlífðir. Róglinns *etc.* rógr *interdum dissidium notat, cum Gr.* ὀργη *conveniens; ejus* linni *(serpens) gladius; sed deest insolenter hoc modo aliquid ad plenam viri appellationem, nisi pro* sumir *et* svinnir *legas* vinnir ɔ: viðir *satis usitate qua voces et literas; nec male forte ex* róglis *feceris* rógli, *quod offensam v. factum inimicum notaret, a nomin. n. g.* rógl, *quod a. v.* rægja, *deferre, deducere non illicitum, aut absurdum, ut* sagl, stagl, *a verbis* saga, stagla *etc. irascuntur homines probi minori offensæ v. noxæ.* Þóruðr ɔ: Þórðr *per epenthes. nisi forte contra per syncopen.* G. P.

Bersi, en nú máttu at sönnu heita Rassa-Bersi, ok segir skilit við hann. Steingerðr ferr norðr til frænda sinna, hittir Þorkel bróðr[a]) sinn, biðr hann heimta fè sín at Bersa, mund ok heimanfylgju, ok kvaðst eigi vilja eig Bersa avrkumlaðann. Þorkell lastar þat eigi, ok heitir för sinni. Líðr vetrinn ok frestast för Þorkels.

XIV. Kap.

Eptir um vårit fór Þorkell tanngnjóstr at finna Hólmgaungu-Bersa ok heimta fè Steingerðar. Bersi kvað sinn hlut mundu sýnast þúngan, þó at hvårirtveggju kendu nokkurs af, ok man eigi fèit greiðast. Þorkell mælti: ek býð þèr hólmgaungu í Orrostohólmi við Tjaldanes. Bersi segir: þat mun þèr nú þikja til lítils, slíkr garpr sem þú ert, en þó [heiti[b]) ek þèr at koma. Þeir komu til hólms ok tókst hólmgángan, hèlt Þórðr Arndísarson skildi fyrir Bersa, en Vali fyrir Þorkeli, ok þá er tveir skildir

a) frænda, St. b) *add.* M.

tor) exinde vocatus fuisti, nunc autem merito Rassa-Bersius (clunatus) cognominari potes; illa divortium declàrat. Steingerda septentrionem versus ad cognatos profecta, Thorkelem fratrem suum convenit rogatque ut Bersium opes suas, munus sponsalitium dotemque poscat, cum matrimonium cum Bersio saucio fastidiret. Thorkell istud non culpans, se iturum promittit. Labitur interea hyems, iter vero Thorkelis procrastinatur.

Cap. XIV.

Vere sequenti Thorkell Tanngnjóstur Holmgaungu-Bersium convenit, poscitque opes Steingerdæ. Bersius rem suam gravem visam, quamvis utrosque quodam modo premeret, nec pecuniam solutam fore asserit. Thorkell, te ad duellum, inquit, in Orrustuholmo apud Tjaldanes habendum provoco. Tunc Bersius: id tu, athleta tantus, parvi pendebis, promitto tamen me venturum. In locum præstitutum profecti, oongrediuntur, Thordo Arndisæ filio Bersium, Valio autem Thorkelem clypeo tutantibus; cum vero duo clypei diffissi essent, Bersius Thorkeli ut ter-

vâru farnir, bauð Bersi Þorkeli at taka hinn þriðja. Þorkell vildi þat eigi. Bersi hafði skjöld ok sverð lángt ok biturt. Þorkell mælti: þat sverð er þú hefir, Bersi! er lengra enn lög liggja til[c]). Þat skal eigi vera, segir Bersi, tekr upp Hvíting ok tvíhendir[d]), höggr Þorkel banahögg. Þá kvað Bersi:

Nú hefik, en tel[e]) tanna[f]),
tanngnjóst vegit manna,
(þau beri menn[g]) frá morði
mín orð) tigar fjórða;
komat man ullr[h]), þótt elli[i])
optar mara þóptu
(litar[k]) blóði svan sveita)
setrs í heim at[l]) betra. [42])

c) (lög) leyfa, R. d) *deest in* St. e) tal, St. Th. f) tenna, R. g) mèr, C.; mik, R. h) allr, R. i) olli, St. R. Th. k) litað, R. l) et, Th.

---

[42]) *Ordo:* Nú hef ek vegit Tanngnjóst (ins) fjórða tigar manna; ei (at) mun þóttu setrs mara ullr optar koma í heim at betra, þótt elli.

Þópta *f. g. transtrum navis*, setr, *n. g. sedile;* þóptu setr *idem quod* þópta; *ejus* mar *(equus) navis; ejus* ullr *vir.* Þópta [þófta] *derivari videtur a v.* at þæfa, *quod est pressare, subigere, pres-*

tium assumat optionem dedit. Thorkell vero noluit. Bersius clypeum gladiumque longum et acutum habebat. Thorkell dixit: gladius, quem gestas, Bersi! longior est, quam leges præfiniunt. Bersius regerit: non ita erit, Hvitingo itaqve assumto, ambabusque manibus arrepto, Thorkeli vulnus letale infligit, versum fundens:

Nunc ego (dentonem a. connumero)
dentifrendem occidi hominum
(ea ferant homines a pugna
mea verba) decadis quartæ.
Non veniet vir (ille) quamvis senescat.
sæpius
(inficit sangvinis cygnum cruore) [corvum]
in mundum meliorem.

---

sando condensare, ac veluti depsare; hinc þófi, *stragulum laneum compactum, ephippio substernendum, et sæpe illud solum pro ephippio;* þiljuþófi *est* hnakkþófi, söðulþófi *in* Rafns *s.* Sveinb. *s. nam* þilja *dictum ephippium, quod totum illud sedile interius asserculis esset fultum, cujusmodi unum mihi visum;* þóptar, *homines, proprie nautæ.*

Non veniet in mundum meliorem; de nostro orbe (in quem solum jam semel venerat) intelligendum svadet adverbium optarr *s. sæpius, qs.*

Eptir þat bauð Vali Bersa hólmgaungu, en Bersi kvað vísu:

Boðit hafa brynju [m]) hríðar
beidendr vid styr kendir
(oss [n]) gerum at því ekki
ángr) á hólm at gánga;
gaman þikir nú gumnum
gunnstæranda at [o]) færa
viggum [p]) hvergi [q]) at höggva [r])
hlakkar veðrs á bakkum [s]). [43])

Þórðr kom þá er berjast skyldi ok mælti til þeirra Bersa ok Vala: þat þikir mönnum mikil vandræði, ef hraustir menn skulu

m) brynjum, D; brino, R.; brininn *v.* brinjun, St. n) enn, D, St.; oss þykkir þat ekki, R. o) hríð, Th. p) uggi ek, R.; *digna* ek, Th. q) hugi, *conj.*, G. P.; hvergi, *cæt.* r) höggvi, St. s) bakkann, C.; bakka, St. Th; blakkann, R.

---

iterum dicere vellet poeta, et eum Nástrandis s. quibuslibet malorum receptaculis meliorem pronunciare; alium vero quendam orbem Bersium sentire vult particula at, ɔ: *eo, ideo, quod sc. cecidisset, et hoc modo redundabit* τc optarr, *solius metri caussa positum; utrorumque autem hominum sedes (bonorum et malorum) prodit mythologia.* Elli *verbum certe rarum, quod vel ad Bersium referri potest v. absolute et naturaliter*

Posthæc Valius Bersium ad duellum provocabat, Bersius vero cecinit:

Invitarunt prœlii
expetitores pugnis noti (assveti)
(nobis inde non facimus
mœrorem) ad monomachiam.
Pro joco jam habent viri
pugnæ instauratorem ducere (offerre)
corvo ictipotenti ad secandum
in marginibus (marginem) prœlii, (arenæ).

Cum in eo essent ut congrederentur Thordus advenit, Bersium et Valium allocutus: magna censentur pericula, si viri strenui absque ulla

---

accipi, quemadm. þat rignir, kvöldar, dagar *et multa alia, quo sensu fuerit, quamvis (longum) tempus prolabatur.* G. P.

43) Hvergi, *nusquam, cum qua ratione hic locum habere possit, non appareret; sequenda videbatur codicis thingeyrensis lectio* hugi *et intelligendus corvus, avis carnivora, cujus appellationum una est* hugin, *cui substantivo jungendum videbatur adject.* viggr, *quod (geminat.* g *metri causa) idem est quod* vígr, *cædere valens, a verbo* ek veg, *cædo, quod non semper idem valet ac occidere, ut* vega at einum *est ictum intentare.* G. P. [*Penultimam strophæ lineam ita legere et vertere mallem:* uggi ek hvergi at höggva ɔ: *Nusquam vereor cædere.* F. M.]

drepast niðr án nokkurri sök[t]), ok bjóðumst ek til at gera í millum ykkar. Þeir játtu því. Þórðr mælti: Vali! þat þikir mèr vænligast til sættar, at Bersi fái Þórdísar, systur þinnar, má þèr verða at því sæmd. Því játtar Bersi, ok skal Þórdísi heiman fylgja Brekkuland; ok tekst þessi mægð með þeim. Eptir þetta lætr Bersi gera virki um bæ sinn, ok sat þá marga vetr í kyrðum.

XV. Kap.

Þórarinn hèt maðr, hann var Álfsson; hann bjó norðr í Þambardal[u]), sá dalr gengr[x]) af Bitru. Hann var mikill maðr ok sterkr, ok kallaðr Þórarinn rammi; hann hafði lengi verit í förum, ok svâ farsæll, at hann kaus sèr jafnan höfn, þar er hann vildi. Hann átti III sonu, hèt einn Álfr, annarr Loptr, þriði Skopti[y]). Þórarinn var úeirðarmaðr mikill; þar eptir

t) nokkurra saka, M.; fyrir utan sök, R. u) Þambárdal, R. Th. x) R. *add.* norðr. y) Skapti, M *(ubiqve)*. R. Th.

causa occiderentur, me igitur inter vos arbitrum offero. Acceptabant. Tunc Thordus dixit: ad reconciliationem obtinendam optimum censeo ut Bersius Thordisam sororem tuam, Vali! uxorem ducat, quod in tuum honorem spectare possit. Annuit Bersius, (ea conditione ut) dos Thordisæ sit prædium Brekka. Hæc inter eos affinitas succedit. Bersius postea circa domicilium suum castellum extruendum curabat, multasque hyemes (annos) quietam vitam agebat.

Cap. XV.

Vir nomine Thorarinus, Alfi filius, septentrionem versus in Thambardalo, quæ vallis a Bitra progreditur, habitavit, magnus fortisque, Thorarinus Rammi (robustus) itaque cognominatus. Navigationibus diu tantaque fortuna vacaverat, ut portum quemcunque voluit, semper obtineret. Tres habebat filios, quorum unus Alfus, alter Loptus, tertius Skoptius nominabatur. Thorarinus vir erat magnæ petulantiæ; indoles filiorum patris speciem referebat, erant enim admodum garruli. Oddus nomen erat viro, Tungæ habi-

voru synir hans skapi farnir, hinir mestu hávaðamenn. Maðr hèt Oddr, hann bjó í Túngu, þat er í Bitru; dóttir hans hèt Steinvör, væn ok vel at sèr, hún var kölluð mjóbeina. Með Oddi voru fiskimenn margir. Maðr hèt Glúmr hann var[z]) til vers, skapillr ok leiðendr[a]). Þat var eitt sinn, er þeir Oddr ok Glúmr ræddu um, hverir menn mestir væri í hèraði; Glúmr taldi Þórarinn fyrimann, en Oddr kvað Hólmgaungu-Bersa at öllu framarr. Glúmr mælti: hvat færir þú til þess? Oddr mælti: mun nokkut allíkt[b]) garpskapr Bersa eða stuldir[c]) Þórarins? Þartil ræða þeir um þetta, er þeir reiddust ok veðjuðu. Þá ferr Glúmr ok segir Þórarni; hann gerir reiðann mjök ok heitast við Odd. Síðan ferr Þórarinn, ok tekr í brott Steinvöru[d]) or Túngu án ráði[e]) Odds föður hennar, ok kveðr honum eigi óhætt skyldi, ef hann teldi at, ok þau koma heim í Þambardal. Fór nú svá fram um ríð. Eptir þetta ferr

z) þar *add.*, St. a) leiðlyndr, R. b) ólíkt, D. M. c) stuldr, M. d) R. *add.* mjóbéinu. e) ráðs, D.; ráða, M.; vilja, R.

tanti; filia ejus erat Steinvara cognomento Mjóbeina (teneris pedibus, tibiis vel ossibus conspicua) præstans et honestas artes edocta. Morabantur multi piscatores apud Oddum. Vir nomine Glumus, malæ indolis et tædiosus, piscaturæ operam dedit. Aliquando cum Oddus et Glumus de eo, quinam præstantissimi essent in tribu viri, conferent, Glumus Thorarinum navigatorem prætulit, Oddus vero Holmgaungu-Bersium in omnibus præstantiorem contendit. Quid, quærit Glumus, argumenti adfers? Regerit Oddus: num virtus Bersii furtaque Thorarini comparari poterint? Hac de re contendunt donec irati pignore certarent. Glumus exinde Thorarinum adit et hæc ei refert, qui ira inflammatus Oddo extrema mala minatur. Thorarinus postea Steinvaram e prædio Tunga, absque consensu Oddi patris ejus abducit, dicitque ei non tutum fore si se (de hac re) incusaret. Illi Thambardalum domum veniunt. Ad tempus res sunt in memorato statu. Oddus postea Holmgaungu-Bersium conveniens, quæ acta erant ei exponit, rogatque ut in

Oddr at finna Hólmgaungu-Bersa, ok segir honom sem farit hefir, ok biðr hann liðs at sækja Steinvöru, ok reka skammar þessarar. Bersi kvað þetta úskylt tal verit hafa, ok bað Odd heimfara ok sèr engu afskipta, en þó heit ek þèr minni ásjá. Þegar Oddr er í brottu, býst Bersi heiman, ríðr við alvæpni ok gyrðr Hvítíngi, ok hefir III spjót, kemr í Þambardal mjök at áliðnum degi, þá er konur gengu or dýngju. Steinvör sèr Bersa ok snýr til móts við hann, ok segir honum til sinna vandræða. Búst þú með mèr, segir Bersi, ok hún gerir svå. Bersi kvaðst eigi erindislaust fara vilja í Þambardal, snýr at dyrum, er menn sátu við lángelda, lýstr Bersi á dyr ok gengr þar út maðr, sá nefndist Þorleifr. Þórarinn kendi mál Bersa, ok leypr út með tálguknif mikinn ok leggr til Bersa. Þetta sèr Bersi ok bregðr Hvítíngi, ok höggr hann þegar banahögg. Eptir þetta hleypr Bersi á bak, ok setr Steinvöru í knè sèr, ok tekr spjót sín, er Steinvör hafði varðveitt, ríðr í skóg nokkurn, ok í leyni einu lèt hann hestinn ok Steinvöru, ok bað hana

recuperanda iterum Steinvara et ignominia hac propulsanda se auxilietur. Bersius hoc colloquium immeritum fuisse asserit, Oddumque rogat ut domum, ista haud curans, redeat; meam tamen, inquit, tibi polliceor opem. Ubi Oddus abiisset, Bersius cum universa armatura paratus et gladio Hvitingo cinctus, tribus præterea hastis instructus, domo equitat, Thambardalumque die vesperascente, cum fœminæ gynæceum relinquerent, venit. Steinvara, conspecto Bersio, obviam procedens ei difficultates suas narrat. Para te, jubet Bersius, me secutura; illa se accingit. Bersius se sine negotio Thambardalum ire nolle asserens, ad fores, dum domestici focis longis assident, convertitur, easque pulsat, vir vero, qui Thorleifus nominabatur, egreditur. Thorarinus, loquela Bersii agnita, excurrit, cultro ingenti instructus, quo Bersium petit. Hoc viso Bersius Hvitingo stricto Thorarino vulnus letale statim infligit. His gestis Bersius equum celeriter ascendens, Steinvara in genua sua collocata, suisque hastis, quas Steinvara servavit, assumtis, in sylvam quandam equitat,

sín bíða; síðan gekk hann til klifs þess, er þjóðgata lá yfir ok býst þar fyrir. I Þambardal var eigi allt [f]) kyrt; Þorleifr hleypr ok segir sonum Þórarins at hann lá dauðr í dyrunum. Þeir spurðu hverr því vold [g]). Þorleifr segir. Síðan fóru þeir [h]) eptir Bersa ok stefndu it gegnsta til klifsins, ok ætluðu at komast fyrir Bersa, en nú er hann fyrir í klifinu, en er þeir komu nærr at honum, skaut Bersi spjóti til Álfs ok í gegnum hann; þá skaut Loptr til Bersa, hann brá við tavrgunni, ok hraut af; síðan skaut Bersi Lopt til bana, ok svå Skopta; þá er þetta var gert, komu heima-menn [i]) þeirra bræðra, veik þa Geirr [k]) aptr móti þeim [l]), ok fóru heim allir saman [m]).

XVI. KAP.

Eptir þetta vitjar Bersi Steinvarar ok stígr á hest sinn, ok kom [n]) heim áðr menn

f) valla, D. g) olli, R.; hefir valdið, Th. St.; hafi valdið, M. h) þeir fara þegar á eptir Bersa, R. i) heim-menn, D. k) þágeirr, C. l) M. *om.* veik þá Geirr a. m. þ. m) ok fóru síðan heim, M. n) komu, D.; komst heim í Saurbæ, R.

ubi in loco occulto Steingerdam cum equo relinquit, rogatque ut ibi se maneat; in clivum exinde, per quem via publica porrigitur, profectus ibi se continet. In Thambardalo non omnes quiescebant; Thorleifus eo festinat, filiisque Thorarini patrem cæsum in foribus jacere refert. Quærentibus quinam cædis auctor esset, indicat Thorleifus. Inseqvuntur exinde Bersium, et via ad clivum brevissima pergunt, Bersium præversuri, ast ille in clivo obvius, illis appropinquantibus, emissa hasta Alfum transfodit, et postquam ensis, quo Loptus Bersium petiit, ex opposito celeriter clypeo excidisset, jaculando insuper Loptum Skoptiumque interficit. His gestis, fratrum domestici adveniunt, quibus Geirr obviam it; omnes exinde una domum revertuntur.

CAP. XVI.

Bersius postea Steinvaram invisit; eqvum suum ascendens domum venit, antequam domestici surrexerant. Percontantibus iis de itinere ejus, exponit. Thordus Bersium, cum convenirent, quomodo conventus eorum

voru upp staðnir. Þeir spyrja um ferðir Bersa, en hann sagði. Þórðr spyrr Bersa, er þeir finnast, um fund þeirra, hverneg farit hafði. Þá kvað Bersi vísu:

Einnar beið úlfa grennir
andrán [o]) í dal Þambar,
fèll fyrir fræðaspilli [p])
framm Þórarinn rammi;
lífspell biðu lýðir
Loptr hnè Alfr [q]) ok Skopti,
þeir hlutu feðgar fjórir
feigð, kom ek einn til þeirra [r]). [44])

Eptir þetta ferr Oddr heim, en Steinvör er [s]) með Bersa. Þetta líkar Þórdísi illa. Þá var nokkut á föru [t]) virkit Bersa, en nú lèt hann bæta virkit. Svá er sagt at

o) andvan; B.; auðar án, C. p) fræða spillir, D. R. q) Alfar, B. r) er ek einn þá beygda, Th. s) fór, D.; fer, M. t) förum, D. St. R. Th.; forum, M.

---

[44]) Grennir, *a* grannr, *gracilis, attenuatorem notaret, si hic locum ejusmodi notio haberet, quod non videtur;* grennir *etiam dici posset a verbo* at grenja, *rugire, quæ significatio admittenda, si ea animalis natura (ut quorundam) ut ad prædam ululet, qua dè re mihi nil constat; unde* grennir *synon. vocis* granni *facere visum, quod*

successerit, interrogat. Tunc Bersius carmen composuit:

Unius fecit luporum vicinus
animæ jacturam in Thambardalo
cecidit auctore viro (me)
pronus Thorarinus Rammi (robustus).
Jacturam vitæ fecerunt viri
cecidit Loptus, Alfus et Skoptius;
illis accidit quatuor, patri cum filiis
mortis propinquitas, ad quos solus veni.

Posthæc Oddus domum revertitur, ast Steinvara apud Bersium moratur. Thordisæ hoc displicet. Castellum Bersii hoc tempore ruinam minabatur, ast id nunc reparandum cu-

---

homo significaretur, v. montibus vicinus, v. mente lupis propinquus, cfr. Str. 65. Fræða spillir *est doctrinæ memoriarum, carminum violator, quod s. de homine sic satis recte se gerente, qualis hic noster, sive de gladio, utut omnia turbante, quomodo apte satis atque usitate dici possit (cum hic gladius suum rite facere officium videretur) non satis liquet; unde* fræða *pro* frænda *omnino hic irrepsisse existimo: cognatorum sive cognationis verus violator ac vastator hic Bersius.* G. P. [*Lectiones codicis* Th. *originariam ultimi versiculi structuram conservare videntur:* (feigð) er ek eiņm þá beygða, ɔ:.... *cum solus ego eos incurvavi (prostravi).* F. M.]

engar yrði bætur eptir menn þessa. Liðu nú fram stundir. Eitt sinn er þau Þórdís ok Bersi töluðust við, (mælti)[u]) Bersi: þat ráð hefi ek hugsat at bjóða Ólafi Höskuldssyni barnfóstr. Hún segir: lítið er mèr um þat, lízt mèr þat mikill vandi, en úsýnn sæmdarauki. Þat er ok öruggt traust, en ek á sökótt, en gerum[x]) mjök aldri orpinn, segir Bersi. Ferr hann til móts við Ólaf, ok býðr honum barnfóstr. Þetta tekr Ólafr með þökkum, ok flytr hann Haldór heim með sèr, oc fær Steinvöru til fóstrs. Þetta líkar Þordísi illa ok skýtr undan peníngunum[y]). Bersi tekr nú mjök at eldast. Þat var enn einn tíma, at þíngmenn komu til Bersa; hann sat einnsaman, ok kom fyrr matr hans enn annarra manna. Bersi hafði graut, en aðrir menn ost ok skyr. Þá kvað Bersi vísu:

Bengiða hjó[z]) ek bráðir[a])
bláfiðruðum skára[b])
(kendr var ek[c]) mjök við manna

u) *sic*, R. Th. A. *om.* mælti. x) gerist, D. M. y) peníngum, R. z) *sic* R.; bjó, A. a) bróðir, D.; bræðra, St. b) *sic*, D. St.; skála, Th.; skrata, A. c) ok; D.

ravit. Ferunt istorum virorum cædes non reparatas fuisse. Tempora labuntur. Aliquando cum Thordisa cum Bersio colloqueretur, dicit Bersius: id consilium animum meum subiit, Olavo Höskuldi filio educationem offerre. Illa regerit: hoc mihi non arcidet, videtur mihi propositum istud difficile, incertumque utrum honor tuus inde augeatur. Bersius, id firmum, inquit, præsidium est, multæ vero causæ mihi decrepitæ ætatis seni incumbunt. Olavum deinde conveniens ei filii educationem offert. Grato animo acceptat Olavus. Haldorem deinde secum domum devectum Steinvaræ nutriendum tradit. Thordisa hoc ægre ferens pecunias subducit. Bersius interim valde senescit. Aliquando cum contribules Bersii ad eum venirent solus sedebat, cibus ejus priusquam aliorum, apponebatur, Bersii cibus erat puls, aliorum autem caseus et oxygalum. Bersius tunc carmen pepigit:

Paravi gladio prædarum
cærulipenni corvo
(nobilis fui valde virorum
cædibus) decadem semi-quartam;

morð) hálfan tavg fjórða;
tröll hafi[d]) líf, ef laufa
litag[e]) aldrigi bitrann,
beri þá brynju meiðar
brjót í haug sem skjótast. [45])

Haldór mælti: vega ætlar þú mann enn þá, fóstri minn! Bersi segir: sè ek manninn makligan til. Þórdís leyfði Vala bróðr sínum nytjar í Brekkulandi. Bersi lèt húskarla sína vinna heima, ok skipta[f]) engu við Vala. Haldóri þótti illa, er Bersi rèð eigi fè sínu. Eptir þat kvað Bersi vísu:

Liggjum báðir
í bekk saman

d) hafa, D. e) lit ok, D.; lít ek, St. f) skiptir, St.

---

[45]) Ben-giði, *gladius:* ben, *vulnus:* giði *forte aviculæ cujusdam appellatio; simile est* gjóðr, *milvus; an idem* kjói *non satis dicere habeo; certe hic etiam avis rapax et pugnax (corvo gracilior, cætera non minor, colore fusco s. subnigro) atque iracunda, unde* kjólyndr *dicitur homo asper et facile irritabilis; alâ ferire interdum solet pueros et canes, hinc* at kunna við kjóa leikinn, *hujusmodi certaminibus assvetum esse. Potest etiam hic* bengiða *esse dativus: avi sangvibibæ, et* bláfiðruðum skrata *v.* skára *ablativ. (instrum.) gladii cærulei ac politi.* Blár *cæruleus;* bláfiðraðr, *cærulipennis; cognatum est* blær, *m. g. aura, et perinde ac vox*

abeat in malam rem vita, si gladium
nunquam tingam acutum
tum viri inferant
fractorem (gladiorum) tumulo quam primum.

Hominem igitur, ait Haldor, nutritor mi! adhuc occisurus es. Scio, regerit Bersius, virum, qui meruit. Thordisa fratri suo Valio usuram fundi Brekkensis concesserat. Bersius domesticos suos absque ullis cum Valio commerciis domi operari fecit. Haldor ægre fert, Bersio possessionum suarum potestatem non esse. Bersius postea carmen composuit:

Decumbamus ambo
in scamno eodem

---

latina, tam de ventulo quam lævi quadam coloris resplendescentia dicitur, qualem etiam cæruleum quid fundentem in corvo videre est, unde et is Hromundo claudo in Ol. Tr. S. *et* Landn. bláfjallaðr *dicitur h. e. cærule levis, levigatus.* Ek fjalla um, *contrecto, manibus tero et adorno, a quo non longe abeunt Dan.* föler *et Lat. polio.* Slèttfjallaðr, *planus, lævis.* Ek felli *verbum fabrile, asseres compingo, unum ad alterum, demtis inæqualitatibus, adapto;* felling, *commissura.* Skari *v.* skári *a v.* ek sker, *seco, sector;* ben-skári, *avis vulnerum rimatrix.* Skári, *sectio, quæ falce fœnaria fit;* torfskeri, *instrumentum cespiti effodiendo. Aquilæ appellationum poeticarum una est* undskornir, *a vibicibus secandis.* G. P.

Haldór ok ek
hvergi færir
höfum engi þrek [g]),
veldr æska þèr
en elli mèr;
þess batnar þèr
en þeigi mèr.

Haldór mælti: illa hugnar mèr við Vala.
Bersi kvað vísu:

Veit ek at Vali beitir
[vegstórr töður [h]) orar,
oss [i]) vill heldr enn hvassi [k])
hjálmnjótr troða und [l]) fótum;
opt [m]) hefi ek ýfst þá er heiptir
unn-sólar [n]) galt ek runnum
rauð ek á brynju beiði
benja linn of [o]) minna. [46])

Ok enn kvað hann:

Kominn er ullr við elli
avlna [p]) grjóts af fótum

g) R. *om.* höfum engi þrek. h) vegstortötur, St. i) *deest in*, D., St. k) hvössum, D., St. l) und *deest in*, D., St. m) *deest in*, D. n) undsólar, A., sjólar, D.; undsólar galt ek lundum, R. o) fyri, R. p) *vel*, avlva; autur, St.; örvahrjóts, R.

---

[46]) Vegstór, *nimis honorificum videtur;* verkstór *ap-*

Haldor atque ego
nil potentes,
robur nobis deest:
tibi propter juventutem
mihi propter senectutem,
sed convalesces quidem tu
ego autem non idem.

Haldor dixit: Valium aversor. Bersius cecinit:

Scio Valium pastui habere
magnificum campos nostros stercoratos,
nos vult majorem in modum acer ille
vir cassidiger sub pedibus conculcare.
Sœpe indignatus sum, cum injurias
viris rependi,
rubefeci in loricato (hoc v. illo)
gladium de causa minore.

Et adhuc cecinit:

Excessit in (prœ) senio
vir pedibus

---

tius sederet; nec arridet. Und-sól, *quod solem vulnerarium sonat; puto poetam potius dixisse* unn-sól, *quod aurum notat, et sœpe ad viros designandos adhibetur, et consonantiam hoc loco altero dat meliorem.* G. P.

mart verðr gegni gautum [q])
geirfitjar [r]) nú sitja;
þótt skjaldviðir [s]) skáldi
skapi aldr í gröf kaldann,
fyrr ríð [t]) ek hjálms á [u]) hólmi
hríðvönd [x]), enn ek því kvíða [y]). [47])

Haldór mælti: lítt eldist þú enn í huginum [z]), fóstri minn! Þau Steinvör ok Bersi talast við. Bersi mælti til hennar: ráð skal setja ok þurfu við þín at [a]). Hún segir þat skylt, slíkt er hún mætti at gera. Þú skalt [b]) láta þik áskilja við Þórdísi um mjólkur ketil, ok halda á þar til er þið

q) veit ek of geira gautum, R. r) geirfitjaðir, R. Th. s) *sic recte* R. Th.; skyrviðir *cæt.* t) rýr, D., St.; rèð, R.; rauð, Th. u) at, R. x) hríðnámið, D., St. y) kvíði, B., D. z) hugnum, D. a) því at leyna, *quod occultandum*, M. St. Th. b) R. *add.* *(recte)* segir hann; Th.; segir Bersi.

---

47) Ölva grjót *quid sit nescio, unde* örvagrjót *dixisse poetam, dubitandum vix videtur* ɔ: *sagittarum lapides, qui esse possunt vel ipsæ sagittæ, lapillorum instar missæ ac volantes; vel arma, harum ictus perinde ac saxa excipientia ac repellentia.* G. P. [Avlna- *vel* Ölna-grjót, *alni sive lignorum lapilli i. e. sagittarum vel hastarum cuspides, qvæ olim revera lapideæ fuerunt.* F.M.] At sitja, *sedere,*

multas ferre injurias
nunc virum cogitur.
Quamvis viri poetæ
ætatem in sepulcro statuant frigidam,
prius rubefaciam in arena
gladium, quam id metuam.

Non multum adhuc, ait Haldor, tuus, nutritor mi! animus senescit. Colloqvuntur Steinvara et Bersius. Consilium, ait hic, capiendum, quod ut efficiatur tui auxilii indigemus. Debitum, regerit illa, si quid prodesset. Bersius, cum Thordisa, inquit, de aheno lacte pleno dissideas, et idem, do-

---

prisca elegantia, cum dativo personæ et accusat. rei, ut: þeim eðr þeim, þá eðr þá óhæfu; *mox hic cap.* 13: ok er slíkt öngvum manni sitjanda, *ferendum, concoquendum;* Arni biskup fèkk 2 brèf um sumarit, ok sat bæði, (Þorláks S.) Skirviðir, *a* skirr, *scutum, a v.* at skirra, *impedire etc. ut* skirra vandræðum, (Laxd. S.); *scutum tela retundit.* Hjálmr, *galea; ejus* hríð *(nimbus) prælium; ejus* vöndr *(virga) gladius.* Kvíða, *prisca et pulchra terminatio* 1[mæ] *pers. sing. num. conj. præs. ut in* Skírnis för: áðr ek ríða heim hèðan, *et alias non admodum raro; hodie, nisi quis ex instituto veteres imitetur, in usu non est, sed* i *v.* e *lene, ut* elski, gángi; *in præterito ejusd. modi etiam (hodie) sæpius, ut* hefða, lifða *etc.* G. P.

sláit niðr, mun ek þá til koma ok mæla allt eptir henni; síðan skaltu fara til Vala ok segja þínar hrakníngar. Þetta fór eptir því sem Bersi setti ráð til, ok kom hún til Vala, ok segir sínar [c]) eigi slèttar, biðr Vala fylgja sèr um klifit. Hann gerir svâ. Þá er Vali vill aptrhverfa koma þeir Haldór ok Bersi í mót honum; Bersi hafði höggspjót í hendi ok staf í annarri, en Haldór Hvítíng; [þegar Vali sèr þá, snýr hann í mót þeim ok höggr til Bersa. Haldór komst á bak Vala ok beitir á hásinar [d]) honum Hvítíngi [e]); þá bregðr Vali hart við ok snýr í mót Haldóri, þá setti Bersi spjótið í milli herðanna, var þat hans banasár; síðan setja þeir upp skjöld hans at fótum honum en sverð at höfði, ok breiða á hann vararfeld hans, ok eptir þat stíga þeir á bak ok ríða um V bæi, ok lýsa víginu á hendr sèr, ok ríða heim síðan. Fara menn ok búa um Vala, ok heitir þar síðan Valafall [f]), er hann var

c) R. Th. *add.* ferðir. d) hálsinn á, Th. St.; hálsinn með, M. e) *a [deest in,* D. f) Valafell, R.

nec lac effunditis, retineas, quo facto adveniam, omniaque ad arbitrium ejus dicam; conveniens exinde Valium injuriam tibi illatam narato. Hæc juxta consilium Bersii facta sunt; illa convenit Valium res suas haud faustas fuisse indicans, rogatque ut per clivum se comitetur; quod etiam fecit. Valio redituro Haldor et Bersius obviam veniunt; Bersius altera manu lanceam, altera baculum tenebat, Haldor vero Hvitingum gestabat. Quos cum videret Valius, obviam it et Bersium ictu petit. Haldor pone Valium stans, nervos in poplite Hvitingo scindere vult. Valio repente ad Haldorem converso, Bersius mortiferum vulnus inter humeros hasta sua inflixit; clypeo exinde ad pedes ejus gladio vero ad caput erectis, pannoque cadaver superinduto, equos suos ascendunt, in quinque prædiis se cædis auctores declarant et domum exinde vehuntur. Eunt posteà, qui Valium inhumarent; locus ubi cæsus est audit exinde Valafall. Haldor

drepinn. Haldór var nú XII vetra gamall[g]) er þessi atburðr gerðist.

XVII. Kap.

Þorvaldr hèt maðr ok var Eysteinsson, ok var kallaðr tinteinn[h]); hann var maðr auðigr ok hagr, skáld ok engi skörúngr í skaplyndi. Bróðir hans hèt Þorvarðr, er bjó norðr í Fljótum; þeir voru frændr margir, ok var sá kynsþáttr kallaðr Skíðíngar, ok hafði litla mannheill. Þorvaldr tinteinn[i]) bað Steingerðar, ok at frænda ráði var hún honum gefin, ok ekki með hennar mótmæli; þetta var samsumars ok Steingerðr gekk frá Bersa. Þessi tíðindi frèttir Kormakr ok lætr sem hann viti eigi; litlu áðr hafði Kormakr flutt varnat sinn til skips ok ætlaði utan, ok báðir þeir bræðr. Einn morgun snemma ríðr Kormakr frá skipi[k]), ferr at finna Steingerði, ok talar við hana; biðr hana gera sèr skirtu. Hún kvað enga þörf[l]) kvâmu hans, kvað Þorvald eigi mundu þola hefndalaust, eða frændr hans. Kormakr kvað vísu:

g) *deest in*, D. h) tvítenni, D., St., M. i) tintenni, D., St., Th. k) sínu, *add.*, D. l) R. Th. *add.* á.

duodecim annos natus erat cum hæc gererentur.

Cap. XVII.

Thorvaldus, filius Eysteinis, cognominatus Tinteinn, vir erat dives, faber, poeta, ast nequaquam animosus. Frater ejus Thorvardus septentrionem versus Fljotis habitabat. Multi erant cognati; familia (pr. ramus prosapiæ) ista, quæ dicta est Skidingi, favore aliorum eguit. Thorvaldus Tinteinn Steingerdæ nuptias ambiit, quæ cognatorum consilio, ipsà haud repugnante, ei desponsata est. Hoc eadem æstate, qua Steingerda Bersium dereliquit, accidebat. Cum Kormakus hæc nova audiret se nescire simulat. Paulo ante Kormakus merces suas ad navem vexerat, ad exteros cum fratre navigaturus. Die quodam mane Kormakus a nave equo vectus, Steingerdam convenit, rogatque ut indusium in usum suum conficiat. Regerit illa: adventu ejus neutiquam opus esse, addens, Thorvaldum cum cognatis suis absque vindicta id non toleraturum. Kormakus cecinit:

Máka ek hitt of hyggja [m])
hví þú skyldir virða [n])
gullhlaðs geymi-þella
gefin tindráttar [o]) manni [p]);
trölla [q]) má ek of teya [r])
tanna silki-nanna
sízt þík fastnaði frægja [s])
faðir þinn blotamanni [t]). [48])

Steingerðr mælti: auðheyrðr er fjandskapr í slíku, ok man ek segja Þorvaldi hróp þitt, ok er slíkt engum manni sitjanda. Þá kvað Kormakr:

Þarftaðu [u]) hvít [x]) at hætta
hlín skrautligrar [y]) línu

m) Uggi ek hitt of hyggju, R. Th. n) vildust, Th. o) tvídrátta, D. p) líndráttar svíni, R. Th. q) trölli, R. Th. r) teygja; St. s) fræga, St.; frægi, R. Th. t) blótmanni, D.; blótnaðri, R. Th. u) þarftu á hitt, R.; þarftaðu á hitt, Th. x) hitt, D. St. y) skrautligra, D. St.

[48]) Traulla, trölla ɔ: trauðla *et hoc iterum* trauðliga *a* trauðr *tardus, invitus, qui ægre ad aliquid adducitur.* Teya *v.* teja, *dictum videtur pro* þegja, *propter metrum.* Tanna, *videtur esse pronomen demonstr.* (að) tarna ɔ: *hocce, præterquam in quotidiano sermone, non admodum in usu;* tanna *a* tönn *v.* tanni, *minus commode locum hic*

Cogitare (intelligere) id non possum,
cur tu fieres,
o fœmina! (aurei frontalis servatrix)
data viro stanniduco.
Ægre tacere possum
hac de re, o byssigera!
ex quo te despondit celebrem
pater tuus viro (stanni) liquefactori.

Steingerda dixit: in his hostilitas elucet; calumniam tuam, quam nemo quietus ferre potest, Thorvaldo referam. Kormakus tunc versum fudit:

Non opus est tibi, candida! minari
nympha pulchri lini,

---

invenire videtur. Síz ɔ: síðan, *ex quo, contractum videtur ex* síð *et* es. Blota-manni: blautr, *mollis;* bloti, *mollities. Intelligitur vir metallum emolliens, vel etiam animo mollis; et quidni* tinblotamanni, *viro stanni emollitori v. liquefactori?* Blotamaðr *est in* Skálda *inter convicia, vix, puto,* blótamaðr, *cum sacrificia haberentur legitima, sed ex rationibus prædictis, et forsitan hinc primum ortum.* G. P. [*Notandum tamen h. l. quod sacrificia occulta, ut homicidii, veneficii vel magiæ illicitæ suspecta, etiam ipso ethnicismo durante, Islandis prohibita fuerint; addo quoque Skaldam a viro christiano inter christianos compositam esse.* F. M.]

(vèr kunnum skil [a]) skepja)
skíðínga mèr níði [b]);
naddhríðar skal ek níða
njót svá at steinar fljóti;
nú hefi ek [c]) illan enda
Eysteins sonum leystan. [49])

Eptir þetta skilja þau með engri blíðu, ok fór Kormakr til skips.

XVIII. Kap.

Þá er þeir bræðr lètu úr læginu, kom upp hjá skipinu hrosshvalr, Kormakr skaut til hans pálstaf [d]), ok kom á hvalinn ok söktist, þóktust menn þar kenna augu Þorveigar; þessi hvalr kom eigi upp þaðan í frá, en til Þorveigar spurðist þat, at hún lá hætt, ok er þat sögn manna, at hún hafi af því dáit. Síðan sigldu þeir á haf ok komu við Noreg. Í þann tíma rèð [e]) Hákon aðalsteinsfóstri Noregi; þeir bræðr fóru skjótt á konúngsfund, tók konúngr vel við þeim, voru þeir þar um vetrinn,

a) sköp, R. Th. b) *skíðíngum svâ hlýði*, R. Th. c) bind ek svâ, R. d) stálstaf, M.; R. *om. utrumqve*. e) þar fyri, R.; *om. poster.* Noregi.

(nos res intelligimus v. rependere novimus)
Skidingorum mihi opprobrium.
Ego virum carmine proscindam
ita ut lapides natent.
Nunc malum finem
Eysteinis filiis solvi (v. rependi).

Posthæc sine blanditiis ab invicem discessis, Kormakus ad navem redit.

Cap. XVIII.

Cum fratres solverent, apud navem rosmarus emergebat, quem Kormakus pala jaculatur offenditque ut demergat; videbantur sibi oculos Thorveigæ ibi agnoscere. Balæna ista exinde non emergebat, rumor autem ferebat Thorveigam morti vicinam decumbere, atque hoc ei mortem attulisse. Posthæc alto commissi Norvegiæ oris allabuntur. Haco Adalsteinis alumnus eo tempore Norvegiæ præfuit; fratres cito regem conveniunt, qui benigne eos excipit; hyemem ibi transigunt magno honore habiti. Æstate sequenti mi-

---

49) Þarftattu, *non opus est tibi, nihil ages minitando.* Hlín-lína, *h. e. linigera, linisua, linilava, it. pictrix.* G. P.

vel virðir. Um sumarit eptir leggjast þeir í hernað, ok vinna mörg stórvirki; sá maðr var í fèlagi með þeim, er Sigurðr hèt, þýðverskr [f]) maðr ok vel borinn; þeir gerðu víða upprásir. Einn dag er þeir voru á land uppgengnir, komu at þeim bræðrum XI [g]) menn, ok sóttu at þeim; lauk svá þeirra viðskiptum, at þeir bræðr II sigruðu hina. Eptir þat fóru þeir til skipa, þóttust víkíngarnir mundu hafa látið þessa menn, en fagna nú því er þeir komu aptr með sigri ok fè. I þessari ferð fengu þeir bræðr mikla frægð. Leið á sumarit ok var komit at vetri; þeir vildu þá halda til Noregs, fengu veðráttu kalda, lagði hrím í seglit; þeir voru jamnan mjök frammi bræðr. Þa kvað Kórmakr vísu:

Skáka verð ek [við skarði [h]),
skáld á búð til kalda,
fjöll eru fjarðar kelli
faldin [i]) hrím á tjaldi;
vilda ek áttræðar valdi [k])
væri aungu hæra [l]),

f) *sic* D., St., M., R. Th.; þvíeskr, A. g) 12, M. R. Th. h) vegskarði, St.; vèr skarði, C, D. Th.; skáka verð ek enn skarði, R. i) ok *add.*, R. Th. k) vildak valtróðu valdr, R. Th. l) í aungu hærri, R. Th.; v. a. hærra, D. St.

litiam suscipiunt multa patrantes facinora. Socius illis erat Sigurdus, natione Germanus et stirpe generosa ortus; a nave prædandi animo passim excurrunt. Die quodam eos in continentem egressos undecim homines adoriuntur, eum vero finem habuit certamen ut fratres hostes undecim superarent; quo facto ad naves redeunt; piratæ hos viros jam periisse autumabant, unde nunc ipsis cum victoria et præda redeuntibus admodum lætantur. Hoc iter fratribus laudem magnam paravit. Æstas labitur et hyems appropinqvat. In Norvegiam tunc cursum directuros aer frigidus supervenit, velumque pruina obducitur. Fratres jugiter inter primos erant; Kormakus tunc cecinit:

Eludere mihi necesse est damnum,
possidet poeta mansionem nimis frigidam,
montes (cacumina) sunt navi
superne tecti (tecta) pruinoso tentorio.
Optarem Tinteinum,
nihilo esse superiorem

hann er til latr frá ljóssi [m])
lín-beðjar [n]) gná sinni. [50])

Þorgils mælti: getr þú hennar nú jamnan, en þá vildir [o]) ei fá hennar, er buðust kostir á. Kormakr segir: meirr olli því vándra vetta [p]) atkvæði, enn mín mislyndi. Nú sigldu þeir at hömrum nokkurum, hlóðu seglum við mikinn háska. Kormakr mælti: vel mætti Þorvaldr tinteinn [q]) hèr

m) ljósi, D., St. n) lin beðrar, C. o) þú *add.*, D., St., R. Th. p) vætta, D., M., R. Th. q) tvítenni, D., St.

---

[50]) Skáka, *e re lusoria, o: ludo latrunculorum petitum, ubi etiam fit* skarð, *apertura, hiatus, uno militum interfecto, quod damnum commoda ac provida alicujus militis collocatione vel prœcavetur v. resarcitur;* at skáka úr horni *(ex angulo) et* í skjóli *dicitur, cum quis aliena fretus fiducia adversus alium proterve agit v. loquitur, quemadmodum de agno lupo convicianti habetur in fabula.* Ver *factum forte ex* ur. Fjöll, *montes; videntur intelligi vela, cacuminum instar altius eminentia, neque non hic proprie dictorum montium (ubi etiam cælum undique et undique pontus) mentio ulla.* Fjarðar kellir, *navis, v. a frigore* (kulda, kuli, kælu) *v. pro* kyllir, *concavum quid, ut vas v. saccus, et navis alia satis curta, dicta* trèkyllir, Landn. & Grettla; *it.* kellir, *galea.* Hríma, *pruinarum.* Hrím á *minus videtur commodum.* Falðinn, *adject. quasi*

ille nimis segnis est ad recedendum
a candida sua uxore.

Nunc, ait Thorgils, perpetuo ejus mentionem facis, cum autem occasio affulgeret, eam uxorem ducere recusasti. Kormakus regerit: magis in causa erant malorum geniorum effata quam meus dissensus. Ad præruptos quosdam scopulos deinde navigantes, inter magna pericula vela colligunt. Kormakus dixit: non abs re esset, Thorvaldum Tinteinem hic apud nos constitui.

---

peplatum dicas; hjálmi faldinn, *galea tectus,* Njála. Attræðar *quid sibi velit, nescio;* áttræðr *dicitur senex octogenarius ratione annorum; saxum s. mons, profundum, lignum, navis, respectu mensuræ, cujusmodi rerum hic nihil. Videtur a. hic* valdi, *dominum notare, et Thorvaldum Steingerdæ maritum designare, ad quam omnino pertinere censeo genit.* áttræðar *quacunque demum depravatione, forte ex* ástreiðar *v.* ástráðar *ab amore exhibendo v. provocando; certe eam, utcunque se habeat verbum, intelligi, ostendunt, quæ mox seqvuntur, Thorgilsis verba.* Linnbeðjar gná, *nympha aurigera, habet autem hanc lectionem cod. Thing. eamque haud dubio h. loco optimam ac legitimam.* Latr, *deses, a v. ni fallor,* at láta, *omittere.* G. P. [*Nota lectiones codicum R. Th.:* vildak valtróðu valdr ɔ: *optarem præstantis mulieris possessorem ɔ: Tinteinum.* F. M.]

vera hjá oss. Þorgils svarar brosandi: þat er líkara at hann uni nú betr [r]) í dag enn vèr. Eigi er þá sem skyldi, segir Kormakr. Litlu síðar tóku þeir Noreg.

XIX. Kap.

[s]) Meðan þeir höfðu brottu verit, var orðit höfðíngja skipti. Hákon var látinn en Haraldr gráfeldr í stað kominn; vingast þeir [t]) við konúng. Hann tók þeirra máli vel. Þeir fóru með konúngi til Írlands, ok áttu þar orrostur [u]). Þat var eitt sinn er þeir höfðu uppgengit með konúngi, ok kom mikit lið á móti þeim [x]), ok þá er samanlaust liðinu, kvað Kormakr vísu:

> Uggi ek lítt þó leggi
> landvörðr saman randir
> (varat virðar stærri
> vellauðigr) mèr dauða;
> meðan skerjarðar skarði
> skorð man ek fyrir norðan
> (hvess ok ángrar sú sessi [y])
> sótt Þorketils dóttur [z]). 51)

r) við *add.*, R. Th. s) M., *add.* I Noregi hafði þat tilborit at á *(In Norvegia acciderat, qvod etc.)* t) bræður *add.*, R. u) orrostu, D. x) *sic*, R.; konúngi, A. y) sú hnoss er ángrar sessi, R. Th.; sú hvöss etc., R. z) dóttir, St.

Ad hæc Thorgils subridens: verisimilius est, inquit, eum hodie magis quam nos contentum esse. Si ita, inconveniens est, regerit Kormakus. Paulo post Norvegiam delati sunt.

Cap. XIX.

Dum abfuerant, mutatio principum facta erat, Hakoni nempe mortuo Haraldus Grafeldus successerat. Regis amicitiam sibi conciliant, qui benigne eos excipit. Seqvuti ipsum Hiberniam pugnis ibi interfuere. Aliquando ubi cum rege escenderant, magno exercitu regi òbviam veniente, cum utrinque congrederentur, cecinit Kormakus:

Parum mihi timeo, quamvis conjungat
rex clypeos
(non extitit (alter) honore major
(cimeliis dives) mihi a morte.
dum (ego) maris dirutor
fæminæ in septentrione memini
(acuit, et ægritudinem adfert illa sedenti,
morbum) Thorketilis filiæ.

---

[51]) Virðar *videtur esse genit. a nominat.* virð *f. g. quod idem est ac* virdt, virðíng ɔ: *honor; potest etiam esse nominat. regem designans honoratum et alios honore adficientem, m. gen. Si*

Þorgils mælti: aldri kemr þú í þá[a]) mannraun, at þèr komi eigi jafnan í hug Steingerðr. Kormakr segir: allítt[b]) fyrnist mèr þat enn[c]). [d])Þessi orrosta var mikil, fèkk Haraldr konúngr ágætan sigr; hans menn ráku flótta; þeir bræðr voru staddir báðir saman, snèrust þá í mót þeim IX[e]) menn; þeir börðust um hríð. Kormakr kvað vísu:

Skjótt munum[f]) skarði herðnir
skulum[g]) tveir banar þeirra
alls annskotum[h]) hrinda
hjördrífr[i]) níu fjörvi;
meðan góð-leiðum[k]) gáða[l]),

a) svâ í, D. b) *Periodum:* Þorgils-enn *om.* M. c) altíð, St. d) R. Th. *om.* enn. e) 11 (XI), M. f) munu, R. g) skulu, D., St., R. Th. h) andskotum, D. R. Th.; handskotum, St. i) hjördeyfar, R. Th. k) góðlindum, D. l) gæða, R.

---

legas stæri, *oportet id esse dativ. a nomin.* stærir, *quod esset amplificator, sc.* virðar *s. honoris; sed tum nihil memoratur, quod illi esse, v. adesse negaret verbum* varat; *it.* varat virðar stærir vellauðigr *non erat honoris amplificator dives; alienum satis! adeoque primo v. secundo loco indicatus sensus, proximus vero videtur.* Vellauðigr *utrum parenthesi includas an extra eam ad antecedens* landvörðr *referas, vix argueris.* Sker, *scopulus; ejus* jörð, *mare; ejus* skarði, *sulca-*

Nunquam, ait Thorgils, in eo constitueris periculo, quin tibi in animum veniat Steingerda. Non, regerit Kormakus, mihi adhuc e memoria excidit. Acris hæc erat pugna, rex Haraldus egregiam victoriam reportavit, militesque ejus fugatis institere. Fratribus in loco eodem constitutis novem homines obviam retroeunt. Certant aliquantisper. Kormakus versum fudit:

Cito suo cum damno armis petentur
duo illorum occisores erimus,
siquidem manibus tela mittunt,
jaculatores novem vita privandi;
dum bonum iter illa attenta

---

tor, eversor, nauta, classiarius. Skorð *f. g. mulier, dictione semiplena.* Hvess ɔ: hvessir, *acuit.* Sessi, *dativ. a nom.* sess, *sedile;* sessi, *sessor, assessor, consessor, m. g. utrum assumatur, sensus erit, eam desideratam amasio magis quieto, quam occupato et inter pericula constituto incommodare, et eo forte etiam mors dulcior ac minus metuenda. Levavit Ragnar et alii dolorem piratica.* Þorketill, *nom. viri pro quo invaluit contractum* Þorkell *quod et de similiter terminatis est observandum, unde Dat.* Þorkatli, Hallkatli *etc. etiam in prosa obvius. Autor Scaldæ hic epenthesin facit, sed minus bene. Lectio* dóttur *admittit parenthesin præcedentem, non item* dóttir. G. P.

grunnleit, sú er mèr unni,
gengr at glæstum bíngi
gullseim[m]) njórun[n]) heima. [52])

Þorgils mælti: þar kemr þú[o]) optast niðr[p]). Þeirra orrosto lauk svá, at þeir bræðr fengu sigr, en hinir fèllu IX; þeir tóku þar fyrir mikit lof af konúngi, ok mǫrga sæmd aðra. Þeir bræðr voru með konúngi í herferðum jafnan; þá fann Þorgils[q]) at Kormakr svaf lítið jafnan, ok spurði hví þat sætti[r]). Þá kvað Kormakr vísu:

m) gulleim, R. n) njörva, Th.; hjörva, R. o) *sic*, D. R., Th.; þó, A. p) *verba*: þorgils-niðr *om.*, M. q) konúngr, B. D. St. M. r) hvat því olli, R.

[52]) *Quoniam cum lectionibus convenire mihi non potest, cogit v. invitum necessitas ad conjecturas me convertere; hic ergo meus, nescio an etiam poetæ, sensus:* Skjótt munu (með) skarði níu hjördrífr hernir fjörvi, alls þeir hrinda handskotum; (við) tveir skulum þeirra banar (verða). *Hactenus prior pars.* Hernir, *adject. nom. plur. m. g. a sing.* herinn, *quod active notat hominem militiæ deditum, alios impugnantem; passive: impugnatum et adjecto auferendi casu (ut h. l.) re aliqua vi privatum.* Hjördrífa, *gladiorum nimbus f. g. per synthesin masculino junctum, hic per metonymiam autores nimbi notat. Ex* andskotum *feci* handskotum, *poscente Lit.* h *metro et adstipulante sensu. Posterioris partis ordo minus est turbatus; de vocibus ita*

facilis quæsitu, quæ mihi favit,
tendit ad ornatam culcitram
auro decora mulier (domi).

Sæpissime, ait Thorgils, idem finis est. Certamen fratrum victoria finitur, cæsis hostibus novem; laudem ejus causa cum vario honore a rege reportavere. Fratres regem militantem jugiter sequebantur. Comperit interea Thorgils Kormakum parum dormire, unde, quænam causa sit, interrogat. Kormakus tunc cecinit:

---

sentio: góðleið *v.* góðleiði. *bonum iter v. facile, expeditum;* góðleiðum *est ablat. plur. ubi etiam separatim legi potest* um, *redundante ut passim, et cum verbo* gengr *conjungi; item ejus loco* in *v.* hin *demonstr.* Gáða: ek gái (að) *attendo; unde* gáðr, *sobrius, non iratus, mentis rite compos;* ek gái, *proprie, eo, incedo;* gái að, *eo visum, attendo.* Grunnleit, grunnr, *non profundus, dicitur de aqua, nive, vase, scrinio etc.* grunnleitr *ergo, non in profundo quærendus, in summo v. prope littus, in vadis inveniendus. Spectabilis Steingerda inter fæminas.* Bíngr *v.* býngr, *sedes muliebris pulvinis suffulta, alias* dýngja. Gullseim *mihi idem est ac* gullsæm *(metri causa) v. sup.* helsissæm. Beima, *hominum s. virorum, quorum* njórun *s. nympha dici quidem potest forte mulier, minus tamen usitate; forte dixit poeta* heima, *quod est domi, voce* njórun, *quod interdum fit, solitarie posita.* G. P.

Brim gnýr, brattir hamrar
blálands [s]) Haka strandar [t]),
allt gjálfr eyja þjálfa
út líðr í stað víðis;
mèr [kveð ek [u]) heldr of [x]) hildi
hrannbliks enn þèr miklu
svefnfátt svaurva [y]) gefnar
sakna [z]) mân ek ef ek vakna [a]). [53])

Kann ek þat segja þèr, bróðir! at ek lýsi útferð minni til Íslands [b]). Þorgils mælti: miklu er fyrir fætr þèr kastat, bróðir! ok eigi veit ek nú til hvers dregr. Þegar konúngr verðr víss [c]) farfýsi Kormaks, þá kallar konúngr Kormak til sín, ok segir

s) blásandi, D. S. R. Th. t) strandir, R. u) kveðr, D. St. R. Th. x) af, R. Th. y) sauma, R. Th., snavrva, D. St. z) *sic*, D. St.; sanna, A. a) sakna ek opt þá vakna, R. Th. b) R. *add.* í sumar (*hac æstate*). c) varð var við, R.

[53]) Haki, *rex maritimus s. maricola; ejus cærulea regio et ora, mare; ejus arduæ rupes s. montes, fluctus prægrandes.* Þjálfi, *nomen viri proprium in Edda, a cujus cognomine aliquo dictæ videri possunt insularum Norvegicarum quædam* Þjálfaeyjar, *quarum tota freta, recedente mari, extrorsum fluere dicitur in (consistentem) oceani latitudinem; dicitur enim mare* víðir *a latitu-*

Fremunt fluctus decumani, ardui (aquæ)
montes
cæruleæ regionis Hakii oræ,
totum mare insularum Thjalfensium
extrorsum fluit in locum oceani.
Dico, mihi magis ob mulierem
quam tibi multo
somnum abesse; foeminam,
si evigilavero, futurum est ut desiderem.

Indico tibi, frater! me in Islandiam rediturum. Thorgils: magna, inquit, gressus tuos, frater! infortunia circumdant, nescio præterea qvousque nunc fata te trahant. Rex de Kormaki redeundi desiderio certior factus, eum ad se arcessit dicitque eum im-

---

dine, et staðr *non modo locum notat (quæ tamen significatio neque hic absurda) sed et consistentiam et firmitatem, e. gr. gladii (vid.* Svarfdæla) *ferramenti alicujus* (staðgott, eðr staðr í því), *item animi, ut* hann varð staðlaus, *animum abjecit, metu exanimabatur. Potuit etiam poeta locum designans uti vocabulo* stöð *f. g. pulchro sane, et tam in prosa quam carmine usitato, nec admodum trito.* Steina sörvi, *ornamentum collare mulierum; dicitur et* steina sverfa *in gen. fœm. (vid.* Hálfd. Eyst. S.) *unde utravis lectio proba agnoscenda.* G. P.

hann úvitrliga gera, ok letr hann ferðarinnar, ok tjár þat ekki; rèðst hann til skips; í útláti fengu þeir veðr hvast ok áföll stór, ok brotnaði ráin. Þá kvað Kormakr vísu:

Era mèr sem Tinteini [d])
trauðr er vás [e])-fara kauði
skjart [f]) er hann við þys þenna
þrjótr myk [g])-sleða brjóti [h]);
(þá er alsnjallir allir
oddregns stafar [i]) fregni)
í Sólundar [k]) sundi
sundfaxa rá bundinn. [54])

Þeir láta í haf ok þola harða veðráttu, ok

d) svo tintanni, R.; sem Tintenni, Th. e) vos, D. St. f) skjark, St. Th.; skark, R. g) mik, D. St. h) brjóta, D. i) *vel* stafat; oddregnar stafar, D., St.; oddregnir, A *monstrare videtur.* k) Somundar, D.; Sölmundar sandi, Th.; Sólmundar sandi, R.

---

[54]) Ek bind ei saman seglrá í Sólundar sundi, likt sem þræll bryti myki-sleða fyrir Þorvaldi tinteini; *cætera parenthetice incurrunt.* Vásför *idem quod* vosför, *ubi multo imbre madendum.* Skjarr, *fugax, pavidus, aversabundus;* skjart *adv. inde.* Þys, *festinatio, item iter facientium globus v.*

prudenter agere, iterque dehortatur, ast sine fructu. Navem ingressi solvunt, tempestatemque magnam cum ingentibus injectis fluctibus patiuntur, ita ut antenna frangeretur. Kormakus tunc versum fudit:

Non mihi perinde est, ac si Tinteino
(ægre se committit itineribus duris bambalio,
aversatur ille hanc trepidationem)
servus traham stercoriam frangat,
(quod claris omnibus
viris sit audiendum)
in freto Solundensi
navis antenna colligata.

Mari se committentes ab adversa tempestate premuntur; fluctibus ingentibus in navem ali-

---

turma (Grettla). Þrjótr *a v.* ek þrýt, *deficio; mik* þrýtr þat eðr þat, *defit mihi;* skulda-þrjótr, *qui ad penuriam redactus nominibus non est solvendis, quales quod sæpe ad fraudes convertantur;* þrjótr, *inter convicia esse cæpit, et speciatim hominem contumacem (quales sunt servi) significare.* Oddregn, *mucronum pluvia; ejus* stafr *(baculus) vir; hoc l. est fæm. gen. alias sæpiss. neutrius; vel potius* oddregna *gen. plur. a* regn *n. g.* G. P.

eitt sinn er komit hafði mikit áfall, voru menn vâtir [l]). Þá kvað Kormakr vísu: [m])

Veit hinn er tin tannar [n])
trauðr sæfara inn blauði [o])
stundum ilm fyrir yndi
ógerva þèr saurva [p]);
hvar eldfaldin alda
opt gengr of skör dreingjum,
hann á vífs at vitja [q])
varmabauð [r]) á armi. [55])

Þeir hafa harða útivist ok koma um síðir utan at Miðfirði; þeir kasta akkerum nær landi; þeir sjá á land upp hvar kona ríðr. Kormakr kennir Steingerði, ok lèt skjóta báti, ok rær til lands, géngr skjótt frá skipi ok fær sèr hest, ríðr til móts við

l) dasaðir, R. Th.; þreittir, D., St. m) *hanc integram periodum om.* M. n) tvítennir, D.; veit ek hann tintenni, Th.....; tintanni, R. o) menn blauðir, D. St. p) svörva, D. q) vilja, D. r) varmabands, D.; varmabauðs, St. R. Th.

---

[55]) *Ordo:* Hinn er tannar tin (trauðr sæf. inn blauði) veit stundum ógjörva (ɔ: ógjörla) fyrir þèr, savrva yndi-ilm! hvar eldfaldin alda gengr opt of skör drengjum. Eldfaldin, *particulis sc. in tenebris lucentibus;* mauru eldr. *s.* maurildi. *Statuatur per me quicquid placuerit de* ermar ilmi *supra*

quando injectis homines madefiunt; Kormakus tunc cecinit:

Parum accurate novit, qui stannum admordet
ægre mari se committens, ille pusillanimis,
interdum præ te
dulcis fœmina,
ubi ignipepla unda (igneo apice)
sæpe caput supergrediatur virum;
habet ille, quem visitet
calidum fotum in mulieris armo.

Adversis diu ventis jactati extra Midfjordum prope littus tandem anchoras demittunt. Conspiciunt fœminam in terra equitantem. Kormakus, Steingerda agnita, scapham demissam ad littus agi curat, exscendens cito

---

Str. 6; *hic certe* Ilm *s.* Ilmr *necessario vel dea erit v. arbor, quorum posterius mihi potissimum arridet, propter convenientiam vocis* álmr, *quod arcum notat, nec non* álm *v.* álmr *f. g. alnus, arbor arcubus materiam aptam præbens, ut una eademque videatur vox;* ýmu, *de quo nunc minus arridet, non quod vox non sit proba, sed quod altera* (ilmar *v.* álmar) *omnino præferenda, cum ob codicum lectiones, tum consonantiam semirythmicam non absolute quidem necessariam, legitimam tamen et libenter servandam.* G. P.

Steingerði, ok þegar er þau finnast, hleypr Kormakr af baki ok tekr hana ofan, ok setr niðr hjá sèr; hrossin gánga frá þeim, ok líðr á daginn ok kemr at myrkri. Steingerðr mælti: mál er at leita at hestum vârum. Kormakr kvað lítils mundu viðþurfa, ok litast hann um, ok sèr hvergi hrossin, en þau höfðu vafizt í einu lækjarfari, skamt frá því er þau sátu. Nú ferr nótt at hendi, taka þau á sik gaungu, ok komu til lítils bæjar, ok var við þeim tekit, ok veittr beini slíkr sem þau þurftu; um nóttina hvíldi sínum-megin bríkar hvârt þeirra. Þa kvað Kormakr vísu:

Hvílum handar bála
hlín, (valda sköp sínu
þat sjám reið at ráði)
rík, tveim megin bríkar;
nærgi [s]) er oss í eina
ángrlaust sæng gaungum [t])
dýr Sköfnúngi drafnar
dyneyjar [u]) við freyja. [56])

s) nærr, D. t) gaungu, D. u) dyneyja, D.; gánga, R.

[56]) *Ordo prioris partis hic est:* Rík handarbála

equo acquisito Steingerdæ obviam equitat; Kormakus repente equo descendens, eam ex equo sublatam apud se collocavit. Equi aberrant; dies labitur ad tenebras usque. Steingerda dixit: tempus est ut equos nostros quæramus. Kormakus exigua cura opus fore regerit; circumspiciens vero nullibi equos videt, verum non procul a loco, in quo sedebant, in rivuli vestigiis perambulaverant. Nocte superveniente ambulare incipiunt et ad villulam veniunt, ubi ea, quibus indigebant, iis subministrantur. Noctu autem ad suum quivis asseris latus quiescit. Tunc Kormakus versum fudit:

Quiescimus mulier
(faciunt fata, quod suum est;
id videmus parati consilium capiendum)
dives! ad utrumque latus asseris;
satius est nobis ut in unum
citra dolorem lectum congrediamur,
care Sköfnungo constans
nos, fœmina!

Hlin, við hvílum tveim megin bríkar. *Posterioris:* Nærgi er oss, dýr Sköfnúngi, drafnar dyn-

Steingerðr kvað betr at eigi bæri saman fundi þeirra. Kormakr kvað vísu:

Sváfum hress í húsi
horn þeyjar við freyja
fjarðar [legs en frægja [x])
fimm nætr saman grimmar;
ok hyrketils hverja
hrafns æfi gnoð stafna
[lags á lítt of [y]) hugsi
lá ek [andvana [z]) banda. [57])

x) fræga, St. y) leggs *cod. Thing.*; legs á lit, St.; laxa, R. Th. z) *sic*, D., St.; andvan á *(prave)* A. & *pl.*

---

eyar freyja (at) við gaungum ángrlaust í eina sæng. Handarbál, *aurum; ejus* Hlín, *mulier.* Reiðr, *promtus, expeditus, et inde iratus.* Nærgi ɔ: nærr *propius, convenientius.* Dýr Sköfnúngi: *fracta nim. ejus acie, de quo supra.* Drafnar dyneyjar freyja, *mulier; intelligi videtur hic per* dröfn *serpens maculosus, quemadm.* dröfnótt *dicitur, quod est maculosum, et* frænótt *et* fræníngr *eod. modo; ejus* dún *pluma, aurum;* dúney, *ejus cubile, insulæ in modum circumscriptum; et ejus denique* Freyja, *mulier. Potuit et mulier dici* drafnar dún-eigja, *auri domina v. aurum possidens, ut adjectivi formatio sit* hann dúneigr, hún dúneig, *et subst. masc.* dúneigi, *fæm.* dúneigja. G. P.

[57]) *Prioris partis ordo:* við, en frægja hornþeyjar Freyja *(it.* fjarðar logs Freyja) sváfum hress saman

Steingerda melius esse contendit ut ipsi non convenirent. Kormakus cecinit:

Dormivimus alacres in domo
mulier et ego,
illa celebris,
quinque noctes una sævas;
et qvavis earum noctium
ego, parum meditans concubium
cum muliere pocula promente,
vinculorum expers jacebam.

í húsi fimm grimmár nætr *v.* fimm nætr saman. *Posterioris:* Ok ek lá á lit ofhugsi hverja hrafnsæfi andvana lags banda hyrketils (*v.* ketils hyrjar) stafna gnár; *v.* andvana lags banda ofhugsi á lit ketils hyrjar stafna gnár.

Þeyr (*de quo aliquid alibi*) *ventus calidus, sed et simul facile pluvius et nives in aquam solvens; hinc* hornþeyr, *vinum v. cerevisia et ejus* Freya, *mulier, quæ et simul hic pleonastice ab auro denominatur.* Fjarðarleg *notat situm v. locum sinus alicujus, cui hic vix locus. Codex Thingeyr. habet* leggs *quod esset genitiv. a* leggr, *tibia, usitatior tamen* leggjar, *per conjecturam posui* logs, *denominatione ab auro sumta.* [Hús fjarðarlegs *domus ad maris sinum sita.* F.M.] Hyrketill *videri potest significare lebetem igniarium, quod tamen ægre admitti posse video; unde* hyrketill *mihi potius* úrketill *i. e. cornu uri animalis, ex quo bibi solitum;* ýr *pro* úr *libere, præfixa aspiratione metri causa.* Hyrketils stafn

Steingerðr mælti: liðit er þetta ok get eigi. Kormakr kvað vísu:

Heitast [a]) hellur [b]) fljóta
hvatt [c]) sem korn á [d]) vatni
(enn em ek [e]) auðspaung úngri
óþekkr) en [f]) bjóð sökkva;
færast [fjöll en [g]) stóru
fræg í djúpan ægi
áðr jamnfögr tróða [h])
alin verði Steingerði. [58])

Steingerðr kvaðst eigi vilja háð hans. Kormakr kvað vísu:

a) heit ást, D., St. b) *ita ex conject.*, G. P.; heldr *cæteri.* c) hnatt, St. d) *ita* D. St., (A. *hic vix legibilis*). e) ann ek enn, D. f) um, R. g) fjöllin, D. h) eiða, R. Th.

---

idem, ut in carmine Gunnl. ormst. poculum öl-stafn *dicitur. Cum nave vero regia* Gnoð *olim celebri mihi hic nullo modo convenire potest, unde* gnár *reponere visum, ut fœmina dicatur* hyrketils stafna gná. Hrafns æfi, *corvi ætas, dici potest nox, nycticoracis respectu.* Litr, *m. g. color; forma nimirum pulcherrimæ Steingerdæ captum sé ait, et de ea cogitasse.* Hugsi, *substant. Brandus episcopus in Alexandreide:* lá um þat hugsi. Lags bönd *sc.* hjónalags, samlags. Andvana, *expers, ut* gánga alls andvana, *rebus omnibus carere; sic formantur* óðamála, óðfluga,

Hæc, quæ præteriere, ait Steingerda, ne commemores. Kormakus versum fudit:

Dicentur lapides natare
leviter tanquam grana super aquam
(adhuc sum fœminæ juvenculæ
invisus) tellus vero subsidere;
cedent montes magni
celebres in profundum mare
antequam pulchritudine par fœmina
nascatur Steingerdæ.

Steingerda se cavillationem ejus recusare dicit. Kormakus cecinit:

---

handlama *etc.* andvana *et* andvanr, *propr. mortuus, sed cum adjectione determinante in gignendi casu ad alia transfertur.* G. P. [*Posteriorem strophæ partem ita construendam opinor.* Ok hverja hrafns æfi lá ek, andvana banda, lítt hugsi á hyrketils stafna gnoð; *versionem huc pertinentem supra adjeci, cujus loco G. P. hæcce posuerat: "Hic neqve interpretatio succurrit, neqve emendatio aut conjectura."* Andvana *alias poët. expers etc. Vid. Gl. Edd. ant. II,* 562. F. M.]

58) Heldr *pro* hellur *hic irrepsisse vix dubitandum videtur.* Bjóð *scribi debet* bjöð *v.* bjauð, *tellus.* Færast fjöllin *etc. hæc omnia ante fieri dicentur, quam æque formosa nascatur mulier.* G. P.

Sú [i]) berr mèr í mína
mengefn [k]) of þat svefna,
nema fági [l]) dul drjúga
drengr ofraðar [m]) lengi;
at [axllimar [n]) yðrar,
auðfrigg, muni liggja
hrund á heiðis [o]) landi
hlíðar mèr of síðir. [59])

Steingerðr segir: þat skal eigi verða [p]), ef ek má ráða, ok skildist þú svâ at eins við þau mál, at þess er þèr engi vân. Nú sofa þau af um nóttina; um morgininn býst Kormakr í brott [q]), finnr Steingerði, tók af hendi sèr fíngrgull ok vill gefa henni. Hún mælti: tröll hafi þik allan ok svâ gull þitt. Kormakr kvað vísu:

i) So, D. R. Th. k) menjöfn, D.; mengefni, Th. l) fáeg, R. Th. m) ofraða, D.; af raðar, R. Th. n) axllimir yðrir, R. Th. o) heiðar, R. p) vera, R. Th. q) R. Th. *add.*, ok.

---

[59]) Nema fági: *possunt hi duo versus etiam parenthesi includi; possunt et nec minus ad ipsum Kormakum quam alterum referri idque hoc sensu: nisi ego svavibus opinionibus nimium indulgeo et*

Illa mihi offertur in meis
mulier de eo somnis
nisi superbam colat
vir nimis potens diu;
fore ut brachia tua
mulier incumbant
(mulier, inquam) manui
meæ tandem.

Si meo, ait Steingerda, relinquitur arbitrio, hoc non fiet; eum in modum rem istam missam fecisti, ut nulla tibi spes supersit. Noctem dormiendo transigunt. Sequenti mane Kormakus abitum parans, Steingerdam convenit, annulum aureum de manu sua detractum ipsi daturus. Manes (v. furiæ), inquit illa, te totum aurumque tuum habeant! Kormakus cecinit:

---

tum dul *et* drjúga *separatim scribentur, utpote adject. et subst. f. g.* Ofráða, *nimis acute conjectans;* at ráða drauma, *somnia explicare.* Limr *m. g. membrum, Dan. Lem, Gr. per metath.* μελος; limar *fæm. plur. rami arboris;* axl-limar, *brachia, armi.* Auðfrigg, hrund, *pleon.* Heiði, *splendor, serenitas; h. l. aurum;* heiðis hlíðar land, *manus v. brachium.* G. P. [Heiðir *poët. accipiter (manui olim insidere solens).* F. M.]

Digla bauð ek við [s]) dregla
dag-tála [t]) því máli
(mèr vara dagr [u]) sá er dugði)
drífgagl af því víſi;
en blíðhuguð bæði
bauðgyls [mara nauðar [x])
(mitt villat fè fylla)
fíngrgull geſit tröllum. [60])

Ríðr Kormakr [y]) ok líkar heldr illa við Steingerði, en verr við Tintein [z]); hann ríðr heim á Mel ok er þar um vetrinn ok vistar kaupmenn nærr skipi.

y) rett. Svínadal? cf. p. 226

XX. Kap.

Þorvaldr tinteinn bjó norðr í Sunnudal, en Þorvarðr bróðir hans i Fljótum [a]).

s) ſit, G. P.; R. Th. *om.* við, dreglu, R. Th. t) dug tála, D. R. u) var dugr, R. Th. x) maran auðar, B., C., D.; bauð griðsmara auðar, Th. y) nú á brott *add.*, M. Th. z) þó verr við Tintanna, R. Th. a) Eptir þetta fer hon heim í Sunnudal til bónda síns. En nockru síðar ríðr Korm. í Sunnudal, *add.*, R.

---

60) *Ordo:* Ek bauð dregla ſit digla drifgagl, dagtála því máli af því víſi; *pro* vit, *quod non intellexi, substitui* ſit. Dígull ɔ: (deigull) *aulula fabrilis liquefaciendis metallis; ejus* drífgagl, *missile, annulus aureus; quemadmodum* bengagl, *sagitta, et* hramþviti *(lapillus manualis) annulus v. nummus, facile manu projiciendus.* Dagtála*die frustratus;* dugtála, *virtute (alterius) frustra-*

Obtuli mulieri aurum
frustratus illo mane
(non erat mihi dies faustus)
ab illa fœmina;
cum hilaris optaret (læto datori)
mulier infortunium
(non vult meam pecuniam augere)
annulum datum gigantibus (malis geniis).

Abequitanti Kormako Steingerda perquam displicet, Tinteinus vero magis; domum Melum vectus ibidem hyemat, mercatoribus non procul a nave mansionem paciscens.

CAP. XX.

Thorvaldus Tinteinn boream versus Sunnudalo, frater vero ejus Thorvardus Fljotis

---

tus; máli, mál *n. g. matutinum v. vespertinum tempus (a ciborum mensura dictum);* því máli, *ablativus temporis, ut* einu sinni, góðu dægri *etc. Potest etiam* mál *hic notare causam, rem, negotium.* Blíðhuguð *animo bene affecta, juris potius quam facti, illo certe tempore; forte potius leg:* blíðhuguðum *sc. Kormako.* Mara *nympha.* Er bæði, *enallage modi;* en bæði *quam ut optaret, quæ lectio supplementum aliquod requirit.* Bauðgyls, *forte* bjóði gulls *intellig.* ɔ: *auri datori, v.* bjóði glyss, *per metathes. quod eod. recidit; potest etiam* τo gyls *v.* glyss *æque ad nympham referri, et* bavði *v.* bjóði *absolute positum esse.* Fylla, *sed et forte* Fulla ɔ: *nympha; item adject.* fulla *referendo ad* fè. G. P.

Um vetrinn gerir Kormakr ferð sína norðr í Sunnudal at finna Steingerði, ok er hann kom í Sunnudal stígr hann af baki, ok gekk til stufu. Steingerðr sat á palli, ok sezt Kormakr hja henni, en Þorvaldr sitr í bekk ok þar hjá honum Narfi. Þá [b]) mælti Narfi við Þorvald: skaltu engan lut í eiga um setu Kormaks, ok er slíkt ósitjanda [c]). Þorvaldr segir: sæma mun ek við [d]) slíkt, lízt mèr þetta skammlaust, þótt þau tali. Narfi sagði: illa er þá [e]). Litlu síðarr finnast þeir bræðr, Þorvaldr ok Þorvarðr; segir Þorvaldr honum kvâmur Kormaks þángat. Þorvarðr segir: þikki þèr slíkt sitjanda? Hann kvað [f]) eigi hafa tilsakat þartil, en sagði sèr óskapfelt vera um kvâmur Kormaks. Þá segir Þorvarðr: ek skal bætr áráða, þótt þú þorir eigi, þvíat öllum oss er skömm í. Þat var næst er Þorvarðr kom í Sunnudal, keyptu þeir bræðr ok Narfi at einum gaungusveini, at hann skyldi kveða vísu, svâ at Steingerðr heyrði, ok segði at Kormakr hefði

b) *ita*, D. *et pl.*; Hann, *alii.* c) ósæmandi, R. d) um, R. Th. e) slíkt, D. Th. f) kvaðst, M.

habitavit. Kormakus hyeme isthac iter in Sunnudalum, Steingerdam conventurus, suscipit, quo delatus, de equo descendit tricliniumque ingreditur. Steingerda in scamno transverso sedebat, Kormakus sedem apud illam occupat; Thorvaldo vero in scamno assidet Narvius, qui eum alloquitur: num prorsus, quærit, sessionem Kormaki neglecturus es, talis non toleranda est. Thorvaldus respondet: talem parvi pendo, dedecus enim non reputo, etsi colloqvuntur. Hoc non rite æstimas, ait Narvius. Non multo post fratres Thorvaldus et Thorvardus conveniunt; Thorvaldus Kormaki adventum ei narrat. An videtur tibi, quærit Thorvardus, talis tolerandus? Regerit ille: hoc hucusque non nocuit, ast adventus Kormaki me tædet. Avertam igitur, ait Thorvardus, tu licet non audeas, hoc enim nobis omnibus dedecori est. Cum Thorvaldus proxima vice Sunnudalum veniret, fratres cum Narvio mendiculum quendam donis inducunt, ut carmen, audiente Steingerda, caneret, idemque a Kormako compositum esse assereret, ast id ab-

orta, en þat gegnði engu; þeir sögðu at Kormakr hefði kent konu þeirri, er Eylaug[g]) hèt, frændkona hans; en þessi var vísan:

Vilda ek hitt at veri[h])
[vąld-eir[i]) gömul jalda[k])
stærilát í stóði,
Steingerðr, en ek reyni;
væra ek þráða þrúði
þeirri er stöðvar geira
gunnörðigra garða
gaupelz á bak hlaupinn. [61])

Steingerðr verðr nú reið mjök, svá at hún vill eigi Kormak heyra nefndann. Þetta spyrr Kormakr, ok ferr at finna Steingerði; hann leitar lengi orða við hana; þau svör koma upp at lyktum, at henni mislíkar at hann yrkir um hana níð, ok er þat nú borit um allt hèrað. Kormakr kvað þat eigi satt vera. Steingerðr segir:

g) Eylög, D. h) væri, St. i) valdeys, St. k) í alda, D.; tjalda, St.

[61]) Jalda, *equæ nomen, proprium, ut videtur; hinc haud dubie* Jölduhlaup *nomen loci Hiberniæ, quod Jaldæ saltum notat, vel a desiliendo, quemadm.*

surdissimum erat; dicebant Kormakum fœminam nomine Eylaugam agnatam suam docuisse. Carmen vero talis erat tenoris.

Utinam esset
potens fœmina vetus (illa) equa
superba in equorum grege
(nim.) Steingerda, ego vero (eam) experirer;
ego fœminæ (netrici, sutrici)
amicæ caballorum
strenuorum
insiderem.

Steingerda tanta hinc ira inflammatur, ne Kormaki nomen quidem audire toleraret. His auditis Kormakus Steingerdam convenit, colloquium ejus diu implorans, erumpunt tandem ea responsa, displicere ei quod versus spurcos de se componat, de quibus rumor totam pervolat provinciam. Kormakus verum esse negat. Præfracte, ait Steingerda,

---

Hærings, Grettis, Flosa-hlaup. En ek reyni, *forte etiam nomen proprium v. viri vel equi.* G. P. [Jalda (jöldo) *simpliciter (in poësi prisca borealium) eqva; superest alioqvin* jälda, *eqva, in idiomate Gothlandiæ insulæ incolarum vulgari.* F. M.]

mjök mundir þú þræta, ef ek hefða eigi heyrt. Kormakr mælti: hverr kvað svá at þú heyrðir? Hún segir hverr kvað: ok þarftu eigi míns tals at vænta, ef þetta sannast. Kormakr ríðr í brott, ok leitar þessa stráks ok finnr, ok nú verðr hann at segja it sanna. Kormakr verðr reiðr mjök ok hleypr at Narfa, ok vegr hann. Slíka för ætlar hann Þorvaldi, [en hann skauzt í skugga, ok skammaðist sín [l]), ok komust menn í milli þeirra ok skildu þá. Kormakr kvað þá vísu: [m])

Nú mun [n]) ætvæla [o]) ýta
auðmætandinn hæta [p])
(vèr kunnum skil segja)
Skíðúnga [q]) mèr níði;
naddhríðar skal ek níða
njót svá at steinar fljóti
nú hefik illan enda
Eysteins sonum leystann. [62])

l) [en-sín, *om.*, R. m) *deest hæc Stropha in* R. *et* Th. n) munu, D. o) *ita ex conj.*, G. P.; ætlæla, A. B. C.; ætla, D. St. p) hætta, B., D. q) Skídíngara, D.

[62]) *Ex* ætlæla, *quod omnes habent, sed male, ni fallor, feci* ætvæla, *eodem modo, ac dicuntur*

profecto negaveris, si ego non audivissem. Quis, quærit Kormakus, te audiente cecinit? Indicat illa, addens, illum secum haud collocuturum, si hoc comprobatur. Kormakus, equo vectus, abit, mendiculum quærens, quem cum invenisset, ut vera sibi enarret, cogit. Kormakus ira inflammatus Narvium interficit, cædem talem Thorvaldo pariter illaturus, ast ille veritus in umbram se subducit. Interveniunt domestici qui eos sejungunt. Kormakus tunc carmen composuit:

Nunc cibariorum proma
cui facile occurretur
(nos opprobria probe novimus)
Skidungorum mihi minabitur famosum carmen.

Ego virum carmine proscindam
ita ut lapides natent;
nunc malum finem
Eysteinis filiis solvi (v. rependi).

---

matvæli *et* matvelar, *quorum* ýta *mulier.* Auðmætandum; *Cod. Thing. habet* auðmætandin, *ex quibus levi mutatione facere visum est* auðmætandi, *addita, ex qua* in *et* um *terminationes ortas existimare licet, partic. explet.* um, *qui sensus*

Þetta frèttist um hèraðit ok vex at eins óþokki milli þeirra. Þeir Þorvarðr ok Þorvaldr bræðr eru stórorðir, en Kormaki líkar illa.

XXI. Kap.

Eptir þetta sendir Þorvarðr orð or Fljótum, at hann vill berjast við Kormak, kveðr á stað ok stund, [kallast nú hefna vilja níðsins ok annarra svívirðínga [r]). Kormakr játtar því; ok er stefnudagr kom, fór Kormakr í þann stað sem ákveðit var, ok var eigi Þorvarðr þar kominn ok engi af hans mönnum [s]). Kormakr hittir konu eina þar á bænum, hún heilsar honum ok spyrjast þau [t]) tíðinda. Hún mælti: hvert er þitt erendi eða hvers bíðr þú? Kormakr kvað vísu:

> Seinn þikkir [u]) mèr savkkva
> snyrti mótz [x]) or Fljótum
> sá er áttgrennir [y]) unnar [z])

r) Kallast — svívirðínga, *om.* R. s) hendi, Th. t) almæltra *add.* D, Th. u) A. *om.* mèr. x) njóts, D. y) sá ec átt greinir, R.; þá er, Th. z) unna, D. St.

---

cum sequentibus optime convenit. Skýja, *nihil hic certe cum nubibus poetæ, sed cum carmine*

His per tribum divulgatis, simultas tantum inter eos coalescit. Thorvardus et Thorvaldus fratres vehementibus utuntur verbis, Kormakus vero ægre fert.

CAP. XXI.

Thorvardus postea nuntium e Fljotis mittit se cum Kormako conflicturum, locum horamque præfinit, dicitque se calumniam aliamque honoris læsionem ulturum. Kormakus acceptans die præstituto in locum it constitutum, quo Thorvardus nec ullus ejus asseclarum nondum venerat. Kormakus mulierem quandam in villa convenit, quæ eum salutat; nova invicem sciscitantur. Quidnam, quœrit illa, est negotium tuum, quemve exspectas? Kormakus carmen pepigit:

Tardus mihi videtur accedere
acer ad conventum ex Fljotis borealibus
undarum (maris) vicinus,

---

obsceno, probroso, indecoro, a quo nihil sibi metuere se ultro profitetur. G. P.

orð sendi mèr norðan;
hríngsnyrtir þarf hjarta
hafærr í sik færa
(þó er mengunnar manni
meira vant)[a]) or leiri. [63])

Kormakr mælti: nú býð ek Þorvarði at nýju hólmgaungu, verði hann hvers manns níðíngr, ef hann kemr eigi, ef hann telst hugar síns eigandi[b]); ok þá kvað Kormakr vísu:

Skolut níðíngar neyða
(nú emk sóttr um gjöf dóttur
upp geld[c]) ek gauta gildi
gavgnum) mik til þa̋gnar[†]);
þat munu þróttar[d]) víttir
þropregns[e]) stafir fregna,
byrjag[f]) frægð, nema fjörvi
fel miðlendr mik vèli[g]). [64])

a) unt, St. b) ráðandi, D., St.; ef-egandi *om.* R. Th. c) held, D. St. R.; held ek gaura gildis, R.; gauti gildis Th. †) gagni mèr til þagnar, R. Th. d) þjóttar, D. St. R. e) þrófregns, D. St.; þröfregns, R. f) byri ek, D.; byr ok, St.; berat, R. Th.; g) fielvendur mig vèla, R.; vèlum, Th.

---

[63]) Sökkva, *quod habent libri, hic vix bene locum invenie*t*, factum haud dubie ex* sækva, *quod idem ac* sækja, *ut* byggja *et* byggva. Snyrti, *mihi se*

qui ad me nuntium misit;
viro opus est cor
maris fremitu dementato in se inducere
(attamen viro uxorato
plus deest) luteum.

Jam, pergit Kormakus, Thorvardum iterum ad duellum provoco: cuique vilior fiat, si non veniat, neque animi sit abjecti (pavidi). Kormakus tunc cecinit:

Non cogent conviciatores
(nunc de elocatione filiæ impetor;
carmen carmine plene rependo,
ut nihil desit) me ad silentium;
id viribus defecti (multati)
viri audient
me laudabiliter acturum, nisi vita
viri nefarii me per fraudem privent.

---

perinde habere videtur, habita rerum verborumque ratione; adeo ut snyrr *pro* snarr *dictum haud dubie sit, vel etiam* snyrr *subst.* snarmenni *eod. sensu.* Ti *idem est quod* til, *Germ.* zu, *olim* zi. Áttgrennir *v.* ættgrennir, *ut supra* úlfgrennir *Str.* 46. *Per* mengunnar mann, *Thorvaldum Thorvardi istius fratrem intelligere puto poetam, unacum eo aliqua ignominia adficiendum, et nunquam non animo occurrente Steingerda.* G. P.

64) Gjöf dóttur, *de Steingerda intelligendum, ha-*

Þá búa þeir bræðr mál til á hendr Kormaki um níð. Frændr Kormaks halda upp svörum; hann vill engi boð bjóða láta [kvað þá níðs verða en ei sóma[h]), [ok kveðst Kormakr eigi við þeim vanbúinn, utan þeir svíki hann[†]). Þorvarðr hafði eigi sótt hólmstefnu, þá er Kormakr bauð honum; segir Kormakr sjálffellt níð á þá [ok þeim makligt at þola slíkt níð[i]). Líðr nú fram til Húnavatnsleiðar, [fóru hvarirtveggju til leiðar[k]). Eitt sinn er þeir fundust Þorvarðr ok Kormakr, þa mælti Þorvarðr: mikinn fjandskap eigum vèr þèr at gjalda [margsháttar[l]), ok fyri þat sama býð ek þèr hólmgaungu hèr á leiðinni. Kormakr segir: muntu nú nokkut betr tilfallinn enn áðr, [ok hefir þú jafnan undan hvikat[m]). Ei skal at síðr til hætta, segir Þorvarðr:

h) *add.* D. †) ok — hann *om.*, R. Th. i) *deest a* [*in* R.; slíka svívírðing, Th. k) *deest in* D. l) margsháttar *om.*, R. m) hikat, D.; ok — hvikat *om.*, R.

---

rum omnium contentionum causa, quæ absolute filia dicitur, ut mavgr, konrr *etc.* At gjalda upp, *totum debitum reddere; sic* inna, vinna, eta *etc.* Halda upp, *sustinere, ut* svörum, bardaga, *minus utique hic apposite.* Gögnum *ablat. modi,*

Fratres exinde Kormakum calumniæ causa in jus vocant, cognatis Kormaki eum defendentibus. Kormakus autem permittere noluit, ut ulla conditio offeratur, dicens eos convitium non autem honorem meruisse seque ad illos excipiendos, ni dolus interveniat, paratum esse. Thorvardus ad duellum, a Kormako provocatus, non venerat, unde Kormakus sponte calumniæ culpam in eos fuisse conversam, mererique ipsos eandem perferre contendit. Labitur interim tempus ad conventum Hunavatnensem, quem utrinque frequentant. Aliquando cum Thorvardus et Kormakus convenirent, magnam, inquit ille, hostilitatum variarum vindictam a nobis meritus es, igitur in conventu hocce ad duellum te provoco. Num, quærit Kormakus, aptior es nunc quam antea, perpetuo enim te subduxisti? Thorvardus regerit: nihilo secius

---

a gagn, *commodum, usus fructus.* Þropregn, Þrofregn, *prælium, quasi* dropregn *(propter metrum) pluvia stillans, v.* Þróregn *a* Þrór *gladii appellatio.* [Þroptregn *Odini pluvia ɔ: pugna.* F. M.] Fel *potest notare artes occultas a verbo* ek fel, *occulto, abscondo, et* felmiðlendr, *his operam dantes.* Ek miðla, *exhibeo; est etiam* fellir *gladii appellatio a prosternendis hominibus.* G. P.

þolo[n]) vèr eigi lengr skammir slíkar. Kormakr kvað sik ekki dvelja, ok ferr heim [á Mel[o]).

XXII. Kap.

Maðr hèt Þórólfr, er bjó undir Spákonufelli, hann átti Þórdísi spákonu, sem[p]) fyrr var getið, þau voru þar á leiðinni, þóttust margir þar traust mikit eiga, er hún var. Þorvarðr sækir hana at [ráðum[†]), ok beiðir hana liðs í móti Kormaki, ok gaf fè til; býr Þórdís hann nú til hólms, svâ sem henni líkar. Kormakr segir móður sinni sína fyrirætlan. Hún spyrr[q]) hvârt hann hyggi gott til? Hví skal eigi svâ þó? segir Kormakr. Dalla mælti: þèr man eigi hlýða svâbúit þó, þvíat ófúss mun Þorvarðr at berjast, nema fjölkýngi [sè við[r]): þikki mèr hitt ráð, at þú hittir Þórdísi spákonu, þvíat við svik[s]) mun at berjast. Kormakr mælti: lítið er mèr um þat. Þó fór hann ok hitti Þórdísi, [ok bað hana liðs. Hún mælti: nú komtu til[t]) síð, nú bíta hann eigi vâpn, en eigi vil ek þèr

n) þolum, St. o) milli, D. p) er, R. (*semper pro sem*). †) *sic*, R.; *om*, A. Th. q) *sic* D., St., *A. s.* r) sèu höfð við, M. s) svikum, D. t) *hæc novem verba in codice A, tanqvam abrasa, jam non legi qveunt.*

periculum faciam; calumniam talem non ulterius toleramus. Kormakus se non moraturum promittit, domumque Melum vehitur.

Cap. XXII.

Vir nomine Thorolfus prædium juxta Spakonufellum incoluit, uxor ei erat Thordisa fatidica, ut supra memoratum est. Erant ibi in conventu. Multi apud illam præsidium insigne sibi pollicebantur. Thorvardus illam conveniens, ejus auxilium, pecuniis interpositis, contra Kormakum implorat. Thordisa eum pro arbitrio ad duellum instruit. Kormakus matri suæ propositum aperit. Illa interrogat, an bonum ominetur successum; curni? dicit Kormakus. Tibi attamen, ait Dalla, præsens rei status non sufficiet, ad certandum enim, nisi magia adsit, Thorvardus non pronus erit; consultum igitur mihi videtur ut Thordisam divinatricem convenias, cum dolo enim certandum erit. Id mihi, ait Kormakus, non placet. It tamen, convenitque Thordisam ejus opem implorans. Nimis, dicit illa, sero venisti; armis nunc sauciari nequit, auxilium tamen tibi dene-

varna liðveizlu, ok ver hèr í nótt ok [u]) vitja heilla, ok mân ek þá fá svâ gert at þik bíti ok eigi járn. Þar er Kormakr um nóttina. Þá er hann vaknaði, fann hann at þreifat var [undir ábreiðuna [x]) at höfði honum. Hann spyrr hverr þar sè; sá snýr í brott ok til útidyra, en Kormakr eptir ok sèr at þar er Þórdís, ok er hún þá komin í þann stað, sem þeir skyldu berjast, ok hefir gás undir [skickiu sinni [y]). Kormakr spyrr hvat skyli? Hún lætr heimgásina niðr ok mælti: [hví máttir þú eigi kyrr vera [z])? Þá legst Kormakr niðr ok heldr fyrir sèr vöku, ok vill vita tiltekjur Þórdísar; hún vitjar þrisvar, ok forvitnast hann í hvert sinn um athæfi hennar; it þriðja sinn er Kormakr kemr út hefir hún skorit II gæss, ok látið renna saman blóðit í bolla; þá hafði hún tekit hina þriðju gásina ok ætlar at skera. Þa mælti Kormakr: hvat skal [þessu starfi [a]), fóstra! Þórdís mælti: þat mun þó sannast, Kor-

u) at, D. x) *deest in* D. y) *add. (recte)* M. Th.; skickju, R. z) hèr mátt þú kyrr vera, M. a) þessi starfi, D. Th. R.

gare nolo; hic pernocta, et fortunam exquire, efficiam etiam ne ferrum te vulnerare possit. Pernoctatur ibi Kormakus; evigilans manus comperit, quæ eum sub stragulo apud caput leviter contrectant; quisnam ibi sit interrogatus avertitur ad ostium; Kormakus insequitur videtque Thordisam esse, quæ jam in eum locum venisset, quo certarent, anserem domesticum sub veste gestans. Kormakus interrogat quid faciendum sit. Illa anserem demittit quærens, cur quiete se continere nequivisset. Tum Kormakus decumbit et ab somno se abstinet, Thordisæ incepta exploraturus; ter invisit illa, ipse vero vice quavis conatum Thordisæ investigat; cum Kormakus tertia vice egrederetur, duos anseres laniaverat, quorum sangvinem in vasculum confluere fecerat, tertium (anserem) tunc assumtum mactatura; quid sibi vult, quærit Kormakus, hic labor, nutrix? Illa respondet: experientia docebit, difficile fore auxilium tibi, Kormake præstare; magiam (fata

makr! at þèr mun í síðra lagi mega atduga, hafða ek nú ætlat at fyrirkoma þeim ósköpum, er Þorveig hafði álagt ykkr Steingerði, ok mættið nú njótast, ef ek skæra hina þriðju gásina svâ at engi vissi. Kormakr mælti: ekki trúi ek slíku [b]), ok kvað vísu:

Aura gaf ek á [c]) eyri
af skar mær af [d]) bæri
týr sýndist mèr taura
tveim gángvegum þeima [e]);
vera [man blóð [f]) af blóði
(býð [g]) aldregi þat skáldi
þeim er avlverki [h]) orkar
ásar) tveggja gása. [65])

Þeir fóru til hólms. Þorvarðr gaf spá-

b) á slíkt, R. Th. c) at, R. d) of, Th. e) þeim á, D. f) mun blæða, R. Th. g) bjóð, R. Th. h) avlvirki, Th.

---

[65]) Eyri, *nomen loci, vel etiam:* ek gaf einn eyri ofaná annann, *ad pecuniam datam pecuniam addidi.* At skera af *(ut* slá af) *est occidere, mactare.* Bæri, *aves fœcundæ vel oviparæ v. fætæ, a v.* ek ber, *pario.* Týr, *ita videtur appellare fœminam mactatricem, a v.* at tæra, *perdere, occidere.* Taura *idem verbum, ut modo* savkva;

iniqua) qua Thorveiga te et Steingerdam læserat avertere proposueram, ut, si tertium anserem, nemini sciente, mactavissem, alterum altero frui liceret. Kormakus se talibus confidere negat canitque:

Pecuniam dedi in Eyri
occidit mulier aves (oviparas)
videbatur mihi occidere
duobus itineribus illas.
Erit sangvis ex sangvine [post sangvinem]
(noli unquam id offerre poetæ
qui cerevisiam parare valet
Odini) duorum anserum.

Veniunt in locum duelli. Thorvardus sagæ

---

taurar *gladii vocabulum, indidem.* Blóð af blóði, *sangvis post sangvinem effusus, v. sangvis unus commixtus ex duorum anserum sangvine.* Býð *pro* bjóð *positum videtur.* Ásar *gen. sing. ab* ás; ása *gen. plur. indidem; jam Odini jam Asarum cerevisia dicitur poesis.* G. P. [*Vocabulum* taura *(pro* tæra) *mihi ignotum sed* taurar *gladius in Skaldæ semel occurrit;* taur *(m.) certe torqves, res pretiosa (in plur.* taurar); *si* týr *a voce* tæra, *præbere, dare et porro qvoqve perdere, sumtum facere, dici posset, nostri* taura týr *permultis ejus generis fœminarum appellationibus foret adnumeranda.* F. M.]

konu meira fè ok þá hann blótið. Kormakr kvað vísu:

Mjök hafa tröll oftróna [i])
[trúir [k]) maðr [l]) konu annars
eld [m])-reið at[a] foldar
[omissila þessa [n]);
[vetti hins [o]) at valdi [p])
er at vángroði [q]) gengum [r])
(hvat ofkennum [s]) þat [t]) henni)
hás völva því bölvi [u]). 66)

Þórdís mælti: fæ ek svå gert, at [kennir þik [x]) eigi. Kormakr mælti íllt í móti, ok kvað hana illu einu valda munu, ok vill draga hana útí dyrr, ok sjá augu hennar í sólskini [y]). Þorgils, bróðir hans, bannaði honum þat, ok lèt til engiss vera. Steingerðr kveðst fara vilja til hólms, ok svå var gert; þá er Kormakr sá hana, kvað hann vísu:

i) trillit, R. Th. k) trúr, D. l) trúr mann, R. Th. m) eldr reið at feldu, R. Th. n) ómissáttu vissat, R.; ómmissátta v., Th.; ómissa á, D.; ómiss konu, St. o) vætti hans, St. p) vætti hins ef veittum, R. Th. q) vangráði, D., St. r) genginn. s) ofkennist, Th.; kannast, R. t) *deest in* D. u) ollir, Th.; allir, R. x) kenni, D.; hann kenni, R.; hann saki þig ei, Th. y) skini sólar, D.

majorem dabat pecuniam et mactationem (magicam) acceptabat. Kormakus cecinit:

Mire infercerunt (ut saccum) mali genii
ignea ira æstuantes hanc telluris (v. apicis) inquinatricem;
creditur alterius viri uxore (nupta enim erat viro)
carendum non esse.
Existimo (spero) causam esse
cum ad campi rubefactionem processimus
(cito id ei imputamus)
raucam sagam istius mali.

Efficere possum, ait Thordisa, ut tibi haud noceat. Kormakus mala regerit, eamque mali causam solum fore asserit, in fores eam extracturus et oculos ejus splendente sole intuiturus. Thorgils frater ejus eum ab hoc proposito, utpote inutili, prohibuit. Steingerda se ad duelli locum proficisci velle asserit, eoque it. Quam cum Kormakus videret versum fudit:

---

[66]) *De priore strophæ parte ita sentierat G. P. "sunt hæc verba obscura, nec forte satis recte aut integre se habentia, ut circa ea ineptire nec liceat, nec libeat."*

Hefir á hólm ofgengit
haldeir of†) [þik favldu
(hvat megi[z]) okkrum[a]) ástum
annat sinn of renna[b])
ok vígsakir vaktar[c])
[vár [hefk[*]) of[d]) þik báru,
[e]) því[f]) skal mèr enn Tinteini,
tvær[g]), unnastan nærri[h]). [67])

Síðan börðust þeir; sverð Kormaks beit ekki; þeir áttust lengi höggva viðskipti við, ok beit hvårki sverðit. At lyktum hjó Kormakr á síðu Þorvarði, [varð þat mikit högg, svå at lúðist undir, ok brotnuðu rifin í Þorvarði[i]) ok varð hann úvígr, ok skildu við þetta. Kormakr sá hvar naut

†) [med skrautfaldi. z) veitstu. a) okkar, St. b) ranna, St.; umkynnist, R. Th. c) vöktu, R. Th. *) heftiz, *om.* of, R. Th. d) vor heft af, D.; vor hept of, St. e) enn skal mèr Tintanna, R. Th. f) þá, D. g) tærð. h) færða. i) *deest in* D.

---

[67]) Hefir *forte* hefik. Hald-eir földu, *mulieris periphrasis;* falda *h. l. fæm. g. idem videtur esse, quod* faldr *masc. nunc et olim usitatum.* Renna: et renn *curro;* renni *fugo, currere facio.* Var,

Singulare certamen inii
de te mulier
(quid possit nostris amoribus
iterum obesse);
et causas pugnæ excitavi binas
de te, mulier!
ideo erit mihi quam Tinteino
amica propior.

Certant exinde. Kormaki gladius obtusus erat; ictus diu mutuo dant, neutro gladio vulnerante. Kormakus tandem Thorvardi latus tanto ictu feriit ut contereretur et costæ frangerentur; Thorvardo hinc imbelli facto, duello finis erat. Kormakus cum bovem ad-

---

dea eddica. Bára, *fluctus, subintelligitur (quod metrum admittere non potest)* ljós, *ut ab auro petita sit denominatio; vel* horn, *ut a cerevisia; nisi forte* bara *v.* bára *aliquid fuerit mundi muliebris.* Nærri *comparat. (non adverb. h. l.) a positivo* nærr, *quemadm. formantur* hárr, hærri, smárr, smærri (Njála *pag.* 237). Ná *in compositione propinquitatem notat, unde Germ.* nach *per paragogen, qua sine etiam in libris quibusdam vetustis invenitur; unde et* Nachbar, nábúi. *Proprie ergo et originarie illud* nach *fuit mox futurum et localiter arcte a tergo.* G. P.

stóð ok hjó þat, honum var orðit varmt, ok tók hann af höfði sèr hjálminn, ok kvað vísu:

Hefi ek á hólm ofgengit
handar skers at berjast
þú skalt at mèr þella
þriðja sinn of kveðja [k]);
[ryðk eigi [l]) ek [m]) rauða
[reyr á [n]) þessi dreyra
mitt kveð ek slètt í sveita
sverð fordæðan [o]) gerði. [68])

Hann þerrir af sèr sveita á möttulskauti [p]) Steingerðar. Kormakr kvað vísu:

Ek varð [q]) opt, [þvíat þikjum [r])
orróttr [†]), af mèr þerra
(gulls hlykk [s]) af þèr [t]) þella
þraut) á möttul-skauti;

k) kviðja, R. Th. l) ryðka, D.; rydka eg ei nè rauða, Th.; rauðka, R. m) at, B. n) reyra, R. Th. o) fordæðo, R. p) lafi, R. q) verð C. St. r) þó þykjumst, R. Th. †) *sic* D, orrotr A; orrottur, R. Th. s) hlýtk, G. P.; gullhlökk, R.; gullshick, Th. t) mèr, D.; þeck, Th.

[68]) At kveðja einn, *salutare it. valedicere;* kveðja einn, *valere jubere v. exesse; forte et* kviðja *h. l. arcere, prohibere.* Handarskers *vid. supra; ergo:* handarskers þella, *v.* handarsker *refertur ad* hólm, *ubi armis locus, et* þella *ab-*

stare conspiceret, illum cædit; jam incaluerat, unde galea caput nudat canitque:

In arenam descendi
ad pugnandum,
tu me, mulier!
tertia vice non repelles;
non rubefacio
gladium hoc tempore (loco) cruore,
meum dico hebetem in sangvine
gladium veneficam fecisse.

Sudorem lacinia tunicæ Steingerdæ abstergit Kormakus et versum simul fudit:

Cogor ego sæpe, quia videor
pugnax, mihi abstergere (sudorem)
(a te, mulier! mihi creatur
malum) togæ lacinia.

---

solute dictum; imo handar sker *est* skar, *fungus ardens et id pro face, quæ est ignis particula: aurum.* Rauði, *ferri massa incocta.* Reyr, *arundo, calamus, hinc* rauðareyr *gladius ex ferro factus.* Dreyra *ablat. a* dreyri, *sangvis.* á þessi, *subint. videtur* stundu *v.* stefnu; þessi *ablat. f. g. ut in* Skálda *non semel.* Slètt, slætt, sljótt *indiff. ut paulo ante* vetti, vætti *etc.* Fordæða, *venefica, Saga, a* for, *quod sæpe negat, ut* forbjóða *et* dáð *virtus;* fordæðuskapr, *veneficium, necromantia.* G. P.

því láttu [u]) í set snauta
saurreiði [x]), bragar greiði [y])
(mèr hefir steypt í stúru [z])
Steingerðr) bana verðan [a]). [69])

Kormakr bað Steingerði með sèr fara. Hún kveðst [munu skipa [b]) um menn, ok skiljast þau, ok unir hvártveggja illa við. Þorvarðr er þagat færðr, ok bindr hún um meizl [c]) hans. Kormakr hittir nú jamnan Steingerði. Þorvarði batnar seint, ok þegar er hann má á fætr færast, ferr hann at hitta Þórdísi, ok frèttir hana, hvat honum væri helzt til heilsu bótar. Hún sagði: hóll einn er hèðan skamt í brott, er álfar búa í; graðúng þann, er Kormakr drap, skaltu fá ok rjóða [blóð graðúngsins [d]) á

u) lát þá, R.; þú, Th. x) saureiði, R. Th. y) greiðann, R. Th. z) stóru, D. a) herðan, R.; hærðar, Th. b) ei mundi skipta. c) sár, D. d) blóðinu, D.

---

[69]) Opt, *sæpe, potest æque cum antecedd. et sequ. conjungi;* orróttr *certe nihil est nec aliud esse debet, quam* errattr ɔ: *pugnax, contentiosus;* offjarri stendr errinn; errilig snerra *etc.* ek erti *v.* errti *irrito,* ἐρεθίζω; eróttr *ut* sköllóttr, brögð-

Fac igitur sedem occupare
(virum) sordipromum, poetam
(me in moerorem præcipitavit
Steingerda) nece dignum.

Kormakus Steingerdam ut se sequatur rogat, quæ se domesticis opera indicturam asserit; discedunt ab invicem, ambo ægre ferentes. Steingerda Thorvardi eo devecti latus læsum fasciis obvolvit. Kormakus exinde eam jugiter convenit. Thorvardus sero sanatur, verum ubi in pedes erigi potest, Thordisam convenit, ab illa quærens, quidnam optimum ei esset medicamen. Colliculus, respondet illa, non procul hinc situs est, quem genii incolunt; taurum, quem Kormakus cædebat, acquirito, ejusque sangvinem colliculi

---

óttr *etc.; Kormakus irritatus et irritans.* Hlykk *quod habent libri, nihil certe aliud est quam* hlýtk ɔ: hlýt ek. Ek snauta, *eo, abeo, it. interdum cespito; verbum non admodum honestum s. honorificum; canis nomen est* snati. Saur, *m. g. lutum, stercus, cum quo convenit Lat. sordes; cognatum est* sorp, *purgamenta domus, cum quo iterum convenit Græc.* ῥυπος *factum ex* ὑρπος *per metathes. et sibilo in aspirationem verso.* Stúru, *accus. pl. m. g. a* stúr, *mæror, v. sing. a* stúra *f. g. idem.* G. P.

hólinn utan, en gera álfum veizlu af slátrinu, ok mun þèr batna. Eptir þetta senda þeir Kormaki orð, at þeir vilja kaupa graðúnginn. Hann kveðst eigi vilja varna þeim kaups, en hafa fyrir baug þann, er Steingerðr átti. Þeir vitja graðúngsins, en selja Kormaki bauginn, ok fara með sem Þórdís sagði fyrir. Kormakr kvað vísu:

Hins mun havrgefn spyrja,
er ið [e]) heimkomit báðir,
með blótroðinn [f]) beiði
benhlunns, sú er mèr unni;
[hvar er nú baugr [g]) enn brendi
bavl ólítit [h]) hefir [i])
hann nú [k]) sveinninn svarti
sonr [l]) Ögmundar [m]) skáldit. [70])

Þetta ferr sem Kormakr gat til, at Steingerdi líkar illa, er þeir höfðu baugnum logat.

e) er at, R. Th. f) blóðroðin, R.; blóðtroðin, Th. g) á hend er nábaugr brendi, R. h) oflítið, R. i) favlvar, R. Th. k) *addunt* D., St.; hann á nú, R. Th. l) son haldinn, R.; staldi, Th. m) Ögmunds, R. Th.

[70]) Ið ɔ: þið *aphær. sic* er *pro* þèr.' Ben *vibex:*

superficiem illinito, genios vero carne epulator, quo facto sanitatem profecto reparabis. Kormako postea nuntium mittunt se taurum emere velle. Ille se emtioni obstare nolle asserit, pretium vero poscit annulum, quem Steingerda possederat, aureum. Taurum, annulo Kormako tradito, adducunt, et pro ut Thordisa jusserat, tractant. Kormakus carmen composuit:

De eo quæret fœmina
cum veneritis uterque,
cum sacrifice cruentato
tauro, quæ me (olim) dilexit;
ubi nunc est annulus adustus? (igne purgatus)
ærumnam magnam habet
jam vir ille niger,
filius Ögmundi poeta.

Evenit juxta præsagium Kormaki, ut Steingerdæ, quod annulum abalienaverant, displiceat.

---

hlunnr *palanga:* benhlunnr *gladius; ejus* beiðir, *taurus, nimirum ictum exspectans; hinc dictum* at bíða sem boli höggs, *aliquid exspectare; tanquam taurus ictum.* G. P.

XXIII. Kap.

Eptir þetta batnar Þorvarði skjótt; þá er hann þóttist aptrbati ríðr hann á Mel, ok býðr Kormaki hólmgaungu. Kormakr mælti: seint leiðist þèr, en [játti ek o). Nú fara þeir til hólms, finnr Þórðís Þorvarð nú sem fyrr. Kormakr sækir eigi hennar traust. Hún deyfði fyrir Kormaki sverðit, svå at eigi beit, en þó hjó Kormakr svå mikit högg á öxl Þorvarði, at axlar-beinit brotnaði, ok varð höndin þegar únýt, varð hann af þessum lemstrum úvígr, ok hlaut at gjalda annann baug í hólmlausn; þa hljóp at Þórólfr undan Spákonufelli ok hjó til Kormaks. Hann bar af sèr höggit, ok kvað þá vísu:

Rjóðandi lèt randa p)
ryð skálm of q) mèr fálma,
fægir fjölnis veigar r),
fnasi s) hann t) vesalstr manna;
ok þrumskúrar u) þeirrar
þat x) varð y) hlaup at z) skaupi

o) koma mun ek, R. p) rauða, D. St. R. Th. q) at, R. Th. r) veigir, D. s) flasi, Th. t) þat, B. u) þraumskýrar, St. x) þar, R. Th. y) þorvarð, D. z) af, R. Th.

CAP. XXIII.

Post hæc brevi Thorvardus sanitati restituitur; cum sanatus sibi videretur, Melum equo vectus, Kormakum ad duellum provocat. Sero, ait Kormakus, te tædet; cæterum ego promitto. Eunt ad locum duelli. Thorvardus Thordisam, ut antea solitus est, convenit. Kormakus ejus opem non implorat. Illa Kormaki gladium adeo mollem reddidit, ut vulnerare nequiret, nihilotamen minus Kormakus tantum ictum humero Thorvardi inflixit ut scapulæ frangerentur, manusque statim inutilis redderetur; hujus ictus causa imbellis evasit, alterumque annulum pro liberatione pendere coactus est. Accurrit exinde Thorolfus de Spakonufello Kormakum cæsurus, qui ictum avertit canitque:

Fecit rubefactor clypeorum
ferrugineam frameam me petere
ille poeta,
furat is hominum miserrimus;
et prælii illius
is assultus fuit irrisioni;

víst hafðir [a]) mèr [b]) váðir
verr [c]) spákonu ferri.

Kormakr hjó blóðnaut [d]) eptir siðvenju ok mælti: illa erum vèr viðkomnir at þola ágáng [e]) yðvarn, en fjölkýngi Þórdísar, ok kvað vísu:

Deyfði eldi [f]) öldu
Örg vettur fyrir mèr tavrgu [g]),
læt ek niðr [h]) á bak bíta
[blaðs und [i]) at hjörfundi;
[dugðir [k]) hjörr þá er hugðag [l])
hjálmrækjanda [m]) at sækja;
havgg hlaut huglaus dugga
helzti [n]) stinn at minni [o]). [71])

Eptir þat fara hvárir til síns heima, ok líkar hvárigum vel.

XXIV. Kap.

Skip þeirra bræðra stóð uppi í Hrútafirði um vetrinn; um várit halda kaupmenn

a) háðir, R.; hefðir, Th. b) mjök, R. c) ver, St. d) blótnaut, M. e) gáng, D.; geig, St. f) í *add.*, St. g) tjörgu, D., St. h) níð, Th. i) blað sund, St. k) dugir, St. l) heptig dygð er ek hugða, R. Th.; hrigðag, St. m) hjálmrækvarði, St.; hjálmrækja, R.; hjálmrækju, Th. n) helzt í, D., St. o) minnast, R.

certe habuisti me tegmina,
fatidicæ mulieris marite! pauciora.

Kormakus, cæso pro more immolationis ergo tauro, dixit: in magno discrimine versamur, cum nos impetum vestrum Thordisæque magiam tolerare coacti simus et versum fudit:

Hebetavit mihi gladium
strix fœdissima
facio deorsum tergum (tauri) secare
ensem in pugna.
Non valuit gladius, cum vellem
virum militarem petere (feriendo)
ictus accepit meticulosa vappa
plus satis graves, eo minores (non secantes).

Postea ambo ægre ferentes ad proprios redeunt lares.

CAP. XXIV.

Navis fratrum hyeme ista in Hrutafjordo in statione collocata erat; hanc mercatores

---

71) Targa, *scutum; ejus* eldr *gladius, eum habetavit malum animal;* í öldu, *aliquando s. hoc tempore (quondam, ποτα).* Blaðs-unđ, *vulnus acie s. ferro gladii factum.* Helzti *ex* helzt *potissimum, et* tí ɔ: til, *nimis; scribitur et* hölzti. Dugga, *convicium,* Skálda. G. P. *Pro textus* dugðir *legendum opinor:* dugðit ɔ: dugði at *non valuit (secuit).* F.M.

til skips, þeir bræðr ætla ok at fylgja skipi sínu. Þá er þeir voru búnir ferr Kormakr at finna Steingerði, ok áðrenn þau skilja, kyssir Kormakr Steingerði tvâ kossa heldr óhrapalliga[p]). Tinteinn vill eigi svâ gurt[q]) hafa. Nú eiga lut í vinir hvârratveggju, at Kormakr skyli bæta. Kormakr spyrr hvers þeir beiðist. Þorvaldr segir: bauga þeirra II, er ek hefi mist fyrri. Þá kvað Kormakr vísu:

Baugi[r]) varð ek at bæta
brúnleggs[s]) hvaðran tveggja
guldut[t]) fè [fyrir bjartrar[u])
[hálsfáng[x]) mýils spángar[y]);
gátuð gjallar mæta
gulls laufguðum þolli
(tál hefik teiti mála)
tveir kossar fèmeiri. [72])

p) óhrapaliga, M.; lánga, R. q) ei sva búit hafa, R. Th. r) bauga, St. s) brimleggs, St., R. t) goldit, R. Th. u) mér faldar, R. Th. x) fánghàls, R. Th. y) hálsfaung miels saungar, St.

[72]) Brunnleg ɔ: brunnlog, *aurum*. Hvaðrantveggja ɔ: hvertveggja, *acc. sing. epenth.* hvaðartveggi *habet* Skálda. Fáng háls *pro* halsfáng *reposui, postulante lege poetica. Posterioris partis ordo hic est:* Ei gátu tveir fèmeiri kossar mæta laufg-

vere sequenti adeunt, fratres eadem peregre profecturi; cum parati essent, Kormakus Steingerdam convenit, eamque, priusquam ab ea discederet, bis fideliter (haud præcipitanter) osculatur. Hæc Tinteino displicent. Amici utriusque svadent ut Kormakus multam solvat (satisfaciat). Kormakus quærit, quid poscant? Annulos, respondet Thorvardus, quorum prius jacturam feci. Kormakus versum fudit:

Annulo rependere cogebar
aureo utrumque (osculum)
expensam (erogatam) pecuniam candidæ
collarem amplexum mulieris.
Non potuerunt occurrere
(ulli) viro
(fefellerunt me jocosi sermones)
duo oscula carius emta.

---

uðum gjallar gulls þolli. þollr, *arbor;* laufgaðr, *frondens;* gullsþollr, *vir;* gjallargull, *quod pons amnis Eddici* gjöll *totus stratus esset auro lucente;* golls *pro* gulls *posui, ob meliorem (utut non semper servatam) consonantiam metricam; poetarum frequenti exemplo.* Ek get mæta, *ut* get at líta, *passim.* Mýill *v.* mýll, *gemma; ejus* spaung, *mulier.* G. P.

Ok er Kormakr var til skips farinn, þá kvað hann vísu:

Vísu mun ek of vinna [a]),
áðr vèr til skips [gángim [b]),
[c]) senda savrva rindi
til Svínadals mína;
koma skulu öll til eyrna
orð mín skavgul borða,
betr ann ek silki [d])-ságu,
enn sjálfum mèr hálfu. [73])

[e]) Nú ferr Kormakr utan ok með honum Þorgils bróðir hans, ok komu til hirðar konúngs, var þar við þeim vel tekit. Þess er getið, at Steingerðr biðr Þorvald tinteinn [f]) at þau skyldi utan [g]). Hann kvað þat ei ráðligt, [en má þó eigi synja henni; ráðast þau til ferðar ok komu um haf [h]), ok settu víkíngar at þeim, ok vildu ræna þau ok taka í brott Steingerði; þess verðr Kormakr viss [i]), ok ferr til ok veitir þeim lið, svá at þau hèldu öllu fè sínu; komu

a) um inna, R.; um v. Th. b) gaungum, C., D. St.; of ráðum, R.; vèr r., Th. c) R. Th. *add.* ok. d) sigli, C. e) *add*, R.; Kormakr bætti aungvu. f) bónda sinn, R. g) fara *add.*, D., St., R. h) *deest in* D. i) vís, R. Th.

Kormakus ad navem delatus cecinit:

Carmen pangere libet
antequam navim petamus
mittendum mulieri
Svinadalum meum (sc. carmen).
Attingent omnia aures
mea verba fœmellæ
plus diligo illam,
quam me ipsum duplo.

Kormakus et frater ejus Thorgils peregre vecti, satellitium regis adeunt, ubi benigne excipiebantur. Ferunt Steingerdam Thorvaldum Tintein, ut peregre navigarent, rogasse, quod etsi ille inconsultum dixit, ipsi tamen denegare noluit. Iter igitur suscipiunt mare trajecturi, piratæ autem eos adoriebantur, qui eos spoliare et Steingerdam auferre studerent. Kormakus de hoc certior factus iis subvenit, ut omnes res suas retinerent; in satellitium regis exinde deferuntur. Die quo-

[73]) Borða skögul, *tapetum nympha* ɔ: *pictrix.* G. P.

þau síðan til konúngs hirðar; ok einn dag var þat, er Kormakr gekk um stræti, sá hann Steingerði sitja í skemmu einni ok gekk þagat, ok sat hjá henni ok talaði við hana, ok kysti hana IV kossa[k]). Þorvaldr varð varr við þat ok brá sverði; síðan hljópu konur í milli, ok síðan var sendt eptir Haraldi konúngi; hann kvað vant mundi til at gæta með þeim, en gera mun ek sætt með ykkr. Þeir játtu því. Konúngr mælti: einn koss skal vera fyrir þat, er Kormakr[l]) veitti þèr lið í landtöku, en fyrir annann þat, er Kormakr sótti Steingerði, en fyrir två kossa två aura gulls. Kormakr kvað sömu vísu, sem fyrr er ritin:

. Baugi varð ek at bæta.

Einn dag er Kormakr gekk at stræti, sá hann Steingerði, víkr til hennar, ok biðr hana gánga með sèr. Hún neitar því; þá kippir Kormakr henni at sèr; hún kallar til liðs sèr; konúngr var nærr staddr, ok gengr til ok þótti undarlig þessi för, ok tók hana af honum, ok mælti til hans stuttliga. Konúngr gerði sik reiðan, en

k) nockrum sinnum, Th. l) *sic*, Th. R.; hann, A.

dam Kormakus per plateas ambulans Steingerdam in domuncula (gynæceo) quadam sedentem conspexit; quo se convertit et ad latus ejus considet et inter colloquium quatuor ei dat oscula. Thorvaldus, his compertis, gladium vibrat. Intercurrunt igitur fœminæ; rex Haraldus exinde arcessitur, qui, ne discordia inter eos oriretur, prohibere difficile fore asserit, cæterum, ait, vos reconciliabo. Illi acceptant. Rex fatus est: unum osculum auxilio, quod tibi (Thorvaldo) in appulsu ferebat, æquivaleat; alterum vero ei quod Kormakus Steingerdam advexit, ast pro duobus osculis duas uncias auri solvat. Kormakus idem carmen, quod supra allatum est, cecinit:

Annulo rependere cogebar etc.

Die quodam Kormakus in plateas exspatiatus, Steingerda conspecta, eam accedit rogatque ut se comitetur; excusantem exinde arripit. Quæ cum auxilium imploraret, rex, qui haud procul aberat, accedit, hoc miratus, ab ipso illam distrahit et indignanter eum alloquitur. Rex iram minatus est, Kor-

Kormakr er þó með hirð, ok kemst brátt í vináttu við konúng; ok var kyrt um vetrinn.

XXV. Kap.

Eptir um vârit byrjar Haraldr konúngr ferð sína til Bjarmalands með miklu liði. Kormakr var skipstjórnarmaðr í þeirri ferð, ok á öðru skipi var Þorvaldr[m]), [eigi eru fleiri nefndir skipstjórnarmenn[n]); ok er þeir sigldust nærr í sundi einu, laust Kormakr hjálmvelinum[o]) við eyra Þorvaldi, ok fèll hann frá stýrinu í rot; skip Kormaks rendi við, er þat misti hjálmvalar[p]). Steingerðr sat áðr hjá Þorvaldi, ok tók til stýriss, ok stýrði á flatt skip Kormaks, þat sá Kormakr, ok kvað vísu:

Fèkk sá er fögru vífi
fór nærr enn [vèr stórum[q]),
högg af hjálmarskíði
í háttarstall miðjan;
Eysteins hratar arfi
á elliða stafni[r]);

m) skipstjórnarmaðr *add.*, D. n) *deest in* D. o) hjálmstjórnvelinum, St. p) hjálmstjórnvalar, St. q) við stóðum, Th. R. r) fjalli, Th.; fjelli, R.

makus tamen inter satellites versatur brevique in amicitiam regis recipitur. Per hyemem omnia quieta.

Cap. XXV.

Vere sequenti rex expeditionem in Bjarmalandiam cum ingenti exercitu suscipit; in hac expeditione Kormakus rectorem navis agebat, itemque Thorvaldus; plures non nominantur naucleri. Cum propinqui in freto quodam navigarent, Kormakus gubernaculi manubrio aurem Thorvaldi ita feriit, ut a gubernaculo, animo derelinquente, decideret. Navis Kormaki, cum gubernaculum non retineret, a recto fluebat cursu. Steingerda Thorvaldum assidens, clavo arrepto in latus navis Kormaki dirigit. Hoc Kormakus conspiciens cecinit:

Accipit, qui pulchram fœminam
propius accessit quam nos multo,
ictum a lignea ansa
in medio capite;
Eysteini cadit hœres (filius)
in navis puppi

styrðu eigi á mik, Steingerðr!
[þóttú steigrliga látir[s]). [74])

[t]) Skipinu hvelfir undir Kormaki, ok hans mönnum varð skjótt borgit, er margt var manna við. Þorvaldr rètti við ok snúa áleiðis ferðinni; býðr konúngr sína gerð á málinu, ok því játtu þeir báðir; konúngr lèt jamt högg Þorvalds ok hrakníng Kormaks. Þeir komu um kveldit við land, sat konúngr ok hans menn í snæðíngu[u]); Kormakr sat útar við dyrr í tjaldinu ok drakk tvímenníng á Steingerði, ok meðan hann gerði þetta, stal maðr frá Kormaki dálki til spots, er hann hafði lagt af sèr feldinn, ok er hann skyldi tiltaka, var or dálkrinn. Kormakr spratt upp ok hljóp eptir manninum með spjót þat, er hann kallaði Vígr ok skaut eptir honum ok misti[x]), ok kvað vísu:

Drengr úngr[y]) stal mik dálki,

s) stórlega kát þó látir, R. Th. t) Sva þegar horfði upp kjölurinn, R. u) *vel* snæðíngi; *sic* D., St. M.; at snæðíngi, R. x) R. Th. *add.* hans. y) R. Th. *om.* úngr.

[74]) Hjálmar *gen. sing. a* hjálmr, *galea, ut paulo ante* ásar; *hic notatur summitas gubernaculi.*

ne in me dirigas navem, Steingerda!
quamvis te strenue geras.

Navis Kormaki subvertitur, nautæ vero ejus repente a hominum multitudine, quæ frequens aderat, vitæ discrimine expediuntur. Thorvaldus ad se rediens ac sui navigationis cursum recta dirigunt. Rex se causæ arbitrum, si velint, offert; uterque acceptat. Æquale censet rex ictum Thorvaldi Kormakique molestiam. Vesperi naves ad littora appellant, cum rex unacum suis cœnaret. Kormakus ad fores sedebat, et Steingerdæ propinabat, quod dum faceret, vir aliquis fibulam pallii, quod Kormakus exuerat, ludibrii causa ei surripit; qua desiderata Kormakus exsilit, et auferentem currendo insequitur, hastaque, quam Vigur appellabat, eum petit, sed non offendit. Kormakus tunc versum fudit:

Surripuit mihi juvenis fibulam

Skíði, *asserculus* ɔ: *gubernaculi ansa*, hjálmvölr *et* hjálmunvölr *dicta;* völr, *lignum teres, spec. baculus.* Steigrliga: *Har. Sig. hist. sub finem:* stóð steigrliga í stigreipunum; *alibi occurere non memini, ubi nec cognatio vel origo se offert.* G. P.

þá er drakk á mey rakka,
við skulum dálkinn deila,
sem drengir tveir[y]) úngir;
vel hefir[z]) Vígr ofskefta[a]),
verð[b]) ek í grjót at skjóta,
víst er at ek mannsins mista,
mosinn varð[c]) upp at losna. [75])

Eptir þat fóru þeir til Bjarmalands ok aptr þaðan, ok komu heim í land.

XXVI. Kap.

Þorvaldr tinteinn býr skip sitt til Danmerkr ok Steingerðr með honum; litlu síðarr fara þeir bræðr ina sömu leið, ok komu við Brenneyar síð um kveld, þar sá þeir fljóta fyrir skip Þorvalds, var hann þar sjálfr ok nokkurir menn með honum, þeir voru ræntir fè öllu, en Steingerðr bresttekin af víkíngum. Þar var fyrir af[d]) víkíngum Þorsteinn, son Ásmundar eskisíðu, er barðist við Ögmund, föður Kormaks ok Þorgils. Nú finnast þeir Kormakr ok Þorvaldr; þa spyrr Kormakr hvârt eigi

y) ei, D. z) heftir, R. a) ofskeptu, D., St., R. b) varð, R. c) *sic* D., St., var, A. d) *deest in* C., D., R. Th.

cum mulieri alacri propinarem;
nos spinam partiemur
tanquam juvenes duo.
Bene manubrium addidit (faber) hastæ,
quam in lapides torsi;
certe mihi elapsus est, quem petii,
eruebatur autem muscus.

Pergunt exinde in Bjarmalandiam, indeque reversi domum in Norvegiam redeunt.

CAP. XXVI.

Thorvaldus Tinteinn cum Steingerda navem suam in Daniam parat; fratres paulo post eodem tendunt, ad Brenneyas sero vesperi allabuntur; ibi navem Thorvaldi natare conspiciunt, ipse ibi aderat cum aliquot hominibus, omnibus rebus spoliatus, Steingerda vero a piratis ablata. Thorsteinn filius Ögmundi Eskisidæ ibi obvius erat, qui cum Ögmundo patre Kormaki et Thorgilsis conflixerat. Kormakus Thorvaldum convenit, interrogans numne malum habuerit finem?

---

[75]) Stal mik dálki *ut* áss er stolinn hamri. Mey, *virgo, sed et interdum quævis fœmina.* Dálkinn deila, *forte et* dálk um deila, *de spina litigabimus.* G. P.

hefði tekizt slètt. Hann segir: nú hefir víst eigi tekizt sem bezt. Kormakr spyrr: hvat er at orðit, er Steingerðr í bróttu? Þorvaldr segir: brottu er Steingerðr ok fè vårt allt. Kormakr mælti: hví sæki þèr ei eptir? Þorvaldr segir: eigi höfum vèr afla til. Kormakr segir: segir þú ómátt þinn á. Þorvaldr segir: eigi höfum vèr þrek til at berjast við Þorstein, en ef þú hefir afla til, sæk þú þèr til handa. Kormakr segir: fara skal þá. Um nóttina gengu þeir bræðr á bát ok rèru til víkinga skips, gíngu uppá skip Þorsteins; Steingerðr var í lyptíngu ok gipt manni, en flest lið var á landi við bakstur-elda. Kormakr heimti sögur af matsveinum, ok sögðu þeir honum allt þat er þeir vildu bræðr; þeir gengu á skip at skutbryggju; Þorgils kipti brúðguma á borð út, en Kormakr drap hann við borðinu [e]). Þorgils hljóp á kaf með Steingerði ok svam til lands; þá er Kormakr var nærr landi, lögðust at honum álar yfir hendr honum

e) borðit, D.

hac vice non optimum, respondet ille. Quid, quærit Kormakus, mali accidit, an Steingerda ablata est? Thorvaldus regerit: cum tota nostra pecunia Steingerda ablata est. Quærenti Kormako, curni recuperare conarentur, respondet Thorvaldus iis vires deesse. Kormakus interrogat: an vires tibi desunt? Thorvaldus cum Thorsteine dimicando sibi vires haud pares esse asserit, quæ si tibi sunt, in tui ipsius emolumentum repete. Ibimus igitur, ait Kormakus. Nocte sequenti fratres scapha ad navem piratarum veniunt et Thorsteinis navem ascendunt. Steingerda in camera navis versabatur viro cuidam nupta, maxima vero piratarum pars in continente ad ignes fotorios sedebat. Kormakus, coquis (pueris a mensis) interrogatis, de omnibus, quæ fratres scire cupiunt, certior redditur. Tabulatum puppis adeunt; Thorgils sponsum in latus navis distrahit, Kormakus autem eum ibi cædit. Thorgils Steingerdam manibus tenens in mare se projicit natatque ad littus. Kormaki manus cruraque, cum littus appropinquaret, angvillæ

ok fætr svâ at hann dregr niðr. Kormakr kvað vísu:

Runnu [f]) randarlinna [g])
rógendr at mèr gnógir,
þá er vèr of [h]) fen [i]) fórum
flokkum dýkis bokkar;
Gauts mundi þá gáttar,
gunnsvells [k]), ef ek þar fèllag [l]),
lundr kom ek [m]) litlu [n]) sprundi
laungum muns or aungum. [76])

Kormakr leggst til lands ok færir Þorvaldi Steingerði. Þorvaldr bað Steingerði nú fara með Kormaki, sagði hann drengiliga hafa eptirsótt. Kormakr kvað þat vilja sinn [o]). Steingerðr kveðst ekki skyldi kaupa um knífa [p]). Kormakr kvað ok eigi mundu

f) runnum, D., R. g) *sic* R.; linnar, Th.; lina, A. h) af, B., C., D., R. Th. i) fjöl, R. Th. k) gunnsvell, R. Th. l) fèlli, R. Th. m) ek *om.* R. Th. n) ljósu, R. Th. o) *deest in* D. p) knefa, R.

[76]) Rönd, *tellus; ejus* lindi *(cingulum) mare;* randar linda rógendr, *hostes maris incolæ.* [Rönd *lacus; ejus angvis angvilla.* F. M.] Fen, *n. g. palus, uligo h. l. mare.* Bokki, *vir magnus, potens, minus tractabilis;* stórbokki *magnas imperiosus, cedere nescius;* hann er ekki allra bokki, *non omnibus dormit, duræ cervicis.* Gauts . . .

cingunt, ut in aquam demergatur. Kormakus versum fudit:

Accurrerunt lacustres anguls
ad me hostiles sat multi
cum per paludem iremus
catervatim lacustres insultatores.
Tum ego Odini aulæ essem incola
ensiger, si ibi cecidissem;
ego vir exiguam fœmellam (mulierculam)
ex longis animi angustiis eripui.

Kormakus terram adnatat, Steingerdamque ad Thorvaldum deducit, qui eam, ut Kormakum nunc sequatur, jubet, nam strenue, inquit, eam liberavisti. Kormakus se id velle asserit. Steingerda affirmat se sortem suam non mutaturam. Kormakus, nec

---

gunnsvells: *hic sensum aliquem venari necesse erat, dum melior se offerret.* Míns, muns, munns ... *pro his diversis ego meum* mans *posui: et est* man *n. g. tum serva, tum amica l. concubina et utrumque hic vere Steingerda.* G. P. [*Hac conjecturali emendatione non opus est, cum* muns *indubie sit accipiendum pro genit. v.* munr *(alias et magis usitate* muni) *mens, animus. (cfr. Gl. Edd. ant. II,* 732). *Pro versione G. Pauli: "ex longa servitute" restitui igitur: "ex longis animi angustiis."* F. M.]

þess auðit verða, kvað illar vettir [q]) því snemma stýrt [r]) hafa eðr óskavp. Kormakr kvað vísu:

Hirð [s])-attu handar girðis
hlín (sof hjá ver [t]) þínum,
fátt kantu í mun manni)
minna frama at vinna;
þó skaltu, fornrar foldu
frigg, [heldr enn mèr [u]) liggja
(drykk hefik yðr of aukit)
aureks [x]) nærri [y]) gauri. [77])

Kormakr bað Steingerði fara með bónda sínum.

q) eður úsköp, R. Th. r) *ita*, D., S.; skirt, B., C.; hnekkt, R. s) hirðir attu, D., St., R. Th. t) *deest in* B. u) hjá mèr, R. Th. x) aurreks, Th. y) *sic* R. Th., nærr A.

---

[77]) Handar girði, *manuum cingula, qualia doliorum etc. aurum s. aurei annuli; ejus* (girðis, *nam collectivum est*). Hlín *s. nympha, mulier.* Fölðu *a nom.* falda, *de quo, supra; ejus* Frigg, *fœmina.* Aureks: aur-ekr *v.* aur-akr, *dici potest camporum stercorator;* sá sem ekr auri, *vir fimitraha;* sá er túnvöllu taddi, *supra;* mykslеði, *al. loco.* Gaur *est convicium, homo stolidus, ineptus, insulsus;* aureks gaur ɔ: gaur

hoc, inqvit, successurum, mali enim genii vel res diræ id mature impediverunt. Kormakus versum fudit:

Noli curare, mulier!
(accuba tuo marito,
pauca potes ad viri placitum)
mihi honorifica præstare; (meis honoribus
velificari)
Tamen fæmina
potius quam mihi
(potum vobis auxi)
propinqua jacebis tenebrioni.

Kormakus Steingerdam ut maritum suum comitetur jubet.

---

aurekr, *versa in regimen appositione. Potuit etiam patri Thorvaldi cognomen esse,* aurekr. *Prioris partis verba hoc quam alio modo commodius ad se invicem referri ac distingvi mihi visa:* Hirðatta vinna mína frama, *potius quam* minna *(quod consonantia svasit), cum το* fátt *alio spectet, ad illam enim propositionem respicit mox partic. adversat.* Þó; *nec tamen hic litem ullam moveo, aut aliquid præscribo.* Frama, fram *et* framm, *porro, prorsum;* ek frem, *promoveo et inde patro, committo;* frami, *honor, gloria, cum quo mire convenit βραβειον et præmium.* G. P.

XXVII. Kap.

Síðan snèru þeir aptr bræðr ok til Noregs, en Þorvaldr tinteinn[a]) fór til Islands, [en þeir bræðr[b]) herjuðu um Írland, Bretland, England ok Skotland[c]), ok þóttu hinir ágæztu menn. Þeir settu fyrst virki þat, er heitir Skarðaborg. Þeir runnu uppá Skotland ok unnu mörg stórvirki ok höfðu mikit lið; í þeim her var engi slíkr sem Kormakr um afl ok áræði. Eitt sinn er þeir höfðu herjat rak Kormakr flótta, en liðit var til skips farit, þá kom at Kormaki, or skógi, blótrisi Skota[d]), ok tókst þar atgángr harðr. Kormakr var ústerkari, enn risinn tröllauknari; Kormakr leit til sverðs síns ok var rent or slíðrum, Kormakr seildist til ok hjó risann banahögg; risinn lagði þó svâ fast hendr at síðum Kormaki, at rifin brotnuðu ok fèll Kormakr, ok risinn dauðr[e]) ofan á hann, ok komst Kormakr eigi upp; í annann stað fara menn at leita hans ok finna, ok fluttu hann til skipa. Þá kvað Kormakr vísu:

a) ok Steingerður *add.* R. b) Hèreptir lögdust þeir bræður í víking ok R. c) ok víðar *add.*, R. d) Skotta, St., R. e) *deest in* D.

CAP. XXVII.

Fratres exinde Norvegiam revertuntur, sed Thorvaldus Tinteinn Islandiam petit. In Hibernia, Cambria, Anglia, Scotia fratres arma circumferebant et viri præstantissimi habebantur; castellum, quod Skardaborg audit, primi condidere. In Scotiam excurrentes, res magnas, ingenti cincti exercitu, gerebant, in quo exercitu nemo robore et audacia Kormako par erat. Post pugnam quandam Kormako fugatis instanti, exercitu navem reverso, gigas Scotorum sacrificiis cultus ex saltu obviam venit; fortiter congrediuntur. Erat Kormakus viribus inferior, gigas vero furore (brutalitate) immanior. Kormakus in gladium suum, qui e vagina exierat, oculos convertit, et manu porrecta giganti lethale vulnus infert; gigas Kormaki latera adeo manibus suis premit ut costæ frangerentur, caderetque Kormakus gigasque super illum mortuus, quare Kormakus surgere non potuit; quidam eum interim quærentes inveniunt et in naves devehunt. Kormakus tunc versum fudit:

Vara sem fljóð í faðmi
þá er fángremmi [f]) mætast
við streingmar a stýri
Steingerði mèr hefðag [g]);
myndag öl at Óðins
í öndvegi drekka
(skjótt segi ek til þess skötnum)
ef mèr Skrýmir [h]) lið veitti [i]). [78])

Þá var athugat sárum Kormaks, ok voru

f) fángrennu, D.; reyndi ek lánga, R. Th. g) mik herðek, R. Th. h) skrýmnir, R. Th. i) veitir, R. Th.

---

[78]) Fángremmi *neutr. pl.* fáng *sinus, antica hominis pars;* ramr, rammr, *robustus;* fángremmi *h. l. duo robora v. homines robusti, per meton. adj. it.* fángremmi, *si placet, fœm. sing. hic ablativi casus, omisso nominativo sibi mutuo occurrentium;* fáng *per meton. sæpe lucta.* Fángrenna, *f. g. mutuus occurrentium amplexus, hic* fángrennu *ablativus modi, quem etiam sensum menti poetæ propiorem crediderim, suppresso etiam hic nominativo verbi facile intelligendo. Verbum* mætast, *præs. temp. id spectat quod communiter fit, et* fángrennu *habent quæ mihi adsunt Exemplaria.* Strengr, *rudens, linea anchoralis;* mar, *equus; hinc* strengmar, *navis.* Strengmara *gen. plur.* Strengmar á *(separatim) esset juxta navim in gubernaculo; inepte! altera lectio spectat locum in puppi honoratiorem,* lypting, *quo et Steingerda ducta paullo ante.* Myndag *etc.*

Non erat tanquam fœminam in sinu
cum amplexu sibi invicem occurrunt
ad navium (navis) gubernaculum
Steingerdam meo haberem.
Biberem (v. bibissem) cerevisiam apud
Odinum
in loco honoratiore
(cito id viris dico)
si mihi Scrymer (gladius) subvenisset.

Kormaki vulneribus observatis, costæ utrius-

---

sensu incommodo, hoc enim modo minus s. non fuisset bibiturus, si Scrymeri auxilio evasisset; scribendum igitur, ni fallor, erat: myndatag *ɔ: non biberem (non jam morerer) si Scrymerus, justo sc. tempore, nec tandem nimis sero, mihi adfuisset.* Öndvegi, *sedes primaria, ingressui cænaculi obvia, ab* and, *contra et* vegr, *via;* önd *veterum, non utique, ut hodie, locus interior, sed exterior et subdialis (ab* anda, *libero aere), Dan.* Gaard; *huc refero Græc.* αυλη *et Lat. atrium sc. ut sit* önd αυλη *et* and-dyri *atrium, et* and-dyri *dictum puto fuisse ostium aulæ sive exterius illud in publicum patens, et ab illo ostio etiam tota aula sive* önd *interdum dicta* anddyri. *Hinc nostri* την αυλην *partim* fordyri *reddiderunt (ut Luc. II,* 21) *partim* anddyri; *hujusmodi* önd *facile crediderim fuisse illam Schalholtensem, cujus in continuatione* Húngurvöku *fit mentio, tam celebri loco et liberiori pugnæ convenientem.* G. P.

brotin rifin í hvârritveggju síðunni. Kormakr kvað eigi þurfa at græða sik; lá hann í sárum um hríð; hörmuðu menn þat, er hann skyldi svâ úvarliga farit hafa. Kormakr kvað vísu:

Rèð ek ei [k]) þess af reiði
rund [l]) morð-gavfugr forðum
sunds at sóttar grandi
sverð skyldi mèr verða;
forðumst vættr [m]), þvíat [n]) verða [o]),
vígnaðrs stafar [p]) aðrir
snertum [q]) í höfuð við hjarta
[helnauð ok kavr [r]) dauða. [79])

k) R. Th. *om.* ei. l) rand, R. Th. m) vættir, R. Th. n) því, R. Th. o) varða, Th. p) stafir, D. St., R. Th. q) snertu, C. r) helnauðar kör, St.; helnauð nè kör, D.; helnauð or kör, C.; helnauðir kör, R.

---

[79]) *Hic* rund *et* sunds *omitto, quid sibi velint non perspiciens. Cetera hoc modo ordinanda videntur:* ek rèð eigi, af reiði, þat morð at sverð skyldi verða mèr (at) sóttar grandi: *non putavi (celeber olim) illam necem etc.* Grandi, *absente particula* at, *hic masculine dicitur, idem quod* grand *neut. gen. Quodsi particula illa subintelligatur, erit* grandi *ablat. neut. gen. Posterioris partis, quem posui, sensus, vix forte dici*

que lateris fractæ deprehenduntur. Kormakus dicit sanatione non opus esse; e vulneribus aliquamdiu cubat; lugebant eum adeo incaute progressum esse. Kormakus carmen composuit:

Non putaram præ ira
celebris olim
fore morbi instar noxæ
mihi gladium.
vitemus malos genios, fiunt enim
viri alii
tacto capite et (vel) corde
lethales per decubitionem mortiferam.

---

meretur conjectura, sed meliorem invenire non licebat. Vígnaðrs stafar aðrir *tam vocative s. compellative quam nominative accipi potest.* Rèð, eg ræð *impero, potestatem habeo; cum genit.* hann fèkk þess ei ráðið, fjár síns ráðanði *etc.* Rund *al.* Hrund ɔ: Rönd *vel* Rindur *Odino adamata.* Sunds *a* sund *fretum, vix puto hic aut str:* 16 *cogitandum nisi exempla adsint ejusmodi ellipseos.* Sund *mihi potius est* r e g i o S i n d i c a, *unde haud dubie sericum notum et allatum, et inde* Sund *sericum dictum, atque illius* hrund *et* gunnur *fœmina. Quod si durum cuiquam videatur, observet, quæso, an mollius meliusve elephas vel elephantus pro ebore dicatur, vel Troja pro ludo equestri. Sic bombyx, ostrum, purpura, spadix. Et si id liberet aut*

Ok enn kvað hann vísu:

Varat með mèr í morgin
[maðr þinn [s]), konan svinna,
roðinn var hjörr til hodda [t])
handfögr [u]) á Irlandi;
þá [slíðr dregin [x]) sága
saung of [y]) mínum vánga
hlakkar [z]) trafr [a]), en hráfui
heitr fèll á nef sveiti. [80])

s) manni þeim, St. t) hefnda, D, St., R. Th. u) handfagr, R. Th. x) síðan drengjum, Th.; sídrengir, R. y) at, St.; ok, D. z) hlakka, St. a) tafn, R.; trafn, Th.

---

vacaret, multæ personarum locorumque metonymiæ adferri possent his aut nostra prædicta molliores. Sericum a Seribus, et hinc haud dubie serkr *indusium. Sed de his non dissero.* Sótt *morbus (cfr. Hypn. Gl. Synt.); ejus* grand *noxa, quod eum avertit; prævenit autem morbum letalem mors bellica, cui, ut hic factum, dominum eripuit gladius liberator. Alloquitur fœminam qvandam (Steingerdam) Kormakus in lectulo mori acerbe ferens: quemadmodum str. præced.* myndak *etc.* Varða; *hoc genuinum esse et jam dictis patere arbitror, pro quo librariorum* 'αβλεψία, *cæca et sola consonantiæ religione intrusis suum* verða, *difficili, ut passim, loci sanatione. — Cum prædicto* Sund *pulchre convenit Germ.* Seide, *per echtlipsin et nostrum Dano-*

Et adhuc:

Non erat mecum mane
maritus tuus, egregia mulier!
rubefactus erat gladius ob annulos
manu pulchra, in Hibernia;
cum gladius
caneret circa meas genas;
clangit aquila, sed corvo
incidit per rostrum calidus sangvis.

---

rumque Silki, *facile et* Serki *fieri potuit. An* Serkir *proprie primum dicti Seres, disqviri potést .... [De his jam consulendum Gloss. Edd. ant. III,* 246 *ad v.* Silki. F. M.] Forðumz aðrir vígnaðrs stafar vættur, þvíat þær verða (mönnum) helnauð úr kör-dauða. *Vitemus nos alii (per communicationem, cum id jam amplius non posset ipse Kormakus) malas naturas; fiunt enim illæ servitutis causæ (l. auctores), apud Helam, per mortem decubitoriam. Non interimunt gladio, ut ad Odinum honorificus detur transitus, sed misere torqvent, ut inde diu decumbendum sit, et tandem ad Helæ infelix domicilium abeundum.* Snertum í höfuð við ok hjarta; *parenthetice: Sinamus ferro penetrari caput et cor, s. objectemus has partes periculis;* snertum, *neutraliter passivo significatu, ut* nísta ek niðr ɔ: nístist, nístumzt (Rúna-Capit.) G. P.

80) Sága, *haud dubie idem quod* sög, *serra, sicut* sál, sála *etc.* slíðrdregin saga, *serra vagina educta, gladius.* Trafr, *dici videtur aquila a lacerando,*

Ok nú tók at líða at Kormaki, þá kvað hann vísu:

Dundi djúpra benja
dögg or mækiss[b]) höggi[c])
bar ek með drengjum dýrum
dreyrugt sverð á eyri;
bera knáttu þá breiðar
blóð-vavnd hjarar þundar
þó mun ek, greipa[d]) glóðar
gerðr[e]), strá-dauða verða. [81])

Kormakr kveðst Þorgilsi, bróðr sínum, gefa vilja fèit ok liðit; kveðst honum unna bezt at njóta. Síðan andaðist Kormakr, en Þorgils rèð fyrir liði[f]), ok var lengi í víkíngu. Ok lýkr þar sögu þessi[g]).

b) mætiss, C.; mæks, D. c) höggum, R. d) greipi, St. e) gerð, C. f) liðinu, D. g) þessari, D.

---

trefjur *enim fœm. pl. quæ lacera sunt, ut vestimenta, panni, lintea. Aquilæ peculiariter tribuitur ad* hlakka ɔ: *clangere.* G. P.

[81]) Dundi *præt. a v.* ek dyn *et* þat dynr, *de sonitu gravi, hic ad amnium fluxum respicitur.* Mækir, *machæra, manifesta vocum identitate.* Höggi, *ictu, hic vestigio.* Blóðvöndr, *virga sangvinaria, gladius.* Hjarar, *gen. sing. a* hjör *gladius; ejus* Þundr *(Odini nomen) vir;* greip *(genit. sing.* greipar, *pl.* greipa) *a v.* ek gríp *prehendo, digitorum intervallum;* greipa glóð *(pruna, ignis lucens) aurum; ejus* Gerðr *s. nympha, mu-*

Kormakus jam morti vicinus versum fudit:

Largiter effundebatur profundorum vulnerum
pluvia ex machæræ vestigio;
tuli (vibravi) cum viris egregiis
sangvinolentum gladium in ora;
ferre tum potuerunt latum
ensem viri,
attamen ego, mulier!
culmi instar cadam (emoriar).

Kormakus fratri suo Thorgilsi, quippe optime merito qui fruatur, opes ac exercitum se daturum declarat. Kormakus exinde obiit, Thorgils vero dux exercitus piraticæ diu vacavit. Hic historiæ finis.

---

lier; alloquitur enim hic et in Str. anteced. absentissimam Steingerdam, tanquam præsentem moribundus Kormakus. Strádauða, *ut* afsinna, örmagna, *non equidem graminis instar secti, sed vi hiemis s. cæli injuria cadentis; erat quidem mors Kormaki violenta, sed sine sangvine; cfr.* Suhm, om de Nord. Folks Oprindelse *Tom.* 2, *pag.* 37. 95. *Dolet igitur suam sortem poeta, quod cum pugnis gravibus interfuisset, seque strenue gessisset, in justa tamen acie cadere non licuisset, et per plurima vota vitam finire; hinc forte Str.* 81 myndak öl at Oðins í öndvegi drekka ... ef ej mèr Skrýmir lið veitti ɔ: veitt hefði: *biberem ... nisi Scrymeri auxilio evasissem; et* skjótt *referri potest ad* myndak, *mox biberem.* G. P.

Annotationes chorographicæ,

auctore Gunnare Pauli.

Saurbær, *non unius villæ nomen, ut passim, sed vallis satis frequenter habitatæ, in occidentali Dalensium toparchia sitæ, et sinum* Gilsfjörð *caurum versus spectantis, in superiore s. interiore parte bifidæ, sive in binas valles abeuntis,* Hvols-dal *et* Staðarhóls-dal, *qvæ eadem sunt duarum parochiarum nomina.*

Valafall, *forte et olim* Volafall, *unde hodie* Bolafall, *in suprema vallis Hvolensis parte, ad occident. vallis* Svínadal *ostium, inter* Bessatungam *(olim forte* Bessastadas) *et* Breckam *(hodie duæ sunt ejusdem nominis villæ) modico intervallo situm, sed obliqve satis, et qvodammodo e regione, triangulariter se habente horum locorum situ et respectu.*

Leiðhólmr *s.* Leiðarhólmr í Miðdölum, ɔ: *in australi prædictæ toparchiæ parte, a Saurbæ diurno fere itinere* (Þíngmannaleið) *dissita; a Midfjördo Hunavatnensi tractu, ubi Kormaki habitaculum, tertia circiter parte longiore via; locus publicus (insula amnis* Miðá) *juri dicundo publicisqve conventibus dicatus; cfr.* Arnesens islandske Rettergang.

Valastaðir, *ad sinum Hrutafiörd sita villa, hodie non exstat, nisi forte sit, qvæ hodie dicitur* Fallandastaðir, *in latere orientali, ubi (ɔ: in qvo) omnino cum sua Thorveiga Valium habitasse, historiæ narratio postulat.*

Fragmenta carminum

Kormaki Oegmundi filii,

gentilis Islandi, seculo X florentis,

in opere vetusto, Skálda dicto, nobis servata.

Accedit unica ejusdem auctoris ex Heimskringla Snorronis Sturlæi descripta stropha.

Opus celebre medii ævi Islandicum, qvod Skálda *(sive Poëtice) vulgo appellatur, pro parte secunda (et recentiore qvidem) sive continuatione Eddæ prosaicæ, vulgo Snorronianæ vel junioris dictæ, rite habendum est, et ita qvidem a Raskio nostro Holmiæ* 1818 *editum, sub titulo hocce:* Snorra-Edda ásamt Skáldu ok þarmeð fylgjandi ritgjörðum, 8. *Id nobis conservavit, inter multa carmina, a vetustatis Scandinavicæ poëtis composita, septem fragmenta, alibi non obvia, nostro Kormako indubie adtribuenda, licet auctor nullam de eo vel ejus origine aut conditione relationem lectori communicet, his voculis exceptis:* Kormakr kvað *(Cormacus cecinit). Hinc cæterum nostri inter Islandos ejus ævi insignem celebritatem, qvæ nulla uberiore illustratione egere censebatur, bene probari opinamur. Sunt autem ista fragmenta ad tres potissimum classes referenda, has videlicet:*

A. I & II, veterem Borealium mythologiam solummodo tractantia.

B. III-VI, ex odis encomiasticis, Sigurdo, Hladensi Norvegorum comiti et ejus filio Haconi dicatis. Accedit integra stropha, similis argumenti, ex Heimskríngla transcripta.

C. VII, e carmine amatorio, Steingerdam Thorkelis filiam celebrante.

Media illorum classis novam lucem nostri Kormaki biographiæ adfert, cum inde ipsum laudatos Comites talibus poematibus celebrasse discamus. Principes isti semper fuerunt numinum ethnicorum strenui cultores; non igitur mirum qvod Cormacus suis ad illos odis horum laudes intermiscuerit. Unum vel alterum illorum poëmatum vocatur a Snorrone Sturlæo, in Historia Regum Norvegiæ, Sigurðar-drápa, *qvod heroicum carmen celeberrimus auctor Kormacum Oegmundi filium de Sigurdo, Hladensi Comite, composuisse adserit. Una ejusdem stropha, qvam ipse lectori communicavit, his a nobis annectetur.*

Fragmentum septimum et ultimum probat Kormakum de Steingerda sua plures composuisse cantilenas, qvam eas, qvas præsens ejus vita nobis servavit.

Præterea tractatus grammatico-poëticus, qvi Skaldæ vulgo annectitur, sed parum dubie (ut Raskius jamdudum observavit) a diverso auctore compositus est, exhibet ultimum qvadrantem strophæ octonariæ unius; qvæ in poëtæ biographia legitur, sed alteri viro adtributum, qvod autem soli memoriæ lapsui esse adtribuendum infra demonstrare tentabimus.

Descripsimus hæcce fragmenta ex ipso Eddæ junioris Codice Regio, qvem tamen cunctis hisce locis cum Raskiana editione consonum reperimus. Addidimus porro (præter metaphrasin prosaicam et latinam nostram versionem) lectiones variantes, tam secundum Raskii notas (e Codice Upsaliense, Wormiano et pluribus) qvam diversos alios chartaceos libros et fragmenta, (notata B, C, D; Hypnones. α et β, vel collectioni Arnamagnæanæ, vel nostro Werlauffio et mihi ipsi propria, qvæ ego prolixius describere hic pro superfluo duxi. Stropha carminis Sigurðar-drápa, *supra memorata, a me ex magnâ Heimskringlæ Havniensi editione (qvæ qvoad textus criticam revisionem et latinam translationem magnas meretur laudes) est descripta. Revisio illa et carminum (repetita) versio e*

maximâ parte debetur Johanni Olavio, Hypnonisiensi, viro sui ævi doctissimo, cujus integras in hoc fragmentum curas his inserere minime hæsitavimus, paucillis nostris ad ipsa contenta adnotationibus auctas.

Finn Magnusen.

Fragmentum I.

(Skálda, *ed. Rask, pag.* 96 *et iterum* 176).

A, ad appellationes Odini, et B, in numinum denominationibus (pro probatione nominis Díar ɔ: *Dii, Divi),*

Textus.

Eykr með enmidúki
jarðlútr [1]) Día-fjarðar
breyti-hún [2]), sa er beinan [3])
bindr seið Yggr [4]) til Rindar.

Lectiones variantes.

1) *Sic recte Cod. Wormianus, at Regius, priore loco,* jarð-hlutr *(pars sive portio terræ); posteriore loco hic vocem eandem abbreviate videtur exprimere* jardhlerr (hlýrr, hlærr) *i. e. tellurem fovens, vel erga eam calidum aut placidum se gerens, qvod revera veritati magis congruum foret.*

2) beitihún *(navalem petasum)* C.

3) *Sic recte omnes priori loco, at Codex Regius perperam posteriore* beiþan *et W.* beinna.

4) *Worm. posteriore loco* ver (verr) *i. e. vir, maritus, sensum idoneum ita satis perspicue innuens.*

Metaphrasis prosaica.

Yggr, sá er bindr beinan seið til Rinðar, eykr jarðlútr breytihún [*vel* beitihún] með Día-fjarðar ennidúki.

Versio.

Yggus (Odinus) qvi directum ignem (vel amorem) ad Rindam (Tellurem) alligat (aut applicat) Terræ se inclinans, cumulat navalem petasum Deorum pelagi frontali velo.

Notæ.

Yggr, *(ɔ: metuendus vel meditabundus) unum Odini nominum.*

Rindur, *Odini amasia sive concubina, qvam alibi Tellurem denotare monstravimus (Lex. myth. bor. p.* 401, 526; *E. a. III,* 673, 798).

Eykr *proprie auget, adauget (præs. ind. verbi* ek eyk, auka) *hic: cumulat, tegit, involvit.*

Enni-dúkr *frontale velum.*

Día-fjavrdr, *Deorum pelagus.* Díar, *Dii, numina; eorum* fjavrdr *pelagus vel marinus sinus revera est aër sive atmosphæra nostra terrestris. Primario sensu* fjavrdr *(a* fjarr, fjær, *procul) significat distantiam, vel potius interstitium aliqvid, eandem efficiens, ut sinum maris, qvi viatores impedit et ab opposito, at optato, littore secernit. Sic aër, inter homines (terrestres) et Deos (cœlestes) situs, priscis* Díafjörðr *rite sonare potuit. Hujus (vel cœli) frontale velum nebula hic vocatur a gentile nostro poëta. Rinda sæpissime Tellus hiberna; Odinus, cœli Deus, verno tempore, igne aërio vel elementali ipsam visitans, nebulâ se induit, ac ea qvoqve (ut mox dicitur) navalem petasum obvolvit. Unum Odini nominum alias audit* Ennibrattr, *frontem arduam sive altam gestans, at Thori, ejus filii, (atmosphæræ proprii numinis) aliud* Ennilángr *ipsum longa fronte præditum esse innuit. Sic cœli vel aëris alta concameratio variis modis symbolice cum humana (divina vel gigantea) fronte comparatur; at cœlum alioqvin antiqvitatis poëtis vulgo audiit* Ýmis hauss, *Ymeris (protoplasti cosmogoniæ gigantis) caput sive calva p. p. Hinc*

nebula apte nominari potuit ennidúkr día fjardar ɔ: *cœli sive aëris frontale velum. Alioqvin terra vetustatis poetis audiit animalium et hominum mare* (sær dýra ok manna); *eadem ratione aër sive cœlum Deorum vel numinum pelagus appellari potuit.*

Jarðlútr, *Telluri se inclinans, a* javrð *terra et* lútr, *cernuus, pronus.*

Breytihúnn *vel* Beitihúnn, *e variis lectionibus, petasus navalis (mali).* Húnn *proprie est summitas vel petasus mali;* breytihúnn *variabilis petasus vel apex, optime de tritone sive ventilogio, illi adaptato, dicendum, a verbo* breyta, *mutare, variare (unde* breytinn *varius, p. p.) — at* beiti-húnn *navalis petasus sive apex (a* beit *navis, navigium).*

Seiðr *vel* Seyðr *ignis; veneficium igneum aut ignis magicus. Vates noster proprie describit ignem, ab Odino sive Cœlo ad Rindam vel Tellurem (é densa nebulâ) alligatum aut missum, sed revera physicos illorum amores (e veterum sententiâ) simul innuere videtur, ut in illo celeberrimo Virgilii:*

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus Aether
Conjugis in gremium lætæ descendit et omnes
Magnus alit magno commistus corpore foetus.

Tales ideas et imagines cunctis, nobis notis, gentibus olim communes fuisse, alibi multis demonstrasse tentavimus, qvæ jam in medio linqvenda. Hic tantummodo monere voluimus præsentis strophæ hanc probabiliter fuisse occasionem et objectum: Kormakus noster, in mari versans, e nebulâ densâ, super pelagi superficiem paululum elevatâ, fulgura demitti observans, hoc naturæ phænomenon, versus pangens, descripsit ut præsentiam Odini sive Cœli, qvi suam Rindam, Tellurem hibernam aut (jam primum) vernam igneo (et amatorio simul) impetu per nubilum aërem ambire dignaretur.

Fragmentum II.

(l. c. pag. 98).

Ad denominationes Odini.

Textus.

Algildan [1]) bið ek aldar
allvald of mèr halda
yss [2]) bifvángi Ýngva;
úngr fór Hroptr með Gúngni.

Lectiones variantes.

1) Almildan A.

2) *Sic Cod. Upsal.* Yggs A. ys, *Worm.*

ysu *(sed non satis distincte)*; *revera forsitan* yss *Cod. Reg.*

Metaphrasis prosaica.

Ek bið aldar algildan Allvald at halda Ýngva yss bifvángi of mèr. Hroptr fór úngr með Gúngni.

Versio.

Precor præstantem ac summum populi (vel seculi) moderatorem elato scuto me protegere. Instructus Gungnere processit juvenis Hroptus.

Notæ.

Odinus hic rite vocatur aldar allvaldr *populi (vel seculi) summus moderator. Ejus tutelam Kormakus his deposcit.*

Ýngvi *vel* Íngvi *nominabantur plures summæ antiqvitatis Reges bellatores;*

Ýngva yss *(turba vel tumultus Ingvii) denotat pugnam; hujus* bifvángr, *mobilis vel vibrabilis campus, scutum priscis poëtis audiit.*

Hroptr *unum fuit Odini nominum;*

Gúngnir *hujus Dei hasta vel lancea nominabatur. De his uberius suis locis in nostro borealis Mythologiæ lexico disqvisiimus.*

Fragmentum III.

(l. c. pag. 158*).*

Ad virorum poëticas denominationes.

Textus.

Meiðr er mörgum æðri [1])
morðreins í dyn fleina [2]),
hjörr fær hildibörrum [3])
hjarl Sigurði jarli.

Lectiones variantes.

1) *Sic Cod. Worm. Upsal. et Hypnones. β.* eyðri *(prave) Cod. Reg.*
2) steina *Hypnon. β.*
3) *Sic Cod. Worm. et Hypnones.* hildum baurrum *(perperam) Reg.*

Metaphrasis prosaica.

Meiðr morðreins er mörgum hildibörrum æðri í fleina dyn. Hjörr fær Sigurði jarli hjarl.

Versio.

Bellator (iste) multis militibus, in spiculorum strepitu, est superior (vel præstantior). Comiti Sigurdo ensis terram (regnum) comparat.

Notæ.

Meiðr morðreins *de viro bellatore sic dicitur, licet genitivi* morðreins *nominativus*

mihi penitus lateat; morðrein *certe locus pugnæ, at hujus vocis singularis genitivus scribi deberet* morðreinar, *non* morðreins. *Eapropter hanc scriptionem corruptam esse censeo, at* morðleins *primitus audiisse. In membranis nostris medii ævi* r *pro* t *(et vice versa) a librariis minus doctis accipi facillime potuit.* Morðteinn *(cædis bacillus vel ferreus stimulus) tunc hoc loco denotaret gladium aut hastam vel aliud spiculum, ut* morðvöndr *Kormako ipsi ensem sæpius in cantilenis, ejus præsenti vitæ insertis. Alioqvin ensis pars Scandinavis qvondam audiit* eggteinn *(in pl.* eggteinar); mistilteinn *nomen fuit gladii famosi (ut olim surculi vel bacilli, Baldero lethalis). Cætera pro satis perspicuis habemus.*

Fragmentum hocce e carmine panegyrico, Sigurdum Hladensem comitem celebrante, desumtum esse videtur. Vita Kormaki nec ullam ejus cum Comite jam nominato conversationem, nec nostri de eo compositum elogium memorat, at nihilominus hoc auctori Skaldæ ut prius ipsi Snorroni notum fuisse discimus. Hinc simul confirmatur biographi testimonium de peregrinatione Kormaki in Norvegiam, Haconis boni (et Sigurdi Hladen-

sis Comitis) ultimis vitæ ac regiminis annis institutá.

Fragmentum IV.

(*l. c. pag.* 162).

Ad appellationes gladii.

Textus.

Svall, þá [1]) er gèkk með gjallan
Gauts eld hinn er styr belldi;
Glað fæðandi [2]) Gríðar
Gunnr; komst [Urðr at [3]) brunni.

Lectiones variantes.

1) *Cod. Worm. om.* þá; *Cod. Upsal. habet* sá.

2) bræðanða *id.* væðandi C.

3) Uðr úr *Cod. Reg.* ruðr or *Upsal.* Urðs af *Hypnones. β.* Urðs at D. Urðar at *alii.*

Metaphrasis prosaica.

Þá er hinn, er styr belldi, gèkk með gjallan Gauts eld, fæðandi Gríðar glað, svall Gunnur. Urður komst at brunni.

Versio.

Cum ille, qvi bellum commovit, processit, candentem Gauti ignem gestans et eqvum Gridæ pascens, intumuit pugna; Urda (suum) fontem revisit.

N o t æ.

Præfatur ita huic fragmini Skaldæ compositor: Sverð er Óðins eldr, sem Kormakr kvað ɔ: *Gladius est (vocatur, a poëtis) Odini ignis ut Kormakus cecinit.* Gautr *certe unum audiit permultorum illius Dei nominum.* Gjallr gautseldr: *candens (aut splendidus) — vel etiam sonorus, qvæ notio hic vix admittenda, — Gauti (Odini) ignis (sive flamma) pro gladio est accipiendus. Odinus Ægerum, maris Deum, convivio excipiens, aulam Valhallam splendentibus ensibus, candelarum loco, illuminasse fertur. Vide de hacce fabulâ Lex. myth. bor. p.* 510 *(Æ. a. III,* 782*).* Gríður *(Grida) fuit Oreadum sive gigantearum mulierum una at* Glaðr *(Gladus), nomen variis eqvis, in Edda celebratis, impositum; Hirrokina et plures Oreades lupo (pro eqvo) vectæ sunt; sic* Gríðar glaðr, *lamiæ eqvus, lupum vati denotat.* Gunnur *(sive* Guður) *Valkyriarum vel Bellonarum una, pro ipsa pugna hic sumitur.*

Urður *(Urda) Nornarum sive Parcarum primaria, fonti celeberrimo (qvi* Urðarbrunnr *dicitur) præfuisse fertur; hunc, e poetæ sententia, jam revisit, ut gravia heroum vel bellatorum fata decerneret. Librarius, co-*

dicem regium Eddæ junioris literis mandans, Idunnam (qvæ interdum vocatur Iδ-uδr *vel* Iδ-unnr, *vulgo* Iδ-unn) *respexisse videtur, cum ipsius cœleste domicilium* Brunnakur *(fontanus vel fontis ager) in vetustis poëmatibus appellatum inveniatur.*

Si rite legendum: Gunnur komst Urδar at brunni *sensus talis eveniet: Gunna (Bellona) ad Urdæ fontem pervenit (stragem vel lethum ibi efficere aut inde mittere cupiens).*

Fragmentum V.

(l. c. p. 173).

Ad Comitum et procerum appellationes (p. p.)

Textus.

Heyri sonr á Syrar [1])
sannreynis fentanna
(avr greppa [2]) lætr [3]) uppi)
jastrín [4]) Haralds mína.

Lectiones variantes.

1) Syrjar *Hypnones. β.*
2) greipa *Upsal.*
3) lætk *Worm.;* lèt ek *Upsal.*
4) ástrín *(amatum vel gratum fluentum) Upsal.*

Metaphrasis prosaica.

Heyri sonr Syrar, sannreynis Haralds, (avr lætr [hann] greppa uppi) á mína fentanna jastrín.

Versio.

Audiat filius Syri [Sigurdi] Haraldi (Regis) fidissimi amici, (is largus vates promovet), meum (jam) carmen!

Notæ.

Auctor Skaldæ huic fragmento ita præfatus est: Sva skal mann kenna við ætt — (*vel:* Einninn má *etc.*) — sem Kormakr kvað: *Sic homines de genere (vel: stemmate) suo sunt denominandi [vel etiam . . . . , denominare licet] ut cecinit Kormakus. At idem posterius hæc addit:* Hann kallaði jarlinn sannreyni konúngsins, en Hákon jarl son Sigurðar jarls ɔ: "*Is vocavit Comitem verum exploratorem (vel tentatorem) Regis, sed Haconem Comitem filium Sigurdi Comitis.*" *Sic priscus commentator vocem* Syrar, *pro genitivo nominis satis noti* Sigurðar *positum esse putavit; idem proprium viri nomen hodie qvoqve vulgo Norvegico audit* Sjur *Færoensi* Sjurur. Sannreynir *vi vocis verus vel fidus explorator i. e. fidissimus aut intimus ami-*

cus, cui nulla latent fautoris consilia vel meditationes. Vox fentanna *hic gravi laborat obscuritate vel ambiguitate. At tamen ita (me sentiente) his modis verti vel intelligi potest:*

a) Fentanna, *gen. sing. vocis* Fentanni *m., qvá gigas appellari videretur (cum talis alioqvin audiat* Fenrir, *sed mulier gigantea* Grottintanna, *p. p.)*

b) Fentanna, *gen. pl. vocis* Fentavnn *(dens paludis, oceani sive abyssi) i. e. lapis, petra, saxum (ad modum* lagartavnn, *in gen. pl.* lagartanna *etc.) at lapides et saxa ossa vel dentes terræ a vetustatis poetis vocabantur.*

Jast-rín, *fermentans vel fermentatum flumen aut fluentum (hic liqvor) a* jast *sive* jastr *spuma, mucor vel fermenti genus, variorum liqvorum (ut vini, cerevisiæ, seri lactis et pl.) superficiei adhærere vel insidere solens — et* rín *fluentum, flumen, amnis (in specie tamen Germanorum Rhenus). Hic insuper notandum qvod verbum* renna *(fluere, profluere) freqventer de voce sive sermone aut poëmate usitetur (e. gr. in phrasibus:* þat rennr upp úr honum; hann kann þat reip-

rennandi *et pl.); cfr. Lex. myth. bor. pag.* 401 *(Edd. ant. III,* 673*).*

Sic fentanna jastrín *aut denotat* α) *gigantis aut etiam;* β) *saxorum fermentatum liqvorem sive potum i. e. mulsum illud percelebre poëtarum (ipsam poësin) qvod a Gigante Suttungo (vel Suptungo) in ejus rupe sive saxea spelunca reconditum fuisse fertur. Loqvitur autem poëta noster de proprio suo carmine.*

Cæterum conjicere liceat mendum grave, sed unius tantum literæ, prius horum duorum vocabulorum corrupisse, cum nimirum fenranna *mutatum fuerit in* fentanna. *At certe* Sýrar Fenranna jastrín *iterum poësin significare posset.* Sýr *enim notum nomen Deæ Freyæ, cujus domicilium* Fensalir *eadem notione* Fenrann *vel* Fenravnn *dici potest, a* Rann *(recentioribus* rannr) *domus, aula, at illa Dea fertur cantiones vel carmina amasse, unde poësin vel odam ei tali modo adscribere fas esse opinamur.*

Secundum Skaldæ expositionem istam odam Kormakus Haconi, Comiti Hladensi, Sigurdi filio dedicasse videtur. Haraldus (Rex), in ea nominatus, aut fuit celeberrimus ille Pulchricomus (primus Norvegiæ

monarcha), revera Sigurdi, ipsius comitis vel satrapæ, insignis fautor, aut Haraldus Grafeldus, qvi brevi tantum temporis spatio se erga illum benevolum gessit. Si de Grafeldo hic sermo est, odam hancce anno 963 *vel* 964 *compositam esse censemus.*

Fragmentum VI.

(l. c. pag. 174*).*

Ad denominationes poëseos.

T e x t u s.

Hróð 1) geri ek of mavg mæran
meirr Sigröðar 2) fleira
hapt sœnis 3) galt ek hânum
heið sitr Þórr í reiðu 4).

Lectiones variantes.

1) *Sic Cod. Reg.* — Hróður *(ut alioqvin magis usitate) Worm.*
2) Sigurðr [Sigurðar] *Upsal.* Hákonar C.
3) sænis *Upsal.* B. fönis *Worm.* sæmis C.
4) reiðum *Reg.*

Metaphrasis prosaica.

Ek gjöri meirr fleira hróðr of mæran Sigröða rmavg. Honum galt ek sœnis hapt. Þórr sitr í heið-reiðu.

Versio.

Carmen porro prolixius de claro Sigurdi filio pango. Ipsi poëma dicavi. Thor (Deus) in ætherea (coelesti) rheda sedet.

Notæ.

Sigröðr *idem nomen est ac* Sigurðr *(celebris ille Hladarum comes); ejus filius Hacon, potens sive dives* (hinn ríki) *vulgo dictus; qvi sic his celebratur. At si retinenda lectio:* mavgr Hákonar *(Haconis filius) de patre revera sermo foret.*

Sœni *vel* Sæni *vox certe inusitata et obscura; opinamur autem eam (eodem modo ac* læna *a* lón) *derivandam a τω* Són, *vas unum, inter plura, qvæ poeseos mulsum continuisse feruntur (sonum forsitan allegorice denotans) — et sic ipsam poësin significare; tunc* sœnis hapt *poeseos vinculum sive funis, i. e. oda, poëma, ut* mærðar þáttr *etc. nostratium; cfr. Latinorum* c a r m e n, c a r m i n a r e *p. p.).*

Heið-reið, *ætherea sive coelestis rheda, hic vocatur Thori fulminatoris vehiculum. Versiculus iste pro intercalari habendus esse videtur; verisimiliter ob eam causam, qvod oda ipsa in majore qvodam Thori festo primum fuerit solenniter recitata.*

Fragmentum VII.

(l. c. pag. 320-321*).*

Epentheseos exemplum.

Textus.

Þvíat mál-vinu minnar
mildr Þorketill [1]) vildi [2]).

Lectiones variantes.

1) *Sic recte Wormianus; at transscripta, qvibus Raskius Holmiæ usus est, mendose:* Þortekill, *qvod ipse rite correxit.*

2) Vildir *(voluisti).*

Metaphrasis prosaica.

Því at mildr Þorketill vildi málvinu minnar....

Versio.

Nam clemens Thorketillus voluit amicæ mecum sermocinantis ....

Notæ.

Addit ipsius grammatico-prosodici tractatus auctor: Hèr er Þorketill settr fyri Þorkell ok aukit tveim stöfum nafnit, en einni samstöfu til þess at kveðandi haldiz. *I. e.* "*Hic* Þorketill *ponitur pro* Þorkell, *et hoc modo nomen istud duabus literis adauc-*

tum, seu una syllabâ, ut scilicet mensura metri observetur." *Nihilominus prior illa nominis forma posteriore et jam qvoqve Islandis usitatâ (qvorum multi* Þorkell *nominari solent) fuit longe correctior et antiqvior.* Þórketill *rite vertendum: lebes Thori (sacrificialis vel sanctus), Cimbrorum illum, qvondam celeberrimum, in mentem revocans, at contractum* Þorkell *(unde Danorum et Norvegorum recentius* Thorkel, Torkel, Terkel) *nullam admittit significativam sententiam vel explicationem. Kormakum præterea, in aliâ cantilena, præsenti ejus vitæ insertâ, Steingerdam vocare cernimus* Þorketils dóttur ɔ: *Thorketilli, non Thorkelis, filiam (vid. supra pag.* 170*).*

Alioqvin hic, sine dubio, Kormako sermo fuit de Thorkelo Tungense, Steingerdæ patre, et simul de hac ejus amasiâ, qvæ diu, summo jure, ejus málvina *appellari merebat. Cfr. ipsius biographiæ Cap. III et IV (pag.* 8, 32 *et alibi).*

Continet postremo tractatus ille grammatico-poëticus (Ed. Rask. pag. 321*) qvadrantem ejus Kormaki strophæ, qvæ supra Cap. XIII pag.* 130-132 *continetur, at auctor eun-*

dem non nostro, sed Bjoernoni cuidam adscribit, his nimirum verbis: "Bietesis *(Worm. Dietesis, e Raskii emendatione Dieresis)* gjörir tvær samstöfur af einni, sem Björn kvað:

Nu læt ek at þèr [1]) þrióti
Þórröðr vinum ora [2]).

Hèr eru tvær samstöfur gjörfar af einni, Þórðr, til þess at kveðandi haldiz"

1) þar C.

2) Þórrauðr vini orfa C.

ɔ: *"Diæresis unam syllabam in duas distrahit, ut Bjoerno cecinit:*

Jam statuo ibi (hic, nunc) deficere
Thorrode! amicis nostram (vel nostros)" ...

Hic una syllaba in nomine Þórdr *distracta est in duas, ut mensura metri conservetur."*

Vidimus vitam Kormaki fragmen hocce revera magis fide reddidisse. Suspicamur cæterum auctorem illum istud, memoriæ lapsu, adtribuisse Bjoernoni ɔ: Hitdalensium athletæ vel heroi, cui primum magna erat amicitia cum Thordo Kolbeinis filio contracta, qvæ posterius in odium gravissimum transiit; — at hi versiculi in eo Bjoernonis (adhuc ineditæ) vitæ exemplare, qvod ad manus habeo, nullibi inveniuntur. Floruit revera Kor-

makus diu ante laudatum Bjoernonem, qvi igitur facile potuit verba, ab illo prolata, mutuo suo et Thordi Kolbeinidis commercio adaptasse. Alioqvin de hac grammatica diæresi idem, ac de priore epenthesi monere liceat, cum forma nominis proprii Þórröðr *recentiore et contractæ* Þórðr *longe correctior et antiqvior fuerit. Denotat illud* Þórroðr *virum (bellatorem) qvi Thori gratiâ vel robore instructus hostes aut hostiles machinationes exstirpare sive vastare posset aut deberet. E contrario magis usitatum* Þórðr *(ut multi hodierni ævi Islandi nominantur) omni significatione et sensu est destitutum. Hinc Raskii sententiam de illius tractatus auctore: qvod vetustioris Scandinavorum lingvæ et poëséos minus gnarus fuerit, et eapropter a Skaldæ compositore diversus — summam probabilitatem acqvirere censemus.*

Fragmentum VIII,

e carmine, dicto Sigurdardrápa, *descriptum e magna Heimskringlæ Havniensi editione T. I. pag.* 140, Saga Hakonar góða ɔ: *vita Regis Haconis boni, alias dicti Adalsteinis nutritii, Cap.* 19 — *et Johannis Olavii Hypnonesien-*

sis poëtico commentario, in ejusdem operis T. VI. pag. 24.

Textus.

[Hafit maðr ask nè eski 1)
afspríng með sèr þíngat 2)
fè færanda 3) at færa
fæst 4) vèltu 5) goð þjassa.
Hverr mani 6) vess við 7) valdi 8)
vægja kind of 9) bægja 10)?
því at fun 11) rögni 12) fagnar
feus, vá gramr 13) til menja 14).

Lectiones variantes,
e variis codicibus desumtæ.

1) C. Hafi maðr er eskils D. hafi maðr nè eskils E. eskis.
2) C. D. þángat.
3) E. færandi B. særanda.
4) E. fæz, *ceteri* fetz. [*Cfr. meas notas seqventes.* F. M.]
5) B. vetti. C. D. veizlo. E. velltu.
6) A. B. moni C. muni. [*Suspicor originitus, pro prosodica nostratium assonantia, eodem sensu dictum esse* skyldi *pro* mani. F. M.]
7) B. fyri.
8) C. D. valda.

9) A. um. B. kindom.
10) B. bæar.
11) A. fur. B. furr.
12) A. rögn. B. rögnir.
13) B. gurms.
14) C. D. nema.

Metaphrasis prosaica.

Hafit maðr með sèr þíngat ask nè eski at færa afspríng þjassa (sem) goð væltu: fæz fè færanda. Hverr mani bægjaz við vess vægja (veggia) valdi, því at fens-fun-rögni fagnar. Gramr vá til menja.

Versio.

Non opus est cuiqvam vel choenicem vel vasculum illuc proferre, ad progeniem Thiassii, qvem Dii decepere. Datur (dabitur) pecunia largo viro. Qvis (hominum) audebit offendere sacrorum parietum antistitem, nam paludum ignis (auri) dominus (hospites læte) [*laute*] *recipit; bello princeps monilia (cimelia) acqvisiit.*

Notæ.

Occasionem hujus strophæ contentorum ita breviter l. c. enarrat Snorro Sturlæus: Sigurðr Laðajarl var hinn mesti blótmaðr ok sva var Hákon faðir hans; hèlt Sigurðr

jarl upp blótveizlum öllum af hendi konúngs þar í Þrænda lögum. Þat var forn siðr, þá er blót skyldi vera, at allir bændur skyldu þar koma sem hof var, ok flytja þannig föng sín, þau er þeir skyldo hafa meðan blótveizlan stóð. At veizlu þeirri skyldu allir menn avl eiga: þar var ok drepinn allskonar smali ok sva hross; .... Slátrit skyldi sjóða til mannfagnáðar. Eldar skyldu vera á miðju gólfi, í hofinu, ok þar katlar yfir, ok skyldi full of eld bera. Enn sá er gerði veizluna ok höfðíngi var þá skyldi hann signa fullit, ok allan blótmatinn; skyldi fyrst Óðins full drekka til sigurs ok ríkis konúngi sínum, enn síðan Njarðar full ok Freys full til árs ok friðar. Þá var mörgum mönnum títt at drekka þarnæst Bragafull. Menn drukku ok full frænda sinna þeir er göfgir höfðu verit, ok voru þat minni köllut. Sigurðr jarl var manna örvastr; hann gerði þat verk er frægt var mjök, at hann gerði mikla blótveizlu at Löðum, ok hèlt einn upp öllum kostnaði. Þess getr Kormakr Ögmundarson í Sigurðar drápu" ɔ: "*Ethnicorum numinum cultui maxime deditus fuit Sigurdus Jarlus [sive Comes] Hladensis, qvalis fuerat pater*

ejus Hacon. Vice Regis, convivia circa sacrificiorum solennia ordinandis, ibi per Throndensium provinciam præerat Sigurdus. Erat veterum more receptum, ut cum sacrificia erant celebranda, ad templi locum freqventes convenirent cives omnes, ferentes secum singuli victum et commeatum, qvo per sacrificiorum solennia uterentur, singuli etiam cerevisiam, qvæ isto in convivio adhiberetur. Mactata sunt etiam, hunc in usum, omnis generis pecora, nec non eqvi. Erat caro, in communem comessationem, coqvenda. Medio in templi pavimento ignes ardebant accensi, super qvos penduli essent lebetes, poculaqve transmittenda. Convivii structor Princeps pocula debebat consecrare, cibumqve, qvi ad sacrificia adhibebatur, omnem. Primum Othino exhauriendum erat poculum, pro victoriá Regi impetrandá, regnique felicitate; post hoc alterum Njordi Freyiqve in honorem, pro felici annoná atque pace; qvo facto, multis usu erat receptum, poculum libare, Bragafull *dictum. Præterea pocula exhauriebantur in memoriam defunctorum morte propinqvorum, qvi præclari olim nominis fuerant, dictaqve sunt illa* minni. *Erat Sigurdus Jarl vir omnium liberalissimus; fecit sua mu-*

nificentia, qvod ore vulgi latissime est celebratum, structum opipare in Hladis, festo qvodam sacrificiorum, convivium, cujus omnes ille solus tulit sumtus; id qvod memorat Kormakus Oegmundi filius in carmine dicto Sigurðardrápa." *Hic e maxima parte Schoeningii latinam versionem secutus sum, paucis tantummodo, qvas necessarias duxi, mutationibus adhibitis; omisi ita hæc verba, vocem* Bragafull *explicantia:* "*in memoriam Heroum atque principum, in bello cæsorum,*" *cum nullum eorum revera in ipso textu occurrat, licet alia, ejusdem sententiæ, in Danica versione legantur. Poculum illud (in Bragii, poeseos et eloqventiæ Dei honorem) jolensis festi principali vespere ebibi solebat, cum convivæ ad idem, manus sacro sive piaculari verri imponentes, vota solennia voverent. Conferantur porro de hac re* Ýnglínga-Saga *Cap.* 40 *et Edda antiqvior II,* 591, *III,* 207 *(vel Lex. myth. bor. p.* 35*). Ad vocem* minni *id notandum qvod originitus eadem fere vox sit ac Græcorum* μνημα *q. d. memoriale* ɔ: *memoriale poculum. Cfr. Dan.* Minde (Mindebæger), *Svec.* Minne *p. p.*

Qvoad mentionem Kormaki nostri et ipsius carminis Sigurðardrápa, *a Snorrone*

Sturlæo factam, id animadvertere liceat, qvod hinc optime confirmari videatur conjectura cl. P. E. Mülleri (Saga-Bibliothek *I*, 144) *qvâ Kormaki vitam seculo* 12mo *literis mandatam innuit. Est enim manifeste opere Snorronis antiqvior, cum alioqvin sui herois cum Hladensibus Comitibus conversationem et ejus in illorum laudes compositum poëma, certe non reticuerit. Qvod Kormaki historia in parte boreali Islandiæ scripta sit, pro verisimillimo est habendum, cum e contrario Snorro, in meridionali educatus, inter permulta vetustatis carmina, qvæ Oddæ et alibi collectaverat, in illud qvoqve inciderit, licet ipsi Kormaki biographo ignotum. At tamen proh dolor! hujus illa unica stropha tantummodo nobis est servata. Pro ejusdem illustratione hæc seqventia addere liceat:*

Sigurdus Comes, a Kormako decantatus, ab eo vocatur afspríngr Þjassa *(progenies Thiassii), hac nimirum ratione: Antiqvissimæ septentrionis traditiones (qvamvis partim, ut videtur, a poëtis, proceres fautores adulantibus, fictæ) Regum et principum origines ab Odino (ut Græcorum mythi a Jove) deducere soluerunt. Sic Hladenses Comites, adqvisitâ magna (ut tandem revera*

regiâ) inter Norvegos potestate, genus suum retulerunt ad Semingum, Odini filium, qvem hunc Deum cum Skadea, (Thiassii filia) a Njordo, priore marito, separata, sed Odino posterius nupta, genuisse ferebant poëtæ (e. gr. celeberrimus Eyvindus Skaldaspiller in carmine Háleygjatal ɔ: *Halogicorum principum genealogico recensu). Vid.* Ýnglínga-Saga *Cap.* 9 (Hkr. *l. c. I,* 13-14, *VI,* 1). *Hos conjuges in Mannheimis (ɔ: humanis vel hominum regionibus) vates iste habitasse dicit; at prologus Eddæ junioris (ipsâ certe recentior et minus authenticus) Skadeæ deæ nullam facit mentionem, sed hæc de Odino refert (Ed. Rask. p.* 15 *prol.):* Eptir þat fór hann norðr þar til er sjár tók við honum, sá er þeir hugðu at lægi um öll lönd, ok setti þar son sinn til ríkis, er nú heitir Noregr, ok telja þar Noregs konúngar sínar ættir til hans, ok sva jarlar, ok sva ríkismenn, sva sem segir í Háleygjatali ɔ: *"Postea ad septentriones [e Sveciâ] propius pergit, donec eum exciperet oceanus, qvem omnes terras cingere putabant; is ibi filio suo, Semingo, regnum destinabat, ubi nunc Norvegia vocatur. Ab hoc Semingo genus suum numerant Reges Norvegici, ut et Comites ac alii*

Magnates, qvod etiam in Halogianorum recensu monstratur." At nihilo minus utraqve Edda illud Skadeæ cum Odino matrimonium et talem Norvegiæ principum ex eodem progenerâtionem penitus ignorat, unde dictam traditionem antiqvissimæ nostratium mythologiæ vix propriam fuisse credimus. Cfr. porro Lex. myth. bor. p. 426-27 *(Edd. ant. III,* 698-99*); at de Thiassii a Diis patrata deceptione. p.* 199 *(III,* 471*).*

Suspicamur alioqvin primæ voculæ illius strophæ versus qvarti unam literam corruptione qvadam ita immutatam evassisse, qvod fast *pro* fæst *(vel* fæz*) poetæ ipsi olim sonuerit. Sic certe*

fast veltu [væltu] góð Þjassa

assonantiæ poeticæ regulis melius conveniret qvam fæst. *Tunc hic eveniret dimidiæ ac prioris strophæ partis prosaicus ordo:* Hafit *etc. (ut supra)* at færa fè-færanda; fast *etc.; at sensus hicce: Non opus est etc. ad pecuniæ oblatorem (vel dispensatorem), progeniem illam Thiasii, qvem Dii graviter decepere.*

Vocem skyldi *pro* mani *in textu verisimiliter restituendam esse, supra ad variantes lectiones innuimus.*

Ve *sanctuarium; sacrum ignis numen p. p. nostro ipsum templum.*

Vægja *pro* veggja *hic satis inusitate dictum audimus, at eodem modo veteres poetæ dicebant* tvægja *vel* tveigja *pro* tveggja.

Fens-fur, *paludis (maris vel abyssi) ignis aurum vatibus audiit; ejus* rögni *vel dominus (freqventius* rögnir): *princeps liberalis.*

Index

Personarum in historia Kormaki occurrentium.

Index Geographicus.

Index rerum maxime memorabilium.

Index vocum rariorum

in historia Kormaki occurrentium, necnon aliarum talium, appendii inclusarum, ac asterisco præfixo signatarum.

Errata.

Pag. 6	*lin.* 5	hönðunum *l.* höndunum
— 14	— 20	*mensem l. mentem*
— 15	— 11	*acutus l. acute*
— 23	— 26	*οςμη l. ὄσμη*
— -	— 9	*vocatur, in l. vocatur in*
— 81	— 17	*commodabit inqvit l. commodabit, inqvit*
— 100	— 7	ofús *l.* ófús
— 107	— 15	*vicunt l. vincunt*
— 123	— 6	*prætruderem l. protruderem*
— 125	— 20	*pulveræ l. pulvere*
— 129	— 22	*apta l. aperta*
— 151	— 6	*arcidet l. arridet*
— 152	— 6	mæltí *l.* mælti
— 162	— 7	þík *l.* þik
— 185	— 12	lıt *l.* lítt
— 202	— 23	konrr *l.* konur
— 206	— 10	skickiu *l.* skikkju
— 220	— 5	Þórðís *l.* Þórdís
— 223	— 21	*habetavit l. hebetavit*
— 230	— 19	háttarstall *l.* hattarstall
— 236	— 3	bróttu *l.* brottu
— 273	— 24	Sigröða rmavg *l.* Sigröðar mavg
— 297	— 20	Vatastaðir *l.* Valastaðir
— 299	— 10	*magna l. magica*
— 301	— 7	*dolus l. dolos*
— 305	— 3	*appendii l. appendici*
— 311	— 20	*Parcarum l. Bellonarum* (ɔ: *Valkyriarum*)
— 318	— 12	*fuscæ l. furcæ*
— 324	— 31	*rubæ l. rubræ*